

(דף י"ח ע"א) קָא עָסִיק מר. אָמַר לִיה דְּכַתִּיב, (משלי ט"ז) בָּאוֹר פְּנֵי מְלֶכֶה חַיִּים. אִי טָרְנָא עָצִיב, וְפַל שְׁפֵן דְּגַעֵי וּבְכִי, שְׁמִשׁוּי מָאִי עַבְדִּי, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה ל"ג) הֵן אֲרָאֲלֶם צַעְקוֹ חֲצָה. מָאִי חֲצָה. מְרִיהוֹן בְּגוּ, וְאִינוֹן לְבַר. מְרִיהוֹן בְּבִתֵי גּוֹאִי, וְאִינוֹן בְּבִתֵי בְרָאִי. בְּתֵי גּוֹאִי מָאִי אִינוֹן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִינוֹן מַעֲשָׂרָה כְּתָרֵי מַלְפָּא.

מַלְאֲכֵי שְׁלוֹם מר יבְּכִיוֹן, וְכִי יֵשׁ מַלְאֲכִים שְׂאִינָם שָׁלֹם. אָמַר לִיה אִין. תָּא חַזֵּי, אִית מָאֲרֵי דְדִינָא קְשָׁא, וְאִית מָאֲרֵי דְדִינָא דְלָא קְשָׁא, וְאִית מָאֲרֵי דִינָא (רַבִּיא) וְרַחֲמֵנוּתָא. וְאִית מָאֲרֵי דְרַחֲמֵנוּתָא דְלִית בְּהוּ דִינָא פְּלָל. וְאִלִּין אֲתַקְרוּן מַלְאֲכֵי שְׁלוֹם. וְעַל אִינוֹן דְּלִתְתָא, כְּתִיב, (ישעיה ג') אֲלִבֵּישׁ שָׁמַיִם קְדָרוֹת וְשִׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם. וְכַתִּיב (ישעיה ל"ד) וְנִמְקוּ כָּל צְבָא הַשָּׁמַיִם.

אִי הָכִי, כָּל אִינוֹן שׁוֹלְטָנִין דְּמִמְנָן עַל שְׂאֵר עַמִּין, כַּד חֲמָאן לְמְרִיהוֹן עָצִיב, לְמָאִי עַבְדִּין פְּרוּכָא לְבַנְהֵי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לָא עַבְדִּי אֶלָּא מָאִי דְאֲתַפְקְדוּ, וְרַעוּתָא דְמְרִיהוֹן עַבְדִּין.

רַבִּי דוּסְתָאִי אָמַר בְּעֵדְנָא דְאֲתַמְסְרֵן בְּנוֹי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְשׁוֹלְטָנֵי עַמִּין, מִתְכַּנְפִּין תְּרִיסַר כְּתֵי דִינִין, וּמִשְׁתַּקְעָן גּוּ תְהוּמָא רַבָּה, גְּעִי טָרְנָא, גְּעִין, וְרַחֲמֵן (ב"א תְרִיסִין) וְנַחֲתִין תְּרִין דְמַעִין לְשִׁקִּיעָא דִימָא רַבָּה, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (תהלים ל"ו) מִשְׁפָּטֵיךָ תְהוֹם רַבָּה. וּמִתְגַּלְגְּלֵן עַלְאִין לְתַתָּא, אֲתַבְקָעֵן תְּתַאִין, וְנַחֲתִין מֵאֲתוֹן וְאַרְבַּעִין דְרַגְוִין הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (עמוס ג') אֲרִיָּה שָׂאֵג מִי לֹא יִירָא.

תָּנָא, בְּשַׁעֲתָא דְמָסַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְשָׂרָא דְמַצְרָאִי, גָּזַר עַלְיָהּוּ שְׁבַע גְזֵרוֹת, שְׁיִשְׁעַבְדוּ בְּהוֹן מַצְרָאִי. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שמות א') וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם בְּעַבְדוּתָהּ קָשָׁה בְּחוּמֵר וּבְלִבְנֵים וְגו'. וְלְקַבְלִיהוֹן שְׁבַעָה לְטַב, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ, וַיִּשְׂרְצוּ, וַיִּרְפוּ, וַיַּעֲצֻמוּ, בְּמַאֲדָה, מְאֹד, וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ אוֹתָם.

הָבָה נְתַחֲכַמְהָ לוֹ. (שמות א') רַבִּי יוֹסִי אָמַר, אִין הָבָה אֶלָּא לְשׁוֹן הַזְּמַנָּה, לְמַעַבְדִּי דִינָא. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (בראשית י"א) הָבָה נִרְדָּה. (שמואל א', י"ד) הָבָה תָּמִים. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הָבָה כּוֹלָם, לְשׁוֹן הַסְּכַמְהָ וְהַזְּמַנָּה. כְּמוֹ (בראשית י"א) הָבָה נִבְנָה לָנוּ עִיר. (שופטים כ') הָבוּ לָכֶם עֲצָה. (תהלים כ"ט) הָבוּ לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָבָה נְתַחֲכַמְהָ לוֹ נְהוּי בְּהַסְּפַמְתָּ דִינָא לְגַבִּיָּה. פֶּן יִרְבֶּה, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמְרַת כֵּן יִרְבֶּה, וְכֵן יִפְרוּץ. וּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת הוּוּ לְהוּ לְשָׁבִים וְלְצַנִּינִים הָדָא הוּא דְכַתִּיב, וַיִּקְוְצוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְהוּוּ מִתְעַקְצֵי מִמַּלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, כְּהֵי קוּצֵי דְמִתְעַקְצֵי בְּהוּ אִינוּשֵׁי.

אָמַר רַבִּי יוֹדָאִי אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַה הָוָה מַחֲשַׁבְתְּהוֹן דְּמַצְרָאִי, דְּמִמְנַע מִיִּשְׂרָאֵל פְּרִיָּה וְרַבָּיָה, וְשׁוֹלְטָנָא דְמִמְנָא עַלְיָהוֹן דְּאֶעֱיִל בְּלַבְהוֹן כְּדָ. אֶלָּא, אָמַר לְהוֹן, הוּוּ יְדַעִין, דִּזְמִין בְּרָא הָדָא לְמִיפַק מִיִּשְׂרָאֵל, דִּיתַעֲבִיד דִּינָא בְּאֶלְהִיָּהוֹן עַל יְדִיָּה.

דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּשַׁעֲתָא שְׂאֵמַר מִשָּׁה, (שמות י"ב) וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אַעֲשֶׂה שְׁפָטִים הַלֵּךְ הַיּוֹמָה שָׂרוּ שָׁל מִצְרַיִם, אַרְבַּע מְאוֹת פְּרָסָה. אָמַר לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, גְּזָרָה נְגִזְרָה לְפָנֵי, דְכַתִּיב,

(ישעיה כ"ד) יפקד יי' על צבא המרום במרום וגו'. באותה נשעה נטלה השררה ממנו, ונתמנה דומה שר של גיהנם, לידון שם נפשות הרשעים. ורבי יהודה אומר על המתים נתמנה.

אמר רבי חנינא, פתיב (במדבר ל"ג) ובאלהיהם עשה יי' נשפטים. וכי באלוה של פסח, ושל זזהב, ושל עין, ושל אבן, יש נשפטים. אלא אמר רבי יוסי, של פסח ושל זזהב היו נתנים מאליהם, ושל עין מתרקיבין.

אמר רבי אלעזר, אלוה של מצרים שה היתה, וצנה הקדוש ברוך הוא לעשות בו נשפטים, לשרוף אותו באש, כמה דאת אמר, (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש. פדי שיהא ריחו נודף. ועוד, (שמות י"ב) ראשו על פרעיו ועל קרבו. ועוד, שעצמותיו מושלכים בשוק. וזאת היתה למצרים קשה מפולן, הדא הוא דכתיב, נשפטים.

אמר רבי יהודה באלהיהם ממש וזהו שר שלהם, לקיים, יפקוד ה' על צבא המרום במרום ועל מלכי האדמה על האדמה. וכל זה היו יודעים החכמים שבהם, וכל שפן שר שלהם. על פן פתיב, הבה נתחכמה לו.

רבי יוחנן אמר, הרבה עבודה זרה היו במצרים, ונלוס אלוה (דף י"ח ע"ב) שלהם היתה, ובכלל אלהיהם היתה הוא, ובכולם עשה ה' נשפטים. אמר רבי אבא, דא דר' יוחנן דייקא, ופשיטא, משום דאלהיהם נלקים בתחלה, ואחר כך האומה, וכן נלוס נלקה בתחלה, והעצים והאבנים, הדא הוא דכתיב, (שמות ז) ויהי הדם בכל ארץ מצרים ובעצים ובאבנים, שהיו להם אלהות ממש. ואמר רבי יצחק, על צבא המרום במרום פתיב, ונלוס לא היתה במרום. אמר רבי יוחנן, רוב מימיו כדוגמתן במרום. אמר רבי יצחק, שר שלהם נלקה בתחלה, ואחר כך שאר אלהיהם.

רבי שמעון ברבי יוסי אומר, לקות אמה של מצרים ממש, לא היתה אלא בים, דכתיב, (שמות י"ד) לא נשאר בהם עד אחה. וקודם זה, נעשה נשפטים באלהיהם. ועל דא כתיב, הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה פי תקראנה. ונתנבאו על העתיד, כפי מה שאירע להם. ונוסף גם הוא על שונאינו, נבאו על מחנות עליונים, שיהיו שרונים בתוכם. ונלחם בנו, נבאו על מה דכתיב, (שמות י"ד) ה' ילחם לכם וגו'. ועלה מן הארץ, כמה דאת אמר (שמות י"ד) ובני ישראל יוצאים ביד רמה.

וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי. (שמות ב') רבי אלעזר פתח, (שיר השירים א') שיר השירים אשר לשלמה. תנא, בשפרא הקדוש ברוך הוא את עולמו, עלה בחפץ לפניו, וברא את השמים בימינו והארץ בשמאלו, ועלה בחפץ לפניו, לנהוג היום והלילה. וברא המלאכים הממונים בחסדו, ביום. (נ"א לומר שירה ביום וכן חסד) וברא המלאכים הממונים לומר שירה בלילה. הדא הוא דכתיב, (תהלים מ"ב) יומם יצנה יי' חסדו ובלילה שירה עמו. אלו מימיו, ואלו משמאל, אלו מקשיבים שירת היום, ואלו מקשיבים שירת הלילה, שירתם של ישראל קדוש. רבי יצחק אמר, אותם שאומרים שירה בלילה, מקשיבים שירתם של ישראל ביום, הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ח) חברים מקשיבים לקולך.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, פֶּת אַחַת, כְּלוּלָה מְשַׁלֵּשׁ פֶּתוֹת, אוֹמְרַת שִׁירָה בְּלִילָה. הֲדָא הוּא דְכָתִיב, (משלי ל"א) וּתְקַם בְּעוֹד לַיְלָה וּתְתַן טְרַף לְבֵיתָהּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עֲשֶׂרָה דְבָרִים נִבְרָאוּ בְיוֹם רְאשׁוֹן, מֵהֶם מִדַּת לַיְלָה, וּמֵהֶם מִדַּת יוֹם, וְעַל מִדַּת לַיְלָה כָּתִיב, וּתְקַם בְּעוֹד לַיְלָה וּתְתַן טְרַף לְבֵיתָהּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (איוב ט"ז) אִפּוּ טְרַף. וְכָתִיב, (מיכה ה') וְטָרַף וְאִין מַצִּיל. וְחַק לְנַעֲרוּתֶיךָ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שמות ט"ו) חֶק וּמִשְׁפָּט. (תהלים קמ"ז) חֶקוּ וּמִשְׁפָּטָיו. (תהלים פ"א) כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט וְגו'. מִכָּאן שְׁמַדַּת הַדִּין שׁוֹלֵטַת בְּלִילָה.

וְתָנָא, אֵלּוּ הָאוּמְרִים שִׁירָה בְּלִילָה, אֵלּוּ הֵם שְׁרִים עַל כָּל בְּעֲלֵי שִׁיר. וְכַשְּׁפוֹתְחִין תְּחִיִּים שִׁירָה, מוֹסִיפִים הַעֲלִיּוֹנִים כַּח, לְדַעַת וְלַהֲבִיר וְלַהֲשִׁיג מַה שְּׁלֹא הִשְׁיִגוּ. שְׁמִים וְאָרְצַן, מוֹסִיפִין כַּח בְּהָאֵי שִׁירָה.

אָמַר רַבִּי נַחֲמָיָה, אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְדַעַת בְּאוֹתוֹ שִׁיר, דִּתְנָא הַזּוֹכָה בְּאוֹתוֹ שִׁיר, יַדַּע בְּעַנְיֵי תַּתְּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְיֵאָזִין וְיַחְקוֹר וְיִוְסִיף כַּח וְגַבְוֹרָה בְּמָה שְׁהֵיָה, וּבְמָה שְׁעַתִּיד לְהִיּוֹת, וּבְזָה זְכָה שְׁלַמָּה לְדַעַת.

דִּתְנִי רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּוֹד עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם, יַדַּע בְּזָה, וְתַקְוֵן שִׁירִים וְתוֹשְׁבַּחוֹת הַרְּבָה, וְרַמְזוּ בְּהֶם הַעֲתִידוֹת לְבוֹא, וְהוֹסִיף כַּח וְגַבְוֹרָה בְּרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ. יַדַּע בְּעַנְיֵי תַּתְּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְאִין וְחַקֵּר וְהוֹסִיף כַּח וְגַבְוֹרָה בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ.

וְשְׁלַמָּה זְכָה יוֹתֵר בְּאוֹתוֹ הַשִּׁיר, וְיַדַּע הַחֲכָמָה, וְאִין וְחַקֵּר וְתַקְוֵן מְשָׁלִים הַרְּבָה, וְעֲשֶׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ הַשִּׁיר מִמַּשׁ, וְהֵיִנּוּ דְכָתִיב, (קהלת ב') עֲשִׂיתִי לִי שְׁרִים וְשָׁרוֹת. כְּלוֹמַר, קָנִיתִי לִי לְדַעַת שִׁיר, מֵאוֹתָן הַשִּׁירִים הַעֲלִיּוֹנִים, וְאֲשֶׁר תַּחֲתָם. וְהֵיִנּוּ דְכָתִיב, שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּלוֹמַר, שִׁיר, שֶׁל אוֹתָם שְׁרִים שֶׁל מַעְלָה. שִׁיר, שְׁפוּלָל כָּל עַנְיֵי תַּתְּוֹרָה וְהַחֲכָמָה, וְכַח וְגַבְוֹרָה, כְּמָה שְׁהֵיָה, וְעַתִּיד לְהִיּוֹת, שִׁיר שֶׁהַשְּׁרִים שֶׁל מַעְלָה מְשׁוֹרְרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵלּוּ הַשְּׁרִים, עָמְדוּ, עַד שְׁנֹולָד לְיוֹ, אֲבָל מְשָׁנֹולָד לְיוֹ וְאֵילָךְ אָמְרוּ שִׁיר. בִּיּוֹן שְׁנֹולָד מִטְּשָׁה וְנִמְשָׁח אַחֲרוֹן, וְנִתְקַדְּשׁוּ הַלּוֹיִם, נִשְׁלַם הַשִּׁיר, וְעָמְדוּ עַל מְשָׁרוֹתָם.

וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנֹולָד לְיוֹ, פִּתְחוּ לְמַעְלָה וְאָמְרוּ, (שיר השירים ה') מִי יִתְנַהֵךְ כְּאַח לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי (דף י"ט ע"א) אֲמַצְאָהּ בַּחוּץ אֲשַׁקְּהָ גַם לֹא יָבוֹז לִי. בִּיּוֹן שְׁיַצְאָו מִשְׁבַּט לְיוֹ הַמְּשׁוֹרְרִים שֶׁל מִטָּה, וְנִתְקַדְּשׁוּ כּוֹלָם, וְעָמְדוּ עַל מְשָׁרוֹתָם, וְנִתְקַדְּשׁוּ אֱלֹהִים לְנוֹכַח אֱלֹהִים, חַבְרִים כְּאַחָה, וְהָעוֹלָמוֹת אַחָה, וּמַלְאָךְ אַחָד שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם, כְּמָה שְׁלַמָּה, וְעֲשֶׂה סֵפֶר מֵאוֹתוֹ שִׁיר שֶׁל אוֹתָם שְׁרִים, וְנִסְתָּם הַחֲכָמָה בּוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, לְמָה נִקְרְאוּ הַשְּׁרִים שֶׁל מִטָּה לְוִיִּים, עַל שְׁנַלְוִיִּים וְנַחֲבָרִים לְמַעְלָה כְּאַחָה. וְהַשְּׁמוּעָה, נְלוּהָ וְנִדְבַק נַפְשׁוֹ לְמַעְלָה. וְעַל כֵּן אָמְרָה לְאַה, (בראשית כ"ט) יְלוּהָ אִישִׁי אֲלֵי. רַבִּי תַּנְחוּם אָמַר, שְׁכַבְל נְלוּהָ זְרַע לְיוֹ עִם הַשְּׁכִינָה, בְּמִטָּה וְאַחֲרוֹן וּמְרִים, וּבְכָל זְרַעוֹ אַחֲרָיו, וְהֵם הַנְּלוּיִים אֶל ה' לְשָׁרְתוֹ.

תָּא חַזִי, בְּשַׁעָה שְׁעָמְדוּ הַמְּשׁוֹרְרִים לְמַעְלָה, לֹא עָמְדוּ עַל מְשַׁמְרָתָם, עַד שְׁנוּלְדוּ שְׁלֹשָׁה הָאֲחִים:
מִשָּׂה, אֶהְרֹן, וּמְרִים. תִּינַח מִשָּׂה וְאַהֲרֹן, מְרִים לְמָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (קהלת ב')
וְשָׂרוֹת. כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שמות ט"ו) וַתַּעַן לָהֶם מְרִים.

תָּאנָא, בְּאוֹתָהּ שַׁעָה שְׁנוּלְד לְיוֹ, נְטָלוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְחֶרֶז מִכָּל אֶחָיו וְהוֹשִׁיבוּ בְּאַרְצָא,
וְהוֹלִיד לְקָהֳת, וְקָהֳת הוֹלִיד לְעַמְרָם, וְהוּא הוֹלִיד לְאַהֲרֹן וּמְרִים. פִּירֵשׁ מֵאֲשֵׁתוֹ, וְהַחֲזִירָהּ, בְּאוֹתָהּ
שַׁעָה הָיוּ הַמְּשׁוֹרְרִים שָׁל מַעְלָה עוֹמְדִים וּמְשׁוֹרְרִים, גָּעַר בָּהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִשְׁתַּכַּח הַשִּׁיר,
עַד שְׁנַטָּה קוֹ יִמִּינוּ, וְהוֹשִׁיט לְעַמְרָם.

מָאִי טַעְמָא נִקְרָא עַמְרָם. שְׁיַצָּא מִמֶּנּוּ עִם רֶם עַל כָּל רַמִּים, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ. מָאִי טַעְמָא לֹא נִזְכָּר
שְׁמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי אֲבָהוּ, מִפְּנֵי שְׁבַעֲנָעָא הִלָּךְ, וּבַעֲנָעָא חֲזַר לְאֲשֵׁתוֹ, כְּדִי שְׁלֹא
יִפְרֻוּ בּוֹ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּלְךָ אִישׁ, וְלֹא נֶאֱמַר וַיִּלְךָ עַמְרָם בְּפִרְהוֹסָא. וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְיוֹ, אִף
הִיא בַעֲנָעָא חֲזָרָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמָהּ.

וַיִּלְךָ אִישׁ. רַבִּי אֲבָהוּ אָמַר, וַיִּלְךָ אִישׁ, זֶה גְּבַרְיָאֵל. דְּכְּתִיב, (דניאל ט') וְהָאִישׁ גְּבַרְיָאֵל. שְׁהִלָּךְ הוּא
וְהַחֲזִירָהּ לְעַמְרָם. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, עַמְרָם מִמֶּשׁ הָיָה, וְלֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ, מִפְּנֵי שְׁהִלִּיכָה זֹו לֹא הָיְתָה
מִמֶּנּוּ לְהַזְדַּוּג לְאֲשֵׁתוֹ, אֶלָּא מִלְּמַעְלָה.

רַבִּי יַצְחָק אָמַר, בְּאַהֲרֹן וּמְרִים לֹא נֶאֱמַר זִיווּג אֲבֹתָם בְּתוֹרָה, וּבְמִשָּׂה כְּתִיב וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְיוֹ,
לְהוֹרוֹת, שְׁהַשְׂכִּינָה נִקְרָאת עַל שֵׁם לְיוֹ. וְלֹא הָיָה עַמְרָם רְאוּי לְהוֹלִיד לְמִשָּׂה, עַד שְׁנַטָּל חֵלֶק
בְּשִׂכְיָנָה, וְהוֹלִיד לְמִשָּׂה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְיוֹ. וּלְפִיכָךְ כְּתִיב, (שמות ב') וַתֵּרָא אוֹתוֹ
כִּי טוֹב הוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, זָכָה עַמְרָם שְׁיַצָּא מִמֶּנּוּ בּוֹ, שְׁזָכָה לְקוֹל גְּדוֹל, דְּכְּתִיב, (שמות י"ט) וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ
בְּקוֹל. וְעַמְרָם זָכָה לְבֵת קוֹל, דְּכְּתִיב וַיִּקַּח אֶת בֵּת לְיוֹ. כְּלוּמָר, בֵּת קוֹל. וּלְפִיכָךְ כְּתִיב וַיִּלְךָ. כְּלוּמָר,
שְׁהִלָּךְ לְמַדְרָגָה זֹו. תָּאנָא, כְּשִׁנּוּלְד מִשָּׂה, יִיחַד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמוֹ עָלָיו, דְּכְּתִיב וַתֵּרָא אוֹתוֹ
כִּי טוֹב הוּא. וּכְתִיב, (תהלים קמ"ה) טוֹב ה' לְכָל. וּכְתִיב, (תהלים ל"ד) טַעֲמוּ וַיֵּרְאוּ כִּי טוֹב ה'.

וַיְהִי בְּיָמֵם הַרְּבִים תְּהֵם. (שמות ב') רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דִּסְכַּנִּין אָמַר, וַיְהִי בְּיָמֵם הַרְּבִים תְּהֵם, סוּף גְּלוּתָם
הָיָה, שְׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְשׁוּעָבְדִים בְּכָל עֲבוּדָה. בְּיָמֵם הַרְּבִים תְּהֵם, שְׁהָיוּ רַבִּים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם,
וּכְיִן שְׁנַשְׁתַּלֵּם קִין גְּלוּתָם, מַה כְּתִיב, וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם. מָאִי טַעְמָא. שְׁהוֹרַד שָׂר מִצְרַיִם מִמַּעְלָתוֹ,
וְנָפַל מִגְּאוּתוֹ. וּכְיִן שְׁנַפַּל מֶלֶךְ מִצְרַיִם, שְׁהוּא שָׂר שְׁלֵהֶן, זָכַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְשָׁמַע
תְּפִלָּתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאִ וְרָאָה שְׁבַךְ הוּא, שְׁכָל זְמַן שְׁהַשָּׂר שְׁלָהֶם נִתְּנָה לוֹ שְׂרָרָה עַל יִשְׂרָאֵל, לֹא
נִשְׁמַע צַעֲקָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּינן שְׁנַפַּל הַשָּׂר שְׁלָהֶם, כְּתִיב וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וּמִיָּד וַיֵּאֲנָחוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבוּדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעָתָם אֶל הָאֱלֹהִים. שְׁעַד אוֹתָהּ שַׁעָה לֹא נַעֲנוּ בְּצַעֲקָתָם.

אמר רבי אלעזר, בא וראה רחמנותו של הקדוש ברוך הוא, כשהוא מרחם על ישראל, בופה למדת הדין, ומורידה, ומרחם עליהם. והיינו דתנו, שהקדוש ברוך הוא מוריד שתי דמעות לים הגדול. מאן אינון שתי דמעות. אמר רבי יוסי, לאו (דף י"ט ע"ב) מלא ברירא היא, דהא אמר ליה לאובא טמא, דהוה כדיב, ומילוהי כדיבן.

אמר רבי אלעזר, לאו בתר אובא טמא אזלינן, דברירא דמלה הוא, דתנו, בעשרה כתרי מלא, אית תרי דמעין לקודשא ברוך הוא, והן שתי מדות דין, שהדין בא משתייהו, כמה דאת אמר, (ישעיה נ"א) שתיים הנה קוראתיה. וכשהקדוש ברוך הוא זכר את בניו, הוא מוריד אותם לים הגדול, שהוא ים החכמה להמתקן, והופך מדת הדין למדת רחמים, ומרחם עליהו. אמר רבי יהודה, שתי דמעות, שמהם באים הדמעות, מהם בא הדין.

אמר רבי יהודה כתיב, (שמות י"ד) והנה מצרים נוסע אחריהם. ואמר רבי יוסי זה שר של מצרים הוא, ואת אמרת וימת מלך מצרים, זה שר של מצרים. אמר רבי יצחק, האי מלה קא מסניע להווא דלעילא, כתיב הבה מצרים, וכתיב התיב התיב וימת מלך מצרים. מלמד דעכשיו לא הוה מלך, דהורידהו מגדולתו. ולפיכך כתיב, והנה מצרים, ולא כתיב מלך מצרים. ומה דאמר וימת. כמה דאת אמר (שמות ד') כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשה.

אמר רבי יצחק אמר רבי יהושע, בא וראה, כל מלכי מצרים פרעה שמם. ובכאן לא נאמר אלא מלך מצרים סתם. ובמקומו פרעה, והוא פרעה ממש. תא חזי, בעוד דאית שולטנותא דלעילא, אית שולטנותא בעמא דלתתא, אתעדי שולטנותא דלעילא, אתעדי שולטנותא דלתתא.

אמר רבי יוסי, כתיב (זכריה י"ד) הנה יום בא ליני וגוי ויהי יום אחד הוא יודע ליני וגוי. וכי שאר יומין לאו אינון דיליה. אלא אמר רבי אבא, מלמה ששאר הימים, נתנים לשרים, ואותו יום, אינו של השרים, אלא של הקדוש ברוך הוא, כדי לעשות דין בעבודת פוכבים ומזלות. מפני שבאותו יום, יפלו כל השרים ממעלתם. ועל דא כתיב, (ישעיה ב') ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. שאותו יום לא יהיה מעלה לשרים.

אמר רבי אבא, כשהקדוש ברוך הוא עושה דין בשרים של מעלה, מה כתיב, (ישעיה ל"ד) כי רותה בשמים חרבי. וכי חרב אית ליני. אלא אמר רבי יצחק, חרב אית ליה, דכתיב, (ישעיה ל"ד) חרב ליני מלאה דם. וכתיב (ישעיה ס"ו) ובחרבו את כל בשר.

אמר רבי אבא, החרב הזה הוא הדין שעושה, דכתיב, (דברי הימים א', כ"א) וירא את מלאך ה' עומד בין הארץ ובין השמים וחרבו שלופה בידו. וכי חרב שלופה היתה ביד המלאך, אלא, שהיתה הרשות נתונה בידו לעשות דין.

והא אמר רבי יהושע בן לוי, אמר לי מלאך המות, אי לא דחייסנא ליקרא דבריתא, פרענא להו בית השחיטה, בפחמה. אמר רבי אבא, כלא משום דאתייהיב רשותא בידיה, למעבד גמר דינא, דהא הוא דכתיב, (יהושע ה') וחרבו שלופה בידו, הרשות נתונה בידו לעשות דין. אי הכי

מאי (דברי הימים א', כ"א) ויָשֶׁב חֲרָבוֹ אֶל נְדָנָה. אָמַר רַבִּי אֲבָא, שְׁנַחֲזוּ הַדִּין לְבַעַל הַדִּין, וְהַרְשׁוּת לְמִי שֶׁהַרְשׁוּת שְׁלוֹ.

ויֵאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְאַנְחוּ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא וַיֵּאָנְחוּ, כְּלוּמַר, נִתְאַנְחוּ (ס"א הַאֲנִיחוּ) לוֹ לְמַעְלָה (ס"א כְּלוּמַר נֵאָנְחוּ לְמַטָּה) שֶׁהֵאָנְחָה הֵיטָה בְּשִׁבְלָם לְמַעְלָה.

רבי ברכיה אומר, בני ישראל דלעילא הוו, ומאן אינון בני ישראל. אינון דאתקרון בני פולחנא. כְּלוּמַר, אוֹתָם שֶׁהֵם מִן הָעֲבוּדָה שֶׁל מַעְלָה. וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים, שָׁעַד אוֹתָהּ שָׁעָה לֹא עָלְתָה שׁוֹעֲתָם לְפָנָיו.

אמר רבי יצחק בן עבד קדשא בריה הוא דינא בפמלייא של מעלה, ההוא דינא מאי הוי. אמר רבי אלעזר, מעבר להו כההוא נהר דינור, ואעבר לון משולטניהון, ומני שולטנין אתרנין דשאר עמין. אמר ליה והא כתיב (תהלים ק"ד) מְשַׁרְתִּיו אִישׁ לוֹהֵט. אמר ליה, אית אשא קשׂיא מאשא, ואית אשא דדחיא אשא.

אמר רבי יצחק, תלת עניניי הקא: אנחה, שועה, צעקה. וכל חד מתפרשא מאחרא. אנחה: כתיב, וַיֵּאָנְחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. צעקה: דכתיב, וַיִּצְעֲקוּ. שועה: דכתיב, וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם. וכל חד בלחודוי מתפרשא, וכלהו עבדו ישראל. אמר רבי יהודה, צעקה ושועה עבדו, אנחה לא עבדו, משמע מדכתיב וַיֵּאָנְחוּ וּלְמַעְלָה הֵיטָה הֵאָנְחָה בְּשִׁבְלָם.

צעקה ושועה במאי אתפרשן, אמר רבי יצחק, אין לה שועה, אלא בתפלה. שנאמר, (תהלים ל"ט) שְׁמַעַתָּה תַפְּלִיתִי יְיָ וְשׁוֹעֲתִי הֵאֲזִינָה. (תהלים פ"ח) אֲלֵיךָ יְיָ שׁוֹעֲתִי. (תהלים ל') שׁוֹעֲתִי אֲלֵיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי. צעקה שצועק ואינו אומר כלום. אמר רבי (דף כ' ע"א) יהודה, הלכך גדולה צעקה מפולחן, שצעקה היא בלב. הדין הוא דכתיב, (איכה ב') צַעַק לִבִּי אֶל יְיָ. צעקה וצעקה דבר אחד הוא, וזה קרובה להקדוש ברוך הוא, יותר מתפלה ואנחה, דכתיב, (שמות כ"ב) כִּי אִם צַעֲוֹק יִצְעַק אֵלַי שְׁמַע אֲשָׁמַע צַעֲקוֹתוֹ.

אמר רבי ברכיה, בשועה שאמר הקדוש ברוך הוא לשמואל, (שמואל א' ט"ו) נחמתני כי המלכתי את שאול למלה. מה כתיב, ויחר לשמואל, ויצעק אל יי' כל הלילה. הניח הפל, ולקח צעקה, משום דהיא קרובה לקודשא בריה הוא יתיר מפלהו, הדין הוא דכתיב, ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי.

תנו רבנן, האי מאן דצלי ובכי וצעיק, עד לא יכיל למרחש בשפוותיה, האי צלותא שלימתא דהיא בלבא, ולעולם לא תדרא ריקניא. אמר רבי יהודה, גדולה צעקה, שקורע גזר דינו של אדם מפל ימיו.

רבי יצחק אומר, גדולה צעקה, שמושלת על מדת הדין של מעלה. רבי יוסי אומר, גדולה צעקה, שמושלת בעולם הזה ובעולם הבא. בשביל צעקה נוחל האדם העולם הזה והעולם הבא, דכתיב, (תהלים ק"ז) וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה' בְּצַר לָהֶם מִמִּצְוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם.

וּמִשָּׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ חֲתָנוּ כִּתְנוּ מִדֵּין. (שמות ג') רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (שיר השירים ב') דוּדֵי לֵי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת, שְׂאִינָם מְשֻׁגְיָחִים וְאִינָם יוֹדְעִים, בְּשָׁעָה שֶׁעָלָה בְּמַחְשָׁבָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְבָרֹא עוֹלָמוֹ, כָּל הָעוֹלָמוֹת עָלוּ בְּמַחְשָׁבָה אַחַת, וּבְמַחְשָׁבָה זֹה נִבְרָא כּוֹלָם, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים ק"ד) כָּלֶם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ. וּבְמַחְשָׁבָה זֹה, שְׂהִיא חֻכְמָה, נִבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה.

נָטָה יְמִינוֹ, וּבְרָא הָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. נָטָה שְׂמָאלוֹ, וּבְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה מ"ח) אַף יְדֵי יְסֻדָּה אֶרֶץ וְיְמִינֵי טַפְחָה שְׁמֹיִם. קוּרָא אֲנִי אֵלֵיהֶם יַעֲמְדוּ יַחְדָּו. וְכָלֶם בְּרַנַּע אַחַת (ובשעה אחת נבראו), וְעָשָׂה הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּנֶגֶד הָעוֹלָם שֶׁל מַעְלָה. וְכָל מַה שִׁישׁ לְמַעְלָה, כְּדוּגְמָתוֹ לְמַטָּה. וְכָל מַה שִׁישׁ לְמַטָּה, כְּדוּגְמָתוֹ בְּיָם. וְהַכֹּל אַחַד. בְּרָא בְּעֲלִיּוֹנֵים הַמְּלָאכִים, בְּרָא בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּנֵי אָדָם, בְּרָא בְּיָם לְיִתְנוּ, כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (שמות ל"ו) לְחַבֵּר אֶת הָאֵהָל לְהִיּוֹת אַחַד.

כָּתִיב בְּאָדָם, (בראשית ט') כִּי בְּצַלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם. וְכָתִיב, (תהלים ח') וַתַּחֲסִיחֵהוּ מִעַט מְאֹלָהִים. אִי בְנֵי נִשְׂא יְקִירִין בְּעוֹבְדֵייהוּ (נ"א בְּעוֹבְדֵי) כָּל הָאֵי, וְאִינוּן מִתְאֲבָדִין (מטפה) מִעַפְר דְּבִירָא, כְּמָה אֲתִיין לְשִׂאָבָא מְנִיָּה. וּבְחַר בְּעֲלִיּוֹנֵים, וּבְחַר בְּיִשְׂרָאֵל, לְעֲלִיּוֹנֵים לֹא קָרָא בְּנִים, לְתַחֲתוֹנִים קָרָא בְּנִים. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (דברים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. הוּא קָרָא לָהֶם בְּנִים, וְהֵם קָרָאוּ לוֹ אָב, דְכָתִיב, (ישעיה ס"ג) כִּי אַתָּה אָבִינוּ. וְכָתִיב דוּדֵי לֵי וְאֲנִי לוֹ. הוּא בְּחַר בֵּי, וְאֲנִי בְּחֻרְתֵי בּוֹ.

הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, הוּא רוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, אַף עַל פִּי שֶׁהַקּוֹצִים סָבִיב לָהֶם, וְאִין אַחַר יְכוּל לְרַעוּת בְּשׁוֹשְׁנִים כְּמוֹתוֹ. דְּבָר אַחַר הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים, מַה שׁוֹשֵׁן זֶה הוּא אָדָם, וּמִימֵינוּ לְבָנִים, כְּדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְנַהֵג עוֹלָמוֹ, מְמַדַּת הַדֵּין לְמַדַּת הַרַחֲמִים. וְכָתִיב (ישעיה א') אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם בְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ.

רַבִּי אַבְא הוּה אָזִיל בְּאַזְרָחָא, וְהוּה עַמִּיָּה רַבִּי יַצְחָק. אֲדַחֲוּ אֲזִיל, פָּנַע בְּאִינוּן וְרָדִים, נָטַל חַד רַבִּי אַבְא בִידוֹי וְהוּה אָזִיל. פָּנַע בְּהוּ רַבִּי יוֹסִי, אָמַר וְדָאֵי שְׂכִינְתָא חָכָא, וְאִנָּא חֲמִינָא בִידוֹי דְרַבִּי אַבְא, לְמִלְךָ חֲכָמָתָא סְגִיָּאָה, דְהָא יַדְעָנָא, דְרַבִּי אַבְא לֹא נָטַל הָאֵי, אֲלֵא לְאַחֲזָאָה חֲכָמָתָא.

אָמַר רַבִּי אַבְא, תֵּיב בְּרֵי תֵיב. יָתְבוּ. אַרְח רַבִּי אַבְא בְּהָהוּא וְרָדָא, אָמַר, וְדָאֵי אִין הָעוֹלָם מִתְקַיִּים אֲלֵא עַל הַרִיחַ. דְהָא חֲזִינוּ דְלִית נַפְשָׁא מִתְקַיִּמָא אֲלֵא עַל רִיחָא. וְעַל דָּא, הָדָם בְּמוֹצְאֵי שְׂפַת.

פָּתַח וְאָמַר דוּדֵי לֵי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. מִי גַרַם לֵי, שְׂאֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לֵי, מִפְּנֵי שְׂהוּא מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּשׁוֹשְׁנִים. מַה שׁוֹשֵׁן יֵשׁ בּוֹ רִיחַ, וְהוּא אָדָם, מוֹצְקִין אוֹתוֹ, וְהוּא מִתְהַפֵּךְ לְלָבָן, וְלַעֲוֹלָם רִיחוֹ לֹא זֶה. כְּדֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּדֶרֶךְ זֶה, שְׂאֵלְמֵלָא כֹּן לֹא יִתְקַיִּים הָעוֹלָם בְּשָׁבִיל הָאָדָם חַחוּטָא. וְהַחוּטָא נִקְרָא אָדָם, כְּמָה דְאֵתְ אָמַר, אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם בְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג (דף כ' ע"ב) יִלְבִּינוּ, מִקְרִיב קָרְבָּנוֹ לְאִשׁ שְׂהוּא אָדָם. זוֹרֵק הָדָם, סָבִיב לְמַזְבֵּחַ שְׂהוּא אָדָם.

מדת הדין אדם, מוצקין אותו, (הרים) ועולה העשן בלוי לבן, ואז האדם נהפך ללבן, נהפך מדת
הדין למדת הרחמים.

ותא חזי, כל מדת הדין, אין צריך הריח שלו, אלא מצד אדם. והיינו דאמר רבי יהודה, מה
דכתיב, (מלכים א', י"ח) ויתגודדו כמשפטים וגו' עד שפך דם עליהם. אלא היו יודעים, שלא ישיגו
ממדת הדין פרצונם, זולתי באדם.

אמר רבי יצחק, ועוד, אדם ולבן נקרב לעולם, והריח עולה משתייהן. מה השושן אדם ולבן, כך
ריח הקרבן. והקרבן, מאדם ולבן. בא וראה מריח הקטורת, שהסמנים, מהם אדומים, ומהם
לבנים, פגון הלבונה, שהוא לבן, מר דרור אדם, והריח עולה מאדם ולבן. ועל כן מנהיג עולמו
בשושנים, שהוא אדם ולבן. וכתיב (יחזקאל מ"ד) להקריב לי חלב ודם.

כנגד זה, אדם מקריב חלבו ודמו, ומתפפר לו, זה אדם, וזה לבן. מה השושן שהוא אדם והוא
לבן, אין מוצקין אותו לחזור בלוי לבן, אלא באש. כך הקרבן אין מוצקין אותו לחזור בלוי לבן,
אלא באש. עכשיו, מי שיושב בתעניתו, ומקריב חלבו ודמו, אינו נצמק לחזור בלוי לבן, אלא
באש. דאמר רבי יהודה, מתוך תעניתו של אדם, מחלישין אבריו, וגובר עליו האש, ובאותה
שעה, צריך להקריב חלבו ודמו באותו האש, והוא הנקרא מזבח פפרה.

והיינו דרבי אלעזר, פד הוה יתיב בתעניתא, הוה מצלי ואמר, גלוי וידוע לפניה ה' אלהי ואלהי
אבותי, שהקרבתי לפניך חלבי ודמי, והרתחתי אותם בחמימות חולשת גופי, יהי רצון מלפניך,
שיהא הריח העולה מפי בשעה זו, כריח העולה מהקרבן באש המזבח, ותרצני.

נמצא, שאדם הוא מקריב בתעניתו החלב והדם, (האש) והריח שעולה מפיו, הוא מזבח פפרה,
ולפיכך תקנו התפלה במקום הקרבן, ובלבד שיתפנין למה דאמרן. אמר רבי יצחק, מפאן
ולתלאה כתיב, (במדבר ל"א) כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהרה. אמר רבי יוסי, כשתיה
בית המקדש קיים, אדם מקריב קרבנו בענין זה, ומתפפר לו. עכשיו, תפלתו של אדם מכפר לו
במקום הקרבן, כי האי גוונא.

דבר אחר, דודי לי ואני לו הרועה בשושנים. מה השושנים קוצין מצויין בתוכם, אף הקדוש ברוך
הוא, מנהיג עולמו בצדיקים ורשעים. מה השושנים, אלמלא הקוצים, אין השושנים מתקיימין.
כך אלמלא הרשעים, אין הצדיקים ניכרים. דאמר רבי יהודה, בפמה הצדיקים ניכרים, מתוך
שיש רשעים, דאלמלא רשעים אין הצדיקים ניכרים. דבר אחר הרועה בשושנים, המנהיג
עולמו בישש שנים, והשביעית שבת לה. דבר אחר בשושנים, באותם שישנים בתורה.

ומשה היה רועה את צאן יתרו חותנו כהן מדין. רבי חייא פתח ואמר, (תהלים כ"ג) מזמור לדוד יי'
רועי לא אהסר. כלומר, יי' רועי: יי' הרועה שלי. מה הרועה מנהיג את הצאן, ומוליכם למרעה
טוב, למרעה שמו, במקום נחלי מים, מיישר הליכתו בצדק ובמשפט. אף הקדוש ברוך הוא,
פתיב בנאות דשא ירביצני על מי מנחות ינהלני נפשי ישובב.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

אמר רבי יוסי, הָרַךְ הַרוּעָה, לְנַהוֹג בְּצַדֵּק אֶת צֵאֲנוּ, לְהַרְחִיקֵם מִן הַגּוֹל, לְהַנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וְהַשְׁכֵּט בְּיָדוֹ שְׁלֵא יִטּוּ יָמִין וּשְׁמָאל. כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל עֵת הַשְׁכֵּט בְּיָדוֹ שְׁלֵא יִטּוּ יָמִין וּשְׁמָאל.

דָּבָר אַחֵר וּמִשָּׁה הָיָה רוּעָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תִּדְעֵ לָהּ, שְׁכָל זְמַן שֶׁהַרוּעָה חָכֵם לְנַחַל אֶת צֵאֲנוּ, הוּא מוּכָן לְקַבֵּל עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. וְאִם הַרוּעָה שׁוֹטָה, עָלְיוֹ נִקְרָא (משלי כ"ו) תִּקְוָה לְכַסִּיל מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשָּׁה חָכֵם הָיָה, וּבָקִי לְנַהוֹג אֶת צֵאֲנוּ. בֵּא וּרְאֵה, מִדּוּד, שְׁנֵאָמַר (שמואל א', ט"ז) וְהִנֵּה רוּעָה בְּצֵאֲנוּ. לְלַמְדֵךְ שְׁדוּד (דף כ"א ע"א) חָכֵם גְּדוֹל הָיָה, וְהָיָה רוּעָה צֵאֲנוּ כְּדִין וּכְשׁוֹרָה. לְפִיכָה, עֲשָׂהוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְלָמָּה צֵאֲנוּ וְלֹא בָקָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים צֵאֲנוּ. שְׁנֵאָמַר, (יחזקאל ל"ד) וְאֵתֵן צֵאֲנִי צֵאֲנוּ מֵרַעֲיִתִי אָדָם אֶתֶם. וּכְתִיב, (יחזקאל ל"ו) כְּצֵאֲנוּ קְדָשִׁים כְּצֵאֲנוּ יְרוּשָׁלַיִם.

מֵה הַצֵּאֲנוּ, כְּשִׁינְקָרְבוּ עַל הַמְּזִבְחַת, בְּשִׁבְלֵם זֹכָה לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא. כִּי הַמְּנַהֵג לְיִשְׂרָאֵל כְּדִין וּכְשׁוֹרָה, בְּשִׁבְלֵם זֹכָה לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד, הַרוּעָה אֶת הַצֵּאֲנוּ, כְּשֶׁהַצֵּאֲנוּ יוֹלְדֵת, הַרוּעָה נוֹטֵל אוֹתָם טְלָאִים בְּחִיקוֹ, כְּדִי שְׁלֵא יִלְאוּ וַיִּגְעוּ, וּמוֹלִיכֵם אַחֲרֵי אִמּוֹתָם, וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. כִּי הַמְּנַהֵג לְיִשְׂרָאֵל, עָרִיף לְהַנְהִילֵם בְּרַחֲמִים, וְלֹא בְּאִבְזָרִיּוֹת. וְכֵן אָמַר מִשָּׁה, (במדבר י"א) כִּי תֹאמַר אֵלַי, שְׂאֵהוּ בְּחִיקָה וּגוֹ'.

מֵה הַרוּעָה אֶת הַצֵּאֲנוּ, כְּשֶׁהוּא רוּעָה טוֹב, מַצִּיל אֶת הַצֵּאֲנוּ מִן הַזָּאֲבִים, וּמִן הָאֲרִיּוֹת. כִּי הַמְּנַהֵג לְיִשְׂרָאֵל, אִם הוּא טוֹב, מַצִּיל מִן הַעֲבוּדֵת פּוֹכְבִים וּמְזֹלֹת, וּמְדִין שֶׁל מִטָּה, וּמְדִין שֶׁל מַעֲלָה, וּמְדִרִיכֵן לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא. כִּי מִשָּׁה, רוּעָה נֶאֱמָן הָיָה, וּרְאֵה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁפָדַי הוּא לְרַעוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּאוֹתוֹ הַדִּין מִמֶּשׁ, שֶׁהָיָה רוּעָה אֶת הַצֵּאֲנוּ, לְכַשְׁבִּים, כְּפִי הָרְאוּי לָהֵן, וְהַנְּקֻבוֹת כְּפִי הָרְאוּי לָהֵן.

וּלְפִיכָה כְּתִיב, וּמִשָּׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֵאֲנוּ יִתְרוֹ חוֹתְנֹו, וְלֹא שָׁלוּ, דָּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי מִי שְׁנַתֵּן אֶת צְפוּרָה בְּתוֹ לְמִשָּׁה, לֹא נָתַן לוֹ צֵאֲנוּ וּבָקָה, וְהִלֵּא יִתְרוֹ עֲשִׂיר הָיָה. אֶלָּא מִשָּׁה לֹא הָיָה רוּעָה אֶת צֵאֲנוּ, כְּדִי שְׁלֵא יֵאמְרוּ בְּשִׁבְלֵם שֶׁהָיָה צֵאֲנוּ עִמּוֹ, הָיָה רוּעָה אוֹתָן בְּטוֹב. וְלָכֵן כְּתִיב אֶת צֵאֲנוּ יִתְרוֹ חוֹתְנֹו, וְלֹא אֶת שָׁלוּ. כִּי מְדִין, רַבִּי תְנַחֲמוּם אָמַר, אֵף עַל גַּב שֶׁהָיָה עוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֹלֹת, בְּשִׁבְלֵם שְׁעֲשֵׂה עִמּוֹ חֶסֶד, הָיָה רוּעָה צֵאֲנוּ כְּדִין וּכְשׁוֹרָה, בְּמַרְעָה טוֹב שָׁמֵן וְדִשָּׁן.

וַיִּנְהַג אֶת הַצֵּאֲנוּ אַחֲרֵי הַמְּדָבָר. (שמות ג') רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשָּׁה, מִיּוֹם שֶׁנּוֹלַד, לֹא זָזָה מִמֶּנּוּ רוּחַ הַקְּדוֹשׁ. רְאֵה בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ, שְׁאוֹתוֹ מְדָבָר הָיָה קְדוֹשׁ, וּמוּכָן לְקַבֵּל עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם עָלָיו. מֵה עֲשָׂה, הַנְּהִיג אֶת הַצֵּאֲנוּ אַחֲרֵי הַמְּדָבָר. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אַחֲרֵי הַמְּדָבָר עַל כָּל פְּנִיָּם, וְלֹא בְּמְדָבָר, שְׁלֵא רָצָה שִׁיכְנֶסוּ בְּתוֹכוֹ, אֶלָּא הִרְחִיקֵם אַחֲרֵי הַמְּדָבָר.

וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים הַרְבֵּה, (שמות ג') הוא לְבָדוֹ בְּלֹא צֵאן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַאי אַבְנָא, דְּמִקְבְּלָא פְּרֻזְלָא, בְּד חָמִי לִיָּה, (מחטא) מְדַלְגָא עֵילָיו. בְּךְ מִשָּׁה וְהָר סִינִי, כְּשִׁנְרָאוּ זֶה עִם זֶה, דְּלָג עָלָיו. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים הַרְבֵּה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מוֹכְנָנִים הָיוּ מִשְׁשַׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, זֶה עִם זֶה. וְאוֹתוֹ הַיּוֹם, נְתַרְגֵּשׁ הָהָר לְמוֹל מִשָּׁה. וְכִינֵן שְׂרָאֵהוּ שְׁנַכְנַס לְתוֹכוֹ, וְדָלַג בּוֹ, עָמַד הָהָר. מְלַמֵּד, שְׁשֻׁמְחִים הָיוּ זֶה עִם זֶה.

אָמַר רַבִּי יַנָּאי, (ג"א רבי יוסף) יוֹדֵעַ הָיָה מִשָּׁה, שְׂאוֹתוֹ הָר, הַר הָאֱלֹהִים הוּא. דְּכְּתִיב וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים. דְּתַנֵּן, מַה רָאָה מִשָּׁה בְּאוֹתוֹ הָר, רָאָה עוֹפּוֹת שִׁהָיו פּוֹרְחִים, וּפּוֹרְשִׁים כְּנַפְיָהֶם וְלֹא הָיוּ נִכְנָסִים בּוֹ.

רַבִּי יֶצְחָק (ג"א אָמַר ר' יצחק) אוֹמֵר, רָאָה הָעוֹפּוֹת פּוֹרְחִים וְטָסִים מִשָּׁם, וְנוֹפְלִים לְרַגְלָיו שֶׁל מִשָּׁה, מִיַּד הַרְגִּישׁ בְּעַנְיָן, וְהָעֵמִיד אֶת הַצֵּאן אַחַר הַמְדַבֵּר, וְהוּא נִכְנָס לְבָדוֹ.

וַיֵּרָא מִלְּאֲדָה ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. (שמות ג') רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, שְׁעַת הַמְּנַחֶה הִיָּתָה, שְׁמַדַּת הַדִּין שׁוֹלְטָת בּוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, וְהָא כְּתִיב, (תהלים מ"ב) יוֹמָם יִצְנֶה יי' חֶסֶדוֹ. מִדַּת חֶסֶד קָאֵמַר, וְלֹא מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מוֹשִׁיאוֹצֵא הָאוֹר, עַד שְׁנוּטָה לְרַדְתָּ, נִקְרָא יוֹם, וְהוּא מִדַּת חֶסֶד. מוֹשִׁיאוֹצֵא לְרַדְתָּ, נִקְרָא עֶרֶב, וְהוּא מִדַּת הַדִּין. וְהֵינֵנו דְּכְּתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁעַת הַמְּנַחֶה הוּא, מִשֵּׁשׁ שְׁעוֹת וְלִמְטָה. דְּתַנָּיָא ר' יֶצְחָק אוֹמֵר, מַהוּ דְּכְּתִיב, (שמות ט"ז) בֵּין הָעֶרְבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. בֵּין הָעֶרְבִים, דְּהוּא שְׁעַתָּא (דף כ"א ע"ב) דְּדִינָא תֹאכְלוּ בָשָׂר. וְכְּתִיב, (במדבר י"א) הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאִף יי' חָרָה בָּעַם. מִשּׁוֹם, דְּבֵין הָעֶרְבִים, דִּינָא דְּמִלְכוּתָא שְׁלִיט. וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם, מִשּׁוֹם דְּאִקְרִי חֶסֶד הַהוּא שְׁעַתָּא, וְכְּתִיב, (תהלים נ"ב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וְכְּתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. דְּאִיהוּ מִצְפָּרָא.

רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, דָּא סוּמְקָ, וְדָא תְּנוּרָ. סוּמְקָ: בֵּין הָעֶרְבִים. דְּכְּתִיב, (שמות ט"ז) בֵּין הָעֶרְבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר. וְחִוּוּרָא: בְּצַפְרָא. דְּכְּתִיב, וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. רַבִּי יֶצְחָק אָמַר, כְּתִיב, (שמות י"ב) וְשַׁחֲטוּ אוֹתוֹ כָּל קָהַל עַדַּת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֶרְבִים וְגו'. דְּהוּא שְׁעַתָּא לְמַעַבְד דִּינָא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, יְלַפִּינֵן מִשְׁנֵי כְּבָשִׂים שְׁבֻכָל יוֹם, הָאֶחָד מִתְקַרֵּב כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד, וְהַשְּׁנֵי כְּנֶגֶד מִדַּת הַדִּין.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַהוּ דְּכְּתִיב, (במדבר כ"ח) אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בִּבְקָר, וְלֹא כְּתִיב אֶת הַכֶּבֶשׂ הָרֵאשֹׁן, אֶלָּא אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד, מִיּוּחָד, כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד. דְּבִכָּל מְקוֹם, שְׁנֵי, לֹא נֶאֱמַר בּוֹ כִּי טוֹב.

רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, לְפִיכָד, יֶצְחָק תַּקַּן תְּפִלַּת הַמְּנַחֶה, שְׁהוּא כְּנֶגֶד מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק, מִכָּאָן, (ירמיה ו') אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יָנֹטוּ צִלְלֵי עֶרֶב. כִּי פָנָה הַיּוֹם: זֶה מִדַּת הַחֶסֶד. כִּי יָנֹטוּ צִלְלֵי עֶרֶב: שְׁפָבֵר גָּבַר מִדַּת הַדִּין. אַבְרָהָם תַּקַּן תְּפִלַּת שְׁחֵרִית, כְּנֶגֶד מִדַּת הַחֶסֶד.

תְּנוּ רַבְּנָן, בְּהֵימָּא שְׁעָתָא דְעָאל מִשָּׁה לְטוֹרָא דְסִינִי, מָאִי טַעְמָא אֲתַגְלִי לִיהּ בְּשִׁלְהוּבֵי אֲשָׁתָא, דְּהוּא דִּינָא. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב (נ"א כַּעֲזִין) כַּעֲזִין שְׁעָתָא הוּהּ (שְׁעָתָא) גָּרִים. ר' יוֹסִי אָמַר, כִּלְאָ לְחַד גּוֹזְעָא אֲשִׁתְרֻשָׁא. כְּתִיב, וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרָבָה. וְכִתְיב, (דְּבָרִים ט') וּבַחֲרָב הִקְצַפְתֶּם אֶת יי'. וְכִתְיב, וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה. מִתּוֹךְ שָׁהִם עֲתִידִים לְהִיּוֹת כְּסֶנֶה, כְּהֵי דְכְּתִיב, (ישעיה ל"ג) קוֹצִים כְּסוּחִים בְּאִשׁ יִצְתּוּ.

אָמַר ר' יְהוּדָה, מִכָּאֵן לְמִדְנֵי, רַחֲמֵנוּתוֹ שֶׁל מְקוֹם עַל הָרְשָׁעִים, דְּכְתִיב, וְהִנֵּה הַסֶּנֶה בּוֹעֵר בְּאִשׁ, לַעֲשׂוֹת בָּהֶם דִּין בְּרְשָׁעִים, וְהַסֶּנֶה אֵינְנוּ אוֹכְלִי, (לַעֲשׂוֹת) אֵין בָּהֶם כְּלָיָה. בּוֹעֵר בְּאִשׁ, עַל כָּל פְּנִים רָמִז, לְאִשׁ שֶׁל גֵּיהֶנֶם. אָכַל הַסֶּנֶה אֵינְנוּ אָכַל, לְהִיּוֹת בָּהֶם כְּלָיָה.

דְּבַר אַחַר וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ. מָאִי טַעְמָא לְמִשָּׁה בְּלִבַּת אִשׁ, וְלִשְׂאֵר נְבִיאִים לָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָאוּ מִשָּׁה כְּשִׂאֵר נְבִיאִים. דְּתַנּוּ, מָאֵן דְּקָרִיב לְאִשָּׁא בֵּיהּ אֲתוּקָה, וּמִשָּׁה קָרִיב לְאִשָּׁא וְלָא אֲתוּקָה. דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת כ') וּמִשָּׁה נִגְשָׁה אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים. וְכִתְיב, וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה.

רַבִּי אָבָא אָמַר, הָאִי דְמִשָּׁה, אֵית לָאֲסִתְכִּלָּא בֵּיהּ בְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה, עַל מַה כְּתִיב, כִּי מִן הַמַּיִם מְשִׁיתֶהוּ. מָאֵן דְּאֲתַמְשֵׁךְ מִן מִיָּא, (דִּינָא עֲלָאָה) לָא דְחִיל מְנוּרָא. דְּתַנּוּ אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֲתַר דְּאֲתַגְזֹר מִשָּׁה, לָא אֲתַגְזֹר בַּר נֶשׁ אַחְרָא. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּעֵשְׂרָה דְרָגִין אֲשִׁתְכִּלָּל. דְּכְתִיב, (בְּמִדְבָר י"ב) כָּכַל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא. וְלֹא נֶאֱמָן בֵּיתִי. וְכָאָה חוֹלְקִיָּה דְבַר נֶשׁ, דְּמַרְיָה אֲסִהִיד כְּדִין עֲלוּי.

אָמַר רַב דִּימִי, וְהָא כְּתִיב (דְּבָרִים ל"ד) וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמִשָּׁה. וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי, בְּיִשְׂרָאֵל לָא קָם, אָכַל בְּאוּמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמְנֹ בְּלָעָם. אָמַר לִיהּ, וְדָאִי שְׁפִיר קְאָמְרַת, אֲשִׁתִּיק. כִּד אָתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, אָתוּ, שְׂאִילוּ קָמִיָּה הָאִי מְלָה.

פְּתַח וְאָמַר, קוּטִיפָא דְקָרְנִטִי, אֲתַעֲרָבָא בְּאַפְרִסְמוּנָא טְבָא חָס וְשָׁלוֹם. אָלָא, וְדָאִי כִּד הוּא, בְּאוּמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמְנֹ בְּלָעָם. מִשָּׁה עוֹבְדוּי לְעֵילָא, וּבְלָעָם לְתַתָּא. מִשָּׁה, אֲשִׁתְמַשׁ בְּכַתְרָא קְדִישָׁא דְמִלְּכָא עֲלָאָה לְעֵילָא. וּבְלָעָם, אֲשִׁתְמַשׁ בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּלָא קְדִישִׁין לְתַתָּא. וּבְהַהוּא גּוֹוֹנָא מִמֶּשׁ כְּתִיב, (יְהוֹשֻׁעַ י"ג) וְאֵת בְּלָעָם בֶּן בְּעוֹר הַקּוֹסֶם הִרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחָרָב. וְאִי סִלְקָא דְעַתְדָּא יְתִירָה, זִיל שְׂאִיל לְאֲתִיָּה. אָתָּא רַבִּי יוֹסִי, וְנִשְׁק דְּדוּי, אָמַר, הָא חֲמִידָא (נ"א חֲמָרָא) דְּלָבָאִי נִפְק לְבַר. דְּהָבָא מִשְׁמַע, דָּאִית עֲלָאִין וְתַתְּאִין, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, רַחֲמֵי וְדִינָא, יִשְׂרָאֵל וְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת. יִשְׂרָאֵל, מִשְׁתְּמַשִּׁין בְּכַתְרִין עֲלָאִין קְדִישִׁין. עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּלָא קְדִישִׁין. אֲלִין דִּימִינָא, וְאֲלִין דְּשְׂמָאלָא, וְעַל כָּל פְּנִים, מִתְפָּרְשִׁין נְבִיאִי עֲלָאִי מִנְבִיאִי תַתְּאִין. נְבִיאִי דְקוּדְשָׁא, מִנְבִיאִי דְלָאוּ דְקוּדְשָׁא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּגוֹוֹנָא דְהוּהּ (דף כ"ב ע"א) מִשָּׁה, פְּרִישׁ מִכָּל נְבִיאִי, בְּנִבְוָאָה קְדִישָׁא עֲלָאָה. כִּד הוּהּ בְּלָעָם, פְּרִישׁ מִשְׂאֵר נְבִיאִי וְחֲרָשִׁי, בְּנִבְוָאָה דְלָאוּ קְדִישָׁא לְתַתָּא. וְעַל כָּל פְּנִים מִשָּׁה הוּהּ לְעֵילָא, וּבְלָעָם לְתַתָּא, וְכִמְה דְרָגִין וְדְרָגִין מִתְפָּרְשִׁין בִּינֵיהוּ.

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוקי
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

אמר רבי יוחנן אמר רבי יצחק, משה הנה מהרהר ואומר, שמה חס ושלום ישראל יכלו בהאי
עבודה קשה, הדין הוא דכתיב, וירא בסבלותם. לפיכך, וירא מלאך יי' אליו בלפת אש וגו',
וירא והנה הסנה בוער באש וגו'. כלומר, משועבדים הם בעבודה קשה, אבל והסנה איננו אכל.
זכאין אינון ישראל, דקודשא בריה הוא פריש לון מפל עמין, וקרא לון בנין, דכתיב (דברים י"ד)
בנים אתם לה' אלהיכם.

פְּרִשְׁת וַאֲרָא

וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני יי' (שמות ו') וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל
שְׁדֵי וְגו'. רבי אבא פתח, (ישעיה כ"ו) בְּטַחוּ בַּיְי' עַד כִּי בִּיהַ יְי' צוּר עוֹלָמִים. בְּטַחוּ בַּיְי', כָּל בְּנֵי
עֲלָמָא בְּעֵינֵי לְאַתְתְּקַפָּא בֵּיהַ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִמְהוּי רְחֻצְנֵי דְלַהוֹן בֵּיהַ.

אי הכי מהו עדי עד. אלא, בגין דיהא תקפא דבר נש, באתר דאיהו קיומא וקשורא דכלא,
ואקרי עד, והא אוקמויה, כמה דאת אמר, (בראשית מ"ט) בַּבְּקָר יֹאכַל עֵד. וְהָאֵי עֵד, אַתְר דְּאֶחִיד לְכָל
סְטְרִין, לְסְטְרָא דָא, וְלְסְטְרָא דָא, לְאַתְתְּקַפָּא, וְלְאַתְתְּקַפָּא קְשָׁרָא, דִּי לֹא תַעֲדִי.

והאי עד, תיאובתא דכלא ביה, כמה דאת אמר, עד תאות גבעות עולם. מאן אינון גבעות עולם.
אלין אינון תרין אמהן נוקבי, יובל, ושמטה, דאקרון גבעות עולם. עולם: כמה דאת אמר, (תהלים
ק"ו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. (יובל ושמיטה כל חד מנהון אקרי עולם ואלין אקרון גבעות עולם)

ותיאובתא דילהון בהאי עד, דאיהו קיומא דכל סטרין. (מאי טעמא) תיאובתא דיובלא לגבי
דעה, לאעטרא ליה, ולנגדא עליה ברפאן, ולאקרא עליה מבויעין מתיקין, הדין הוא דכתיב, (שיר
השירים ג') צִאֲנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמִּלֶּךְ שְׁלֹמֹה בַעֲטָרָה שְׁעֵטְרָה לֹא אָמוּ. תיאובתא דשמטה,
לאתברכא מניה, ולא תנהרא מניה. ודאי האי עד תאות גבעות עולם איהו.

בגין כה, בטחו בני עדי עד, דהא מתמן ולעילא, אתר טמיר (הוא) וגניז איהו, דלא יכיל לאתדפקא.
אתר הוא, דמניה נפקו ואצטעירו עלמין, הדין הוא דכתיב, כי ביה יי' צוּר עוֹלָמִים והוא אתר
גניז וסתים, ועל דא בטחו בני עדי עד, עד הכא אית רשו לכל בר נש לאסתכלא ביה, מפאן
ולחלאה, לית ליה רשו לבר נש לאסתכלא ביה, דהא איהו גניז מפלא, ומאן איהו זה יהוה.
דמתמן אצטעירו עלמין בלהו, ולית מאן דקאים על ההוא אתר.

אמר רבי יהודה, קרא אוכח עליה, דכתיב, (דברים ד') כִּי שָׂאֵל נָא לְיָמִים רַאשׁוֹנִים וְגו'. עד הכא
אית רשו לבר נש לאסתכלא, מפאן ולחלאה לית מאן דיקיל למיקם עליה.

דבר אחר בטחו בני עדי עד, כל יומי דבר נש, בעי לאתתקפא ביה בקודשא בריה הוא, (דכתיב)
אמר דוד (תהלים כ"ה) אֱלֹהֵי כֹה בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה אֵל יַעֲלֶצּוּ אויבי לי) ומאן דשני ביה, בטהוניה ותוקפיה בדיקא
יאות, לא יכלין לאבאשא ליה, כל בני עלמא. (דכתיב אמר דוד (תהלים כ"ה) אֱלֹהֵי כֹה בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה אֵל יַעֲלֶצּוּ
אויבי לי) דכל מאן דשני תוקפיה בשמא קדישא, אתקיים בעלמא.

מָאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּעֵלְמָא, בְּשִׁמְיָהּ קְדִישָׁא אֲתַקְנִים. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כ"ו) פִּי בָיִת יי' (דף כ"ב ע"ב) צוּר עוֹלָמִים: צִיּוּר עֲלָמִין. דְּהָא בְּתָרִין אֲתוּוּן, אֲתַבְרוּן עֲלָמִין, עֲלָמָא דִּין, וְעֲלָמָא דְאֲתִי. עֲלָמָא דָא, בְּדִינָא אֲתַפְרִי, וְעַל דִּינָא קְדִישָׁא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית א') בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. מָאֵי טַעְמָא, בְּגִין דִּיתְנַהֲגוּן בְּנֵי נַשָּׂא בְּדִינָא, וְלֹא יִפְקוּן מֵאַזְרְחָא לְבַר.

תָּא הָזִי כְתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, גִּזְרֵת דִּינָא דְקְדִישָׁא עָלֶיהָ, מַה כְּתִיב לְעֵילָא, (שמות ה') וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל ה', וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי, בְּאֶלְפֵי דְלִ"ת נִוִין יו"ה. חֲמֵי תוֹקְפָא דְמֹשֶׁה, בְּשִׁירוּתָא דְנְבִיאוּתֵיהָ, לֹא נָח רִוּחֵיהָ בְּהָאֵי אֲתֵר, אָמַר, אֲדֹנָי לְמָהּ תַרְעוּתָהּ לְעַם הַזֶּה וְגו', וּמָאֵן בָּאֲתִי אֶל פְּרַעֲה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ תַרְעָה לְעַם הַזֶּה וְהַצֵּל לֹא הַצֵּלְתָּ אֶת עַמְּךָ. מָאֵן הוּא דִינָא בְּדִין, אֶלָּא מֹשֶׁה, דִּידַע, דְּהָא דְרָגָא אַחְרָא עֲלָאָה זְמִין לִיהָ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשִׁירוּתָא דְאֲתִיְהִיב לִיהָ בֵּיתָא, פְּקִיד לָהּ, כְּבַר נָשׁ דְּפְקִיד לְבֵיתֵיהָ, וַאֲמַר פֶּל מָאֵן דְּבַעֵי בְּלֹא רְחִילוֹ. אוּף הָכִי מֹשֶׁה, לְבֵיתֵיהָ קָאָמַר, וְלֹא רְחִילוֹ.

דְּבַר אַחַר וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים, גִּזְרֵת דִּינָא, (בגין כד) וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יי', דְרָגָא אַחְרָא דְרַחֲמֵי. וְהָכָא אֲתַקְשֵׁר פּוֹלָא בְּחָדָא, דִּינָא וְרַחֲמֵי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יי'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן (נ"א רבי יוסי) אִי כְתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה אֲנִי ה', הוּינָא אָמַר הָכִי. אֶלָּא לֹא כְתִיב, אֶלָּא וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה בְּקַדְמֵיתָא, וְלָבֵתֵר וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה', דְּמִשְׁמַע דְרָגָא בְּתַר דְרָגָא.

וַאֲמַר רַבִּי יוֹסֵפ, מֹשֶׁה, אֶלְמָלָא דְהוּוּה מְאָרִיָּה דְבֵיתָא, אִישׁ הָאֱלֹהִים, אֲתַעֲנֵשׁ עַל מַה דְאָמַר, אָבֵל בְּגִינֵי הָאֵי, לֹא אֲתַעֲנֵשׁ. לְבַר נָשׁ דְנָפַל לִיהָ קַטְטָה בְּדְבִיתָהּ, וַאֲמַר לָהּ מְלִין, שְׂרָאָת הִיא לֹא תַרְעָמָא, פִּינּוּן דְשִׂאֲרֵית מְלָה, הוּוּה תַפְזֵן מְלָפָא, נָטַל מְלָפָא מְלָה, וְהִיא שְׂתַקְתּוּ וּפְסַקְתּוּ לְמִלְלָא. אָמַר לִיהָ מְלָפָא, וְכִי לֹא יַדְעָתָּ דְאֵנָּא הוּוּה מְלָפָא, וּמְקַמָּי מְלִילַת מְלִין אֵלָיו, כְּבִיכּוּל אוּף הָכִי מֹשֶׁה, וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל יי' וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי לְמָהּ תַרְעוּתָהּ וְגו'. מִיָּה וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, שְׂאָרֵי לֹא תַרְעָמָא, מִדְּ נָטַל מְלָפָא מְלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יי' וְלֹא יַדְעָתָּ דְאֵנָּא הוּוּה מְלָפָא, וּמְקַמָּי מְלִילַת מְלִין אֵלָיו.

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי. אָמַאי שְׂדֵי. שְׂמָא הָכָא מֵאֵלִין דְלַעֲיָלָא. אֶלָּא לְמִלְפָא, דְהוּוּה לִיהָ בְּרֵתָא, דְלֹא אֲתַנְסִיבַת, וְהוּוּה לִיהָ רְחִימָא. כִּד בְּעֵי מְלָפָא לְמִלְלָא בְּהוּוּה רְחִימָא, מְשַׁדֵּר לְבְרֵתֵיהָ לְמִלְלָא עֲמִיָּה, וְהוּוּה מְלָפָא עַל יָדָא דְבְרֵתֵיהָ, מְמִלִיל עֲמִיָּה. אָתָּא זְמָנָא דְבְרֵתֵיהָ לֹא תַנְסַבָּא, הוּוּה יוֹמָא דְאֲתַנְסִיבַת, אָמַר מְלָפָא, קְרוּן לָהּ לְבְרֵתָא, קְרוּסְפוּנְיָא מְטְרוּנִיתָא. וַאֲמַר לָהּ, עַד הָכָא, מְלִילָנָא עַל יָדָא, לְמָאֵן דְמְלִילָנָא מְפָאֵן וְלַהֲלָאָה אֵנָּא אִימָא לְבַעֲלֵיהָ, וְהוּוּה יוֹמָא לְמָאֵן דְאֲצַטְרִיָּה. לְיוֹמִין, אָמַר לָהּ בְּעֵלָהּ מְלִין קָמִי מְלָפָא, עַד דְהִיא שְׂרָאָת לְמִלְלָא, נָטַל מְלָפָא מְלָה, אָמַר לִיהָ, וְלֹאֵן אֵנָּא מְלָפָא, דְעַד יוֹמָא דָא לֹא מְלִיל אִינְשׁ עֲמִי, אֶלָּא עַל יָדָא דְבְרֵתֵי, (עַד לֹא אֲנִסִיבַת) וְאֵנָּא יְהִיבְנָא לָךְ בְּרֵתִי, וּמְלִילָנָא עֲמָךְ בְּאֲתַגְלֵיא, מַה דְלֹא עֲבִידְנָא לְאַחְרָא.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

כּה, וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי, כּד אִיְהִי בְּבֵיתִי וְלֹא אֶתְנַסִּיבְתָּ, וְלֹא מְלִילֹו עָמִי אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין, כְּמָה דְעַבִּידְנָא לָהּ. וְאַתָּה, בְּשִׁירוּתָא דְמַלְוִלָה, מְלִילַת לְבַרְתִּי קַמְאֵי מְלִין אֲלִין, אֶלָּא בְּגִינֵי כּה, וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשְׁמֵי יִי לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם, לְמַלְלָא עֲמַהוּן בְּדַרְגָּא דָּא דְעַמְדָּה מְלִילָנָא.

רבי יוסי (ב"א רבי ייסא) פתח, (תהלים כ"ד) לְדוֹד מְזִמּוֹר לִינִי הָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ. הָאֶרֶץ: דָּא אֶרְעָא קַדִּישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, דְּאִיְהִי קַיְמָא לְאַתְשְׁקִינָא מְנִיָּה, וְלֹא תִפְרָכָא מְנִיָּה בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר מְנִיָּה אֶתְשְׁקִינָא עֲלֵמָא כְּלָא. תִּבְל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ: דָּא שְׂאֵר אֶרְעָאן, דְּשִׁתְּאָן מְנִיָּה, מְנָא לָן. דְּכַתִּיב, (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפּוֹט תִּבְל בְּצַדִּיק.

כי הוא על ימים יסדה, אֲלִין (דף כ"ג ע"א) שְׁבַעַה עַמּוּדִים, דְּאֶרְעָא סְמִיכָא עֲלֵיהוּ. וְאַיְנוּן שְׁבַעַה יָמִים. וְיָם כְּנַרְת שְׁלֵטָא עֲלֵיהוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לָא תִימָא דְשְׁלֵטָא עֲלֵיהוּ, אֶלָּא דְאַתְמַלְיָא מְנִיָּהוּ. וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה, מָאן אִינּוּן נְהָרוֹת. אֶלָּא, כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, (תהלים צ"ג) נְשָׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכָבִים, אִינּוּן נְהָרוֹת, כְּמָה דְאַתָּה אָמַר, (בראשית ב) וַנְּהַר יוֹצֵא מֵעַדְן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וּבְגִין כּה, וְעַל נְהָרוֹת יְכוּנְנָה.

תא חזי, הַאי אֶרֶץ, אֶקְרִי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. יַעֲקֹב דְּאִיְהוּ יִשְׂרָאֵל, אָמַאי לָא שְׁלִיט עַל דָּא כְּמַשָּׁה, דְּהָא כְּתִיב וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְלֹא יִתִּיר.

אֶלָּא, יַעֲקֹב הָא אֲוִקִימָנָא, נָטַל בֵּיתָא דְלִתְתָּא, וְאַשְׁתְּבִיב מְנִיָּה בֵּיתָא דְלַעֲיָלָא. וְעַם בֵּיתָא דְלִתְתָּא, אֶתְקִין בֵּיתָא דְלַעֲיָלָא, בְּתַרְיֶסֶר שְׁבַטִין, בְּשַׁבְעִין עֲנַפִּין, וְהָא אֲוִקִימָוְהָ. מוֹשֶׁה, נָטַל בֵּיתָא דְלַעֲיָלָא, וְשַׁבִּיב בֵּיתָא דְלִתְתָּא. וְעַל דָּא, כְּתִיב בְּיַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי. בְּאֵל שְׁדֵי מְלִיל עַמִּיָּה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא יִתִּיר. וְשְׁמֵי יִי לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם, לְמַלְלָא עֲמַהוּן בְּדַרְגָּא דָּא דְאִיְהוּ עֲלָאָה.

וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, תְּשַׁבְּחֵן דְּאַבְהֵן יַעֲקֹב תְּוָה, דְּהוּא שְׁלִימּוּ דְכְּלָא. בְּכֻלְהוּ כְּתִיב, אֵל אַבְרָהָם, אֵל יִצְחָק, וּבֵיָה אֶתּוֹסַף אֶת חַד, דְּכַתִּיב, וְאֵל יַעֲקֹב. אֶתּוֹסַף בֵּיָה ו', לְאַחַזְאָה דְּאִיְהוּ שְׁלִימָא יִתִּיר מְכֻלְהוּ. וְעַם כּל דָּא, לָא זָכָה לְאַשְׁתַּמְשָׁא בֵּיָה כְּמַשָּׁה.

וְגַם תְּקִימוֹתֵי אֶת בְּרִיתֵי אֶתְם לְתַת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, (שמות ו) בְּגִין דְּאַתְגְּזֵרוּ. דְּכֻל מָאן דְּאַתְגְּזֵר, יְרִית אֶרְעָא, דְּהָא לֹא יְרִית אֶרְעָא, אֶלָּא צַדִּיק, וְכֻל מָאן דְּאַתְגְּזֵר, אֶקְרִי צַדִּיק. דְּכַתִּיב, (ישעיה ס) וְעַמְדוּ בְּלָם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, כּל מָאן דְּאַתְגְּזֵר, וְנָטִיר הָאֵי אֶת קַיְמָא, אֶקְרִי צַדִּיק, תָּא חֲזִי מִן יוֹסֵף, דְּכֻל יוֹמוֹי לֹא אֶקְרִי צַדִּיק, עַד דְּנָטִיר הֵהוּא בְּרִית, אֶת קַיְמָא קַדִּישָׁא. בִּינוּן דְּנָטִיר לִיָּה, אֶקְרִי צַדִּיק, יוֹסֵף הַצַּדִּיק.

רבי שמעון תוה יתיב יומא, חַד, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיָּה, (עמיה) וְרַבִּי אַבְא עַמִּיָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאֵי קָרָא דְכַתִּיב, וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב וְגו'. מַהוּ וַאֲרָא, וְאַדְבַּר מִיבְעֵי לִיָּה. אָמַר לִיָּה, אֶלְעָזָר בְּרִי, רָזָא עֲלָאָה אִיְהוּ.

תָּא חֲזִי, אִית גּוֹנִין דְּמִתְחַזְּיין, וְאִית גּוֹנִין דְּלֹא מִתְחַזְּיין. וְאֵלִין וְאֵלִין, אֵינּוּן רְזָא עֲלָאָה דְּמִהִימְנוּתָא, וּבְנֵי נְשָׂא לֹא יִדְעִין לִיה, וְלֹא מִסְתַּפְּלִין בֵּיה וְאֵלִין דְּמִתְחַזְּיין, לֹא זָכָה בְּהוּ בְּר נֶשׁ, עַד דְּאָתוּ אַבְהֹן, וְקִימּוּ עֲלֵיהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב וְאַרְא, דְּחִמוּ, אֵינּוּן גּוֹנִין דְּאִתְגַּלְּיין.

וּמֵאֵן גּוֹנִין דְּאִתְגַּלְּיין. אֵינּוּן דְּאֵל שְׂדֵי, דְּאֵינּוּן גּוֹנִין דְּחִיזוּ עֲלָאָה (כ"א חייזו דְּגוֹנִין עֲלֵיהוּ) וְאֵלִין אִתְחַזְּיין. וּגּוֹנִין דְּלֵעִילָא, סְתִימִין דְּלֹא אִתְחַזְּיין, לֹא קָאִים אֵינִישׁ עֲלֵיהוּ, בְּר מִמְשָׁה. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְשָׁמִי יְי' לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם, לֹא אִתְגַּלְּיִיתִי לֹון בְּגוֹנִין עֲלֵיהוּ. וְאִי תִימָא, דְּאַבְהֹן לֹא הוּוּ יִדְעִי בְּהוּ. אֵלָא הוּוּ יִדְעִי, מִגּוּ אֵינּוּן דְּאִתְגַּלְּיין.

כְּתִיב (דְּנִיאל י"ב) וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ כִּזְהַר הַרְקִיעַ וּמִצְדֵּי קִי הַרְבִּים כַּפּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד. וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ, מֵאֵן אֵינּוּן מְשָׁפִילִים. אֵלָא דָּא הוּא, הַהוּא חֲכָם דִּי סְתַפְּל מִגְּרַמִּיה מִלִּין, דְּלֹא יִכִּילִין בְּנֵי נְשָׂא לְמַלְלָא בְּפּוֹמָא, וְאֵלִין אִקְרוּן מְשָׁפִילִים. יִזְהִירוּ כִּזְהַר הַרְקִיעַ, מֵאֵן (וִיחַ) הוּא הַרְקִיעַ. דָּא הוּא רְקִיעַ דְּמִשָּׁה, דְּקִימָא בְּאִמְצָעֵיתָא, וְהֵאֵי זֶהַר דִּילִיה, אִיהוּ סְתִים, וְלֹא אִתְגַּלְּיִיא מִגּוֹן דִּילִיה קִימָא עַל הַהֵא רְקִיעָא דְּלֹא נְהִיר, דְּאִתְחַזְּיין בֵּיה גּוֹנִין, וְאֵינּוּן גּוֹנִין אַף עַל גַּב דְּאִתְחַזְּיין בֵּיה, לֹא זֶהַרִי כִּזְהַר בְּגִין דְּאֵינּוּן גּוֹנִין סְתִימִין.

תָּא חֲזִי, אַרְבַּע נְהוּרִין אֵינּוּן. תְּלַת מְנַיִהוּ סְתִימִין, וְחַד דְּאִתְגַּלְּיִיא: נְהוּרָא דְּנְהִיר. נְהוּרָא דְּזִתְרָא. (וְאֵינּוּ) וְאִיהוּ נְהִיר בְּזִהִירוּ דְּשִׁמְיָא בְּדָכִיו. נְהוּרָא דְּאַרְגּוֹנוּא, דְּנָטִיל כָּל נְהוּרִין. נְהוּרָא דְּלֹא נְהִיר אִסְתַּפְּל לְגַבֵּי אֵלִין, וְנָטִיל לֹון. וְאִתְחַזְּיין אֵינּוּן נְהוּרִין בֵּיה, כְּעִשְׂשִׁיתָא, לְקַבֵּל שְׁמִשָּׁא.

וְאֵלִין תְּלַת דְּקִאֲמָרוּן, סְתִימִין וְקִימִין עַל הָאֵי (דף כ"ג ע"ב) דְּאִתְגַּלְּיִיא. וְרְזָא דָּא עֵינָא. תָּא חֲזִי, כְּעֵינָא אִית תְּלַת גּוֹנִין, דְּאִתְגַּלְּיין רְשִׁימִין בֵּיה, וְכִלְהוּ לֹא מְזַדְּתִיר, בְּגִין דְּקִימִי בְּנְהוּרָא דְּלֹא נְהִיר. וְאֵלִין אֵינּוּן בְּגוֹנוּא דְּאֵינּוּן סְתִימִין דְּקִימִי עֲלֵיהוּ וְאֵלִין אֵינּוּן דְּאִתְחַזְּיין לְאַבְהֹן, לְמַנְדַּע אֵינּוּן סְתִימִין דְּמְזַדְּתִיר, מִגּוּ אֵלִין דְּלֹא מְזַדְּתִיר. וְאֵינּוּן דְּמְזַדְּתִיר וְאֵינּוּן סְתִימִין, אִתְגַּלְּיין לְמִשָּׁה, בְּהַהוּא רְקִיעָא דִּילִיה. וְאֵלִין קִימִי, עַל אֵינּוּן גּוֹנִין דְּאִתְחַזְּיין בֵּיה כְּעֵינָא.

וְרְזָא דָּא סְתִים עֵינָה, וְאַסְחַר גְּלַגְלָה, וְיִתְגַּלְּיין אֵינּוּן גּוֹנִין דְּנְהִיר, דְּמְזַדְּתִיר, וְלֹא אִתְיִיחַב רְשׁוּ לְמִיחַמִי, אֵלָא כְּעֵינִין סְתִימִין, בְּגִין דְּאֵינּוּן סְתִימִין עֲלֵיהוּ, קִימִי עַל אֵינּוּן גּוֹנִין דְּאִתְחַזְּיין, דְּלֹא מְזַדְּתִיר.

וְעַל דָּא קְרִינוּ, מִשָּׁה זָכָה בְּאַסְפְּקִלְרִיא דְּנְהִירָא דְּקִימָא עַל הַהוּא דְּלֹא נְהִירָא. שְׂאֵר בְּנֵי עֲלָמָא, בְּהַהוּא אִסְפְּקִלְרִיא דְּלֹא נְהִירָא. וְאַבְהֹן הוּוּ חֲמָאן מִגּוּ אֵלִין גּוֹנִין דְּאִתְגַּלְּיין, אֵינּוּן סְתִימִין, דְּקִימִי עֲלֵיהוּ דְּאֵינּוּן דְּלֹא נְהִיר, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְאַרְא אֵל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי, בְּאֵינּוּן גּוֹנִין דְּאִתְחַזְּיין.

וְשָׁמִי יְי' לֹא נִודַעְתִּי לָהֶם, אֵלִין גּוֹנִין עֲלֵיהוּ סְתִימִין דְּזִהִיר, דְּזָכָה בְּהוּ מִשָּׁה לְאַסְתַּפְּלָא בְּהוּן. וְרְזָא דָּא, דְּעֵינָא סְתִים וְגִלְיָא. סְתִים, חֲמִי אִסְפְּקִלְרִיא דְּנְהִירָא, אִתְגַּלְּיִיא, חֲמִי אִסְפְּקִלְרִיא דְּלֹא נְהִירָא. וְעַל דָּא, וְאַרְא, בְּאַסְפְּקִלְרִיא דְּלֹא נְהִירָא, דְּאִיהוּ בְּאִתְגַּלְּיִיא, בֵּיה כְּתִיב רְאִיָּה. בְּאַסְפְּקִלְרִיא

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

דְּנִהָרָא דְאִיהוּ בְסִתְיָמוּ, כְּתִיב בִּיהַ יְדִיעָה, דְּכְתִיב לֹא נִוְדַעְתִּי. אֲתוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְא וְנִשְׁקֹו יְדוּי. בְּכַה רַבִּי אַבְא, וְאָמַר, וּוי כַּד תְּסַתְּלַק מֵעֲלָמָא, וְיִשְׁתַּאֲר עֲלָמָא יְתוּם מִיְנָה, מָאן יְכִיל לְאַנְהָרָא מְלִין דְּאִוְרֵייתָא.

פְּתַח רַבִּי אַבְא וְאָמַר, (שמואל א', כ"ה) וְאָמַרְתֶּם כַּה לְחִי וְאֵתָה שְׁלוֹם וּבֵיתָךְ שְׁלוֹם וְכַל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם. וְאָמַרְתֶּם כַּה לְחִי, וְכִי דוּד לֹא הוּהּ יָדַע בִּיהַ בְּנַבְל, דְּאִיהוּ אָמַר בְּגִינִיהַ, וְאָמַרְתֶּם כַּה לְחִי, אֶלָּא, הַהוּא יוֹמָא, יוֹמָא טַבָּא דְרֵאשׁ הַשְּׁנָה הַזֶּה, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל עֲלָמָא, וּבְגִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קְאָמַר, וְאָמַרְתֶּם כַּה, לְחִי, לְקִשְׂרָא כַּה, לְחִי, דְּכַל חִיין בִּיהַ תְּלִיין. וְאֵתָה שְׁלוֹם, מָאן וְאֵתָה אֵתָה מִיבְעִי לִיהַ. אֶלָּא, וְאֵתָה כְּלָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קְאָמַר, בְּגִין לְקִשְׂרָא קִשְׂרָא דְמַהֲיָמְנוּתָא בְּדַקָּא יָאוּת.

מִכָּאן אִוְלִיפְנָא, דְּהָא לְבַר נֶשׁ חֲזִיבָא, אָסוּר לְאַקְדָּמָא לִיהַ שְׁלָם, וְאִי אַצְטְרִיךְ, יְקוּדִים לִיהַ כְּדוּד, דְּבְרִיךְ לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאֵתְחִיזִי דְּבְגִינִיהַ קְאָמַר. וְאִי תִימָא דְרַמְאוּת הַזֶּה. לֹאן. דְּהָא כַּל מָאן דְּסָלִיק לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאֵתְחִיזִי דְּבְגִינִיהַ קְאָמַר, לֹאן רַמְאוּת הוּא. וּמָאן דְּאַקְדָּמִים שְׁלָם לְזַבְחָה, כְּאִילוּ אַקְדָּמִים לִיהַ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כַּל שְׁכַן מַר, דְּאִיהוּ שְׁלָמָא לְעִילָא וְתַתָּא.

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשָׁמִי יי' לֹא נִוְדַעְתִּי לְהֶם. רַבִּי חִזְקִיָּה פְּתַח, (תהלים ל"ב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֹׁב ה' לוֹ עוֹן וְגו'. כְּמַה אֵינּוֹן בְּנֵי נֶשׂא אֲטִימִין, דְּלֹא יָדְעִין, וְלֹא מִסְתַּכְּלוּ, עַל מַה קְיָיִמִין בְּעֲלָמָא. דְּהָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כַּד בְּרָא עֲלָמָא, עֶבֶד לִיהַ לְבַר נֶשׁ בְּדִינְקָנָא דִּילִיהַ, וְאֵתְקִין לִיהַ בְּתַקוּנֹוּ, בְּגִין דִּישְׁתַּדַּל בְּאִוְרֵייתָא, וְיַהֲדֵךְ בְּאִוְרֵייתָא.

דְּהָא כַּד אֲתַבְרִי אָדָם, מֵעַפְרָא דְּמַקְדְּשָׁא דְלִתְתָּא אֲתַתְּקוּן וְאַרְבַּע סְטָרֵי דְעֲלָמָא, אֲתַחֲפְרוּ בְּהַהוּא אֲתַר דְּאַקְרִי בֵי מַקְדְּשָׁא. וְאֵינּוֹן אַרְבַּע סְטָרִין דְעֲלָמָא, אֲתַחֲפְרוּ בְּאַרְבַּע סְטָרִין, דְּאֵינּוֹן יְסוּדִין דְעֲלָמָא, א"ש ר"ח וּמִי"ם וְעַפְ"ר, וְאֲתַחֲפְרוּ אַרְבַּע סְטָרִין אֵלִין, בְּאַרְבַּע סְטָרֵי (נ"א יְסוּדִין) דְעֲלָמָא, וְאֵתְקִין מִפְּנֵיהוּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חַד גּוּפָא בְּתַקוּנָא עֲלָהָה. וְהֵאֵי גּוּפָא, אֲתַחֲפַר מִתְרִין עֲלָמִין, מֵעֲלָמָא דָּא תַתָּה, וּמֵעֲלָמָא דְלַעֲלָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חֲזִי, אַרְבַּע קְדָמָאֵי אֵינּוֹן רְזָא דְמַהֲיָמְנוּתָא. וְאֵינּוֹן אַבְהוֹן דְּכַלְהוּ עֲלָמִין. וְרְזָא דְרִתִּיכָא עֲלָהָה קוּדְשָׁא. וְאֵינּוֹן אַרְבַּע יְסוּדִין: א"ש ר"ח וּמִי"ם וְעַפְ"ר. אֵלִין אֵינּוֹן רְזָא עֲלָהָה. (וְאֵלִין אֵינּוֹן אַבְהוֹן דְּכַלְהוּ עֲלָמִין אַבְהוֹן דְּכַלְהוּ) וּמֵאֵינּוֹן נְפַקִין, זְה"ב וְכַס"ף וְנַחֲש"ת וְבְרִז"ל. וְתַחֲזוּת (דף כ"ד ע"א) אֵלִין מִתְכָּאן אַחֲרֵינִין, וְדַמְיִין לֹון. (בְּגִנְיָא דְאֵלִין).

תָּא חֲזִי. א"ש ר"ח וּמִי"ם וְעַפְ"ר, אֵלִין אֵינּוֹן קְדָמָאֵי וְשָׂרְשֵׁין דְלַעֲלָא וְתַתָּא, וְתַתָּאִין וְעֲלָאִין עֲלִייהוּ קְיָיִמִין. וְאֵלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע, לְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא, וְקְיָיִמִין בְּאַרְבַּע אֵלִין: צְפו"ן, וְדְרו"ם, וּמִזְר"ח, וּמַעַר"ב. אֵלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע סְטָרִין דְעֲלָמָא, וְקְיָיִמִין בְּאַרְבַּע אֵלִין. א"ש לְסִטְר צְפו"ן. ר"ח לְסִטְר מִזְר"ח. מִי"ם לְסִטְר דְרו"ם. בְּגִין דְדְרוּם אִיהוּ חָם וְיָבֵשׁ מִיָּם קָרִים וְלַחִים עַפְ"ר לְסִטְר

מַעַרְבֵי. ב. וְאַרְבַּע אֱלִיז, בְּאַרְבַּע אֱלִיז קְטִירִין, וְכִלְהוּ חַד, וְאַלִּין עֲבָדֵי אַרְבַּע מִתְכָּאן, דְּאִינּוּן זְהַ"ב
וְכִסְ"ף וְנַחֲשֵׁ"ת וְכִרְזֵ"ל הָא אֵינּוּן תְּרִיסָר, וְכִלְהוּ חַד.

תָּא חֲזִי, אִשׁ הוּא בְּשִׁמְאָלָא, לְסֵטֶר צְפוּן, דְּהָא אִשׁ, תּוֹקְפָא דְחַמִּימוּתָא בֵּיהּ, וְיָבִישׁוּ דִילֵיהּ תְּקִיף.
וְצְפוּן בְּתַפּוּכָא דִילֵיהּ הוּא, וְאַתְמַזְיֵג חַד בְּחַד וְאִיהוּ חַד. מִיָּם לִימִינָא, וְהוּא לְסֵטֶר דְרוּם. וְקוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, לְחַבְרָא (לְאַחְרָא) לֹון פְּחָדָא, עֲבִיד מְזֻנָא דָא כְּמְזֻנָא דָא.

צְפוּן אִיהוּ קַר וְלַח, אִשָּׁא חַם וְיָבֵשׁ. אַחְרָא לֹון לְסֵטֶר דְרוּם. דְרוּם, אִיהוּ חַם וְיָבֵשׁ. מִיָּם קְרִים
וְלַחִים. וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מְזֻיג לֹון פְּחָד דְנִפְקֵי מִיָּא מְדְרוּם, וְעָאֲלִין בְּגוּ צְפוּן. וּמְצְפוּן נִגְדֵי
מִיָּא. נִפְקֵי אִשָּׁא מְצְפוּן, וְעָאֲל בְּתוֹקְפָא דְרוּם, וּמְדְרוּם נִפְקֵי תּוֹקְפָא דְחַמִּימוּתָא לְעֵלְמָא. בְּגִין
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲזִיף דָא בְּדָא, וְכֹל חַד וְחַד אֲזִיף לְחַבְרִיהּ מְדִילֵיהּ בְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ. כְּגוֹנָא
דָא רוּחַ וּמְזֻרְחָא, בְּגִין דִּיזִיף כֹּל חַד לְחַבְרִיהּ, וְאַתְפְּלִיל דָא בְּדָא, לְאַתְחַבְרָא כְּחַד.

תָּא חֲזִי, אִשָּׁא מְסֻטְרָא דָא, מִיָּם מְסֻטְרָא דָא. וְאִינּוּן מַחְלוּקְתָא. עָאֲל רוּחַ בִּינְיָהוּ, וְאַחִיד לְתַרִּין
סְטְרִין. דְּדָא הוּא דְכְּתִיב, (בְּרַאשִׁית א') וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. דְּהָא אִשָּׁא קְאִים לְעֵילָא
בְּסֻטְרָא דָא. וּמִיָּם קְיָיְמֵי עַל אִפֵּי אַרְעָא. רוּחָא אָעִיל בִּינְיָהוּ, וְאַחִיד לְתַרִּין סְטְרִין, וְאַפְרִישׁ
מַחְלוּקְתָא. עֶפֶר, מִיָּא קְיָיְמֵי עֲלֵיהּ וְרוּחָא וְאַשָּׁא וּמְקַבְּלָא מְפֻלְהוּ, בְּחִילָא דְתַלְתָּא אֱלִיז דְּקְיָיְמֵי
עֲלֵיהּ.

תָּא חֲזִי, רוּחַ וּמְזֻרְחָא. מְזֻרְחָא, חַם וְלַח, רוּחַ, (קַר וְיָבֵשׁ סְטְרָא דְאִיהוּ יָבִישׁא) חַם וְלַח אִיהוּ, וּבְגִינֵי כֵּהּ, אַחִיד
לְתַרִּין סְטְרִין, דְּהָא אִשׁ חַם וְיָבֵשׁ, וּמִיָּם קְרִים וְלַחִים, רוּחַ אִיהוּ חַם וְלַח, סְטְרָא דְאִיהוּ חַם, אַחִיד
בְּאַשָּׁא. סְטְרָא דְאִיהוּ לַח, אַחִיד בְּמִיָּא. וְעַל דָּא אֲסַפִּים בִּינְיָהוּ, וְאַפְרִישׁ מַחְלוּקְתָא דְאַשָּׁא וּמִיָּא.
עֶפֶר אִיהוּ קַר וְיָבֵשׁ, וְעַל דָּא מְקַבְּל עֲלֵיהּ פְּלָהוּ, וְכִלְהוּ עֲבָדֵי בֵּיהּ עֲבִידְתֵּיהוּ, וּמְקַבְּלָא מְפֻלְהוּ,
לְאַפְקָא בְּחִילֵיהוּן מְזֻנָא לְעֵלְמָא. בְּגִין דְּבְּמַעְרַב אַתְאַחִיד עֶפְרָא, דְּאִיהוּ קַר וְיָבֵשׁ. וְסְטְרָא דְאִיהוּ
קַר, אַחִיד בְּצְפוּן דְּאִיהוּ קַר וְלַח, דְּהָא קְרִירָא אַתְאַחִיד בְּקְרִירָא. בְּגִין כֵּהּ צְפוּן אַתְאַחִיד בְּמַעְרַב
בְּסֻטְרָא דָא. דְרוּם דְּאִיהוּ חַם וְיָבֵשׁ, בְּתַהוּא יָבִישׁוּתָא דִילֵיהּ, אַחִיד לִיבְשׁוּתָא דְמַעְרַב בְּסֻטְרָא
אַחְרָא, וְאַתְאַחִיד מַעְרַב בְּתַרִּין סְטְרִין.

וְכֹן אַתְאַחִיד דְרוּם בְּמְזֻרְחָא, דְּהָא חַמִּימוּתָא דְרוּם, אַתְאַחִיד בֵּיהּ בְּחַמִּימוּתָא דְמְזֻרְחָא. וּמְזֻרְחָא
אַתְאַחִיד בְּצְפוּן דְּהָא לְחוּתָא דִילֵיהּ אַתְאַחִיד בְּלְחוּתָא דְצְפוּן. הַשְׁתָּא אֲשַׁתְּכַח דְרוּמִי"ת
מְזֻרְחִי"ת. מְזֻרְחִי"ת צְפוּנִי"ת. צְפוּנִי"ת מַעְרַבִי"ת. מַעְרַבִי"ת דְרוּמִי"ת וְכִלְהוּ כְּלִילָן דָּא בְּדָא,
לְאַשְׁתַּלְשְׁלָא חַד בְּחַד.

כְּגוֹנָא דָּא, צְפוּן עֲבִיד דְהָבָא. דְּמְסֻטְרָא דְתּוֹקְפָא דְאַשָּׁא, אַתְעֲבִיד דְהָבָא. וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, (אִיּוֹב
ל"ז) מְצְפוּן זָהָב יָאֲתָה. דְּאִשׁ אַתְאַחִיד בְּעֶפֶר, וְאַתְעֲבִיד דְהָבָא. וְהֵינּוּ דְכְּתִיב, (אִיּוֹב כ"ח) וְעֶפְרוֹת
זָהָב לֹו. וְרָזָא דָּא, שְׁנַיִם פְּרוּבִים זָהָב.

מִיָּם אֶתְאַחֵד בְּעֵפֶר, וְקָרִירוֹתָא בְּלַחוּתָא עֶבֶד כְּסָף, הַשְׁתָּא הָא עֶפֶר אֶתְאַחֵד בְּתַרְיִן סְטָרִין,
בְּזָהָב וּבְכֶסֶף, וְאֶתִּיּהִיב בִּינְיִיהוּ. רוּחָא אֶחֶיד לְמִיָּם, וְאַחֵיד (הגהה: תְּמִיּהָה בְּמַח דְּאֶמֶר רוּחַ קָר וְיָבֵשׁ שְׂאֵם בְּן
עֶפֶר וְרוּחַ שְׂוִיָּם בְּטַבְעָם אֲבָל יֵשׁ אֲזַמְרִים כִּי רוּחַ חַם וְלַח וְאֵם כִּן נֹכַח לְזַמְר דְּאֶחֶיד רוּחַ לְתַרְיִן סְטָרִין אֲשֶׁ חַם וְיָבֵשׁ וְרוּחַ חַם וְלַח
סְטָרָא דְאִיהוּ חַם אֶחֶיד בְּאֵשׁ וְסְטָרָא דְאִיהוּ לַח אֶחֶיד בְּמָזָא וְאַפְרִישׁ מִחֻלּוּקַת דְּאֶשָּׂא וּמִזָּא. עֶפֶר אִיהוּ קָר וְיָבֵשׁ וּמִיָּם קָרִים וְלַחִים
וְסְטָרָא דְקָר אֶחֶיד בְּעֵפֶר בְּסְטָרָא דְקָר אֲשֶׁתְּכַח דְעֶפֶר מְקַבֵּל עֲלֵיהּ בְּלַחוּ בְּגִין כְּדָּ אֶחֶיד לְתַרְיִן סְטָרִין דְהָא אֲשֶׁ חַם וְיָבֵשׁ מִיָּם קָר
וְלַח ע"כ) (דף כ"ד ע"ב) לְאֵשׁ, וְאַפִּיק תַּרְיִין כְּחַד, דְאִיהוּ (יחזקאל א') עֵינִי נְחֻשֶׁת קָלִל. וְעֶפֶר דְקַאמְרוּן, כַּד
אִיהוּ בְּלַחוּדוּי, בִּיבִישׁוֹ וְקָרִירוֹ דִּילֵיהּ, נְפִיק בְּרִזָּל, וְסִימְנָהּ, (קהלת י') אִם קָהָה הַבְּרִזָּל וְגו'.

וְהָא עֶפֶר, אֶתְאַחֵד בְּכֶלְהוּ, וְכֶלְהוּ עֶבְדִּין בֵּיהּ בְּגוּוֹנָא דְלַחוּן. תָּא חֲזִי, בְּלָא עֶפֶר, לִית זָהָב וּכְסָף
וְנַחֲשֶׁת, דְהָא כָּל חַד וְחַד אוֹזִיף לְחֻבְרִיהּ מִדִּילֵיהּ, לְאֶתְקַשְׁרָא דָּא בְּדָא. וְאֶתְאַחֵד עֶפֶר בְּכֶלְהוּ,
בְּגִין דְתַרְיִן סְטָרִין אֶחֶידוּן לֵיהּ, אֶשָּׂא וּמִזָּא. וְרוּחָא אֶתְקָרִיב בֵּיהּ, בְּגִין אֲלִין תַּרְיִן וְעֶבֶד בֵּיהּ
עֶבִידְתָּא.

אֲשֶׁתְּכַח, דְכַד אֶתְחַפֵּר עֶפֶרָא בְהַדְרֵיהוּ, עֶבֶד וְאוֹלִיד עֶפֶרָא אַחְרַנִּין, בְּגוּוֹנָא דְלַחוּן. בְּגוּוֹנָא דְזָהָב,
אוֹלִיד עֶפֶרָא סוּסְפִיתָא יְרוּקָא, דְאִיהוּ בְּגוּוֹנָא דְדִדְהָבָא מְמִשׁ. בְּגוּוֹנָא דְכֶסֶף, אוֹלִיד עוֹפְרַת. בְּגוּוֹנָא
דְנַחֲשֶׁת עֵילָאָה, אוֹלִיד קְסִיטְרָא דְאִיהוּ נַחֲשֶׁת זוּמָא. בְּגוּוֹנָא דְבְרִזָּל, אוֹלִיד בְּרִזָּל, וְסִימְנָהּ (משלי
כ"ז) בְּרִזָּל בְּבְרִזָּל יָחַד.

תָּא חֲזִי, אֲשֶׁ רוּחַ מִיָּם וְעֶפֶר, בְּלַחוּ אֶחֶידוּן דָּא בְּדָא, וְאֶתְקַשְׁרִין דָּא בְּדָא. וְלָא הָוִי בְהוּ פְרוּדָא.
וְעֶפֶר דָּא, כַּד אִיהוּ אוֹלִיד לְבִתְרָה, לָא מִתְקַשְׁרִין דָּא בְּדָא כְּאִינוּן עֵילָא, כְּמַח דְאֶתְ אֶמֶר, (בראשית ב')
וּמִשָּׁם יִפְרָד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים, בְּאֲלִין הָוִי פְרוּדָא.

בְּגִין דְהָא עֶפֶר, כַּד אִיהוּ אוֹלִיד בְּחֵילָא דְתַלַּת עֵילָא, אֲפִיק אַרְבַּעָה נְחָרִין, דְתַמּוּן מִשְׁתַּכְּחִי אַבְנֵי
יָקָר, וּבְאַתֵּר חַד אִינוּן, דְכִתִּיב שָׁם הַבְּדֹלַח וְאַבְן הַשֹּׁהַם. וְאֲלִין אַבְנֵי יָקָר אִינוּן תְּרִיסַר, וְאִינוּן
לְאַרְבַּע סְטָרֵי עֵלְמָא, לְקַבִּיל תְּרִיסַר שְׁבָטִין, דְכִתִּיב, (שמות כ"ח) וְהָאֲבָנִים תַּחֲיִין עַל שְׁמוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עָשָׂרָה עַל שְׁמוֹתֵם. וְאֲלִין תְּרִיסַר בְּקָר, דְאִינוּן תַּחּוֹת יַמָּא.

תָּא חֲזִי, כָּל אַרְבַּעָה סְטָרִין עֵילָאִין דְקַאמְרוּן, אֶף עַל גַּב דְמִתְקַשְׁרִין דָּא בְּדָא, וְאִינוּן קִיּוּמָא דְלְעֵילָא
וְתַתָּא, קִיּוּמָא דְעֵלְמָא יְתִיר רוּחַ, בְּגִין דְכֵלְא קִיּוּמָא בְּגִינֵיהּ, וְנִפְשָׂא לָא קִיּוּמָא אֶלָּא בְרוּחָא, דְאִי
גֵרַע רוּחָא אֲפִילוּ רִגְעָא חֲדָא, נִפְשָׂא לָא יְכִילַת לְאֶתְקַיְימָא, וְרוּזָא דָּא כְּתִיב, (משלי י"ט) גַּם כִּלְא
דַּעַת נִפְשׁ לֹא טוֹב. נִפְשָׂא כִלְא רוּחָא לָאו אִיהוּ טוֹב, וְלָא יְכִילַת לְאֶתְקַיְימָא.

וְתָא חֲזִי, אִינוּן תְּרִיסַר דְקַאמְרוּן, דְאִינוּן תְּרִיסַר אַבְנֵין, אִינוּן תְּרִיסַר בְּקָר, דְתַחּוֹת יַמָּא. בְּגִין כְּדָּ,
נִטְלוּ אִינוּן תְּרִיסַר נְשִׂאִים, (במדבר ז') כָּל הַבְּקָר לְעֹלָה שְׁנַיִם עֶשֶׂר פָּרִים וְגו'. וְכֵלְא רוּזָא עֵילָאָה הוּא,
וּמָאן דִּישְׁגַח בְּמִלְיִן אֲלִין, יִשְׁגַח בְּרוּזָא דְחֻכְמַתָּא עֵילָאָה, דְעָקָר דְכֵלְא בֵּיהּ.

אֶמֶר ר' שְׁמַעוֹן, הָא דְאֶמֶר ר' חֲזַקְנָה, דְכַד בְּרָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאָדָם, מִעֶפֶרָא דְמִקְדֵּשָׁא
דְלַתְתָּא אַתְבְּרִי, מִעֶפֶרָא דְמִקְדֵּשָׁא דְלְעֵילָא אֶתִּיּהִיב בֵּיהּ נִשְׁמַתָּא. כְּמַח דְכַד אַתְבְּרִי מִעֶפֶרָא

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואלי שליט"א

דְּלַתְתָּא, אַתְחַבְרוּ בֵּיהּ תַּלְת סְטְרֵי יְסוּדֵי עֲלָמָא. הָכִי נִמְי כַּד אַתְבְּרִי מַעְפָּרָא דְלַעֲיָלָא, אַתְחַבְרוּ
בֵּיהּ תַּלְת סְטְרֵי יְסוּדֵי עֲלָמָא, וְאַשְׁתְּלִים אָדָם. וְהֵינֵנו דְכַתִּיב, (תהלים ל"ב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יִי
לוֹ עֵז וְאֵין בְּרוּחֹו רַמְיָה. אֵימַתִּי לֹא יַחְשֹׁב יִי לוֹ עֵז, בְּזִמְן דְאֵין בְּרוּחֹו רַמְיָה.

תָּא חֲזִי, מִשָּׁה אֲשְׁתְּלִים יַתִּיר מֵאַבְתָּן, בְּגִין דְמַלְיִל עַמִּיָּה קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מְדַרְגָּא עֲלָאָה יַתִּיר
מְפֻלְהוּ, וּמִשָּׁה פְּנִימָאָה דְבִי מְלָפָא עֲלָאָה חָהּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל
יַעֲקֹב וְגו', וְהָא אֲוִקִימָנָא מְלִי.

לָבֵן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יִי וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. (שמות ו') רַבִּי יְהוֹנָדָה אָמַר, הָאִי קָרָא אַפְכָּא הוּא,
דְכַתִּיב וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלוֹת מִצְרַיִם בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַבְדוֹתֵם,
וּלְבַתֵּר וְגַאֲלַתִּי אֶתְכֶם, חָהּ לִיהּ לְמִימַר מַעֲיַקְרָא וְגַאֲלַתִּי אֶתְכֶם, וּלְבַתֵּר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. אֲלָא,
עַקְרָא דְכַלָּא בְּקַדְמִיתָא, דְבַעָא קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבִשְׂרָא לֹזֵן בְּשַׁבְחָא דְכַלָּא בְּקַדְמִיתָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָא שְׁבַחָא דְכַלָּא, וְלִקְחַתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהֵייתִי (דף כ"ה ע"א) לָכֶם לְאֱלֹהִים,
וְאָמַר לִיהּ לְבַתֵּר. אָמַר לִיהּ, בְּהַהוּא זְמָנָא, לִית לְהוּ שְׁבַחָא אֲלָא יַצִּיאָה. דְחֻשְׁבִּי דָּלָא יַפְקוֹן
מֵעַבְדוּתֵהוֹן לְעֲלָמִין, בְּגִין דְהוּ חֲמָאן תַּמָּן דְכָל אֲסִירֵי דְהוּ בִּינִייהוּ מְקַשְׁרוּ לֹזֵן בְּקַשְׁרָא דְחַרְשֵׁי,
וְלֹא יַבְלִין לְנַפְקָא מִבִּינֵיהוּ לְעֲלָמִין. וּבְגִין כַּהּ, מַה דְחַבִּיב עַלְיֵיהוּ מְפֻלְאָ, אַתְבְּשְׁרוּ בֵּיהּ.

וְאִי תִימָא אַף עַל גַּב דְנַפְקוּ, הָא דִילְמָא יִזְלוֹן (חיליהון) בְּתַרְיֵיהוּ לְאַבְאָשָׁא לֹזֵן, פְּתִיב וְהִצַּלְתִּי
אֶתְכֶם מֵעַבְדוֹתֵם. וְאִי תִימָא הָא יַפְקוֹן וְיִשְׁתַּזְבֹּן, וְלֹא יְהֵא לֹזֵן פְּרִיקָא, תַּלְמוּד לֹמַר וְגַאֲלַתִּי
אֶתְכֶם בְּזוּע נְטוּיָה. וְאִי תִימָא לֹא יַקְבְּלֵם, הָא כְּתִיב וְלִקְחַתִּי. וְאִי תִימָא כְּשִׁיבְקָבְלֵם לֹא יְבִיאֵם
לְאַרְצִי, הָא כְּתִיב וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם וְגו'.

רעיא מהימנא

וְלִקְחַתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהֵייתִי לָכֶם לְאֱלֹהִים וְיַדְעַתֶּם כִּי אֲנִי יִי אֱלֹהֵיכֶם וְגו'. (שמות ו') פְּקוּדָא דָּא
קַדְמָאָה דְכָל פְּקוּדִין. רַאשִׁיתָא קַדְמָאָה דְכָל פְּקוּדִין, לְמַנְדַּע לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכַלְלָא.
מָאִי בְּכַלְלָא. לְמַנְדַּע דְאִית שְׁלִיטָא עֲלָאָה, דְאִיהוּ רַבּוֹן עֲלָמָא, וּבְרָא עֲלָמִין בְּלָהוּ, שְׁמַיָּא וְאַרְעָא
וְכָל חִילֵיהוֹן. וְדָא אִיהוּ בְּכַלְלָא. וְסוּפָא דְכַלָּא בְּפֻרְט, לְמַנְדַּע לִיהּ בְּפֻרְט.

וְכָל וּפְרֻט אִיהוּ רִישָׁא וְסוּפָא רִזָּא דְכָר וְנוֹקְבָא כַּחְדָּא, וְאַשְׁתַּכַּח פֻּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא, דְאִתְעַסַּק
בְּכַל וּפְרֻט, פֻּר נֶשׁ בְּהַאי עֲלָמָא אִיהוּ כָל וּפְרֻט. תַּקוּנָא דְהַאי עֲלָמָא, אִיהוּ כָל וּפְרֻט. בְּגִין
כַּהּ, רַאשִׁיתָא דְכַלָּא, לְמַנְדַּע דְאִית שְׁלִיטָא וְדִיין עַל עֲלָמָא, וְאִיהוּ רַבּוֹן כָּל עֲלָמִין. וּבְרָא לִיהּ לְבַר
נֶשׁ מַעְפָּרָא, וְנִפְח בְּאִפּוּי נִשְׁמָתָא דְחַיִּי, וְדָא אִיהוּ בְּאוּרַח כָּלָל.

כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לָא הוּוּ יַדְעִי לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כִּינּוּן דְאִתָּא מִשָּׁה לְגַבִּיָּהוּ,
פְּקוּדָא קַדְמָאָה דָּא אוּלְיָהּ לֹזֵן, דְכַתִּיב, וְיַדְעַתֶּם כִּי אֲנִי יִי אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם וְגו'. וְאַלְמָלָא
פְּקוּדָא דָּא, לָא הוּוּ יִשְׂרָאֵל מַחֲמִינִין, בְּכָל אֵינֻון נִיסִין וּגְבוּרָן דְעַבְד לֹזֵן בְּמִצְרַיִם. כִּינּוּן דְיַדְעוּ
פְּקוּדָא דָּא בְּאוּרַח כָּלָל, אַתְעַבִּידוּ לְהוֹן נִסִין וּגְבוּרָן.

וְלִסוּף אַרְבַּעִין שָׁנָיו, דְּקָא אֲשֶׁתְּדָלוּ בְּכָל אֵינֹן פְּקוּדֵין דְּאוֹרֵייתָא, דְּאוֹלִיף לֹון מִשָּׁה, בֵּין אֵינֹן דְּמִתְנַהֲגֵי בְּאַרְעָא בֵּין אֵינֹן דְּמִתְנַהֲגֵי לְבַר מְאַרְעָא, כְּדִין אוֹלִיף לֹון בְּאוֹרַח פְּרֻט, דְּקָא הוּא דְּכַתִּיב, (דְּבָרִים ד') וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשָּׁבוֹת אֵל לְבַבָּהּ, הַיּוֹם דִּיִּקָּא, מַה דְּלָא הָוָה רִשׁוּ מִקְדַּמַּת דְּנָא. כִּי יִי הוּא הָאֱלֹהִים, דָּא בְּאוֹרַח פְּרֻט, בְּמִלָּה דָּא, כְּמָה רִזִּין וְסִתְרִין אֵית בְּהַ. וְדָא, וְהוּא דְּקִדְמִיתָא, כְּלָא מְלָה חֲדָא, דָּא בְּכָלְל, וְדָא בְּפֻרְט.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (מְשִׁלִּי א') יִרְאֵת יִי רֵאשִׁית דְּעַת. תִּירוּצָא, דָּא בְּאוֹרַח פְּרֻט, לְמַנְדַּע מָאן אִיהוּ יִרְאֵת יִי. וְאִף עַל גַּב דְּאֵית לִיהּ לְבַר נָשׁ לְדַחֲלָא מְנִיָּה, עַד לָא יִנְדַּע, אֲבָל הֵכָא כְּתִיב רֵאשִׁית דְּעַת, לְמַנְדַּע לִיהּ דְּהָא אִיהוּ רֵאשִׁיתָא, לְמַנְדַּע לִיהּ בְּאוֹרַח פְּרֻט.

בְּגִין כְּהַ, פְּקוּדָא קְדָמָאָה לְמַנְדַּע לִיהּ לְקוּדְשָׁא כְּרִידָה הוּא בְּכָלְל וּפְרֻט, כְּרִישָׁא וּבְסוּפָא. וְרִזָּא דָּא (יִשְׁעִיָּה מ"ד) אֲנִי רֵאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן. אֲנִי רֵאשׁוֹן בְּכָלְל, וְאֲנִי אַחֲרוֹן בְּפֻרְט. וְכָלְל בְּכָלְלָא חֲדָא, וְרִזָּא חֲדָא. כִּינֹן דִּינְדַּע דָּא בְּכָלְל, יִשְׁלִים כָּל שְׁיִיפִין. וּמָאן אֵינֹן. מָאֲתִים וְשְׁמֻנָּה וְאַרְבַּעִים פְּקוּדֵין, דְּאֵינֹן מָאֲתִים וְשְׁמֻנָּה וְאַרְבַּעִים שְׁיִיפִין דְּבַר נָשׁ. כִּינֹן דְּאֲשְׁתִּילִים בְּהוּ עַל הָא בְּכָלְל, כְּדִין יִנְדַּע בְּאוֹרַח פְּרֻט, דְּדָא אִיהוּ אֲסוּנָתָא לְכַלְהוּ, וְיִנְדַּע כָּל יוֹמֵי שְׁתָּא, דְּמִתְחַפְּרִין לְמִיָּהב אֲסוּנָתָא לְכָל שְׁיִיפִין.

וְאִי תִימָא, כָּל יוֹמֵי שְׁתָּא, הִיד יְהִיבִין אֲסוּנָתָא לְכָל שְׁיִיפִין. וְדָאִי הָכִי הוּא עֵילָא וְתָתָא, שְׁתָּא וְיוֹמֵי דִילִיָּה, יְהִיבִין אֲסוּנָתָא לְכָל שְׁיִיפִין עֵילָא וְתָתָא, (בְּזֻמְנָא) דְּשְׁיִיפִין אֲרִיקוּ בְּרַפָּאן לְיוֹמֵי שְׁתָּא כְּדִין אֲסוּנָתָא וְחִיזִין תְּלִיזִין עַלֹן מְלַעֲיָלָא, וְאֲתְּמַלְזִין מְכַלָּא. מָאן גָּרִים לֹון. יוֹמֵי שְׁתָּא.

אוּף הָכִי נְמִי לְתָתָא, כַּד בַּר נָשׁ יִשְׁלִים גּוּפִיָּה בְּאֵינֹן פְּקוּדֵין דְּאוֹרֵייתָא לִית לָהּ כָּל יוֹמָא דְּלָא אֲתִיָּא לְאַתְּבְּרָכָא מְנִיָּה, וְכַד אֵינֹן אֲתְּבְּרָכָאן מְנִיָּה, כְּדִין חִיזִין וְאֲסוּנָתָא תְּלִיזִין עַלִיָּה מְלַעֲיָלָא. מָאן גָּרִים לִיָּה. אֵינֹן יוֹמֵי שְׁתָּא. יוֹמֵי שְׁתָּא, כְּמָה דְּאַתְּבְּרָכָאן מְלַעֲיָלָא מְרִזָּא (דף כ"ה ע"ב) דְּאָדָם. הָכִי נְמִי אֲתְּבְּרָכָאן מִתְּתָא מְרִזָּא דְּאָדָם.

וּפְאִין אֵינֹן יִשְׂרָאֵל בְּהָאֵי עֲלָמָא, בְּאֵלִין פְּקוּדֵין דְּאוֹרֵייתָא, דְּאַקְרוּן אָדָם, דְּכַתִּיב, (יחזקאל ל"ד) אָדָם אֲתָם. אֲתָם קְרוּיִים אָדָם, וְעוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת לָא אַקְרוּן אָדָם. וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל אַקְרִי אָדָם, אֵית לֹון לְאַשְׁתְּדָּלָא בְּאֵינֹן פְּקוּדֵין דְּאוֹרֵייתָא, לְמַהוּי כְּלָא חַה, בְּרִזָּא דְּאָדָם.

כַּד יְהִיב קְדָשָׁא כְּרִידָה הוּא אוֹרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְּסִינֵי, מְלָה קְדָמָאָה אִיהוּ אֲנָכִי, אֲנָכִי סְלָקָא לְרִזִּין (עֲלָמִין) סְגִיאִין. וְהֵכָא אִיהוּ רִזָּא דְּפְקוּדָא קְדָמָאָה, לְמַנְדַּע לִיהּ בְּכָלְלָא. בְּגִין דְּכַתִּיב אֲנָכִי, הָא קָא רְמִיז, דְּאֵית אֱלֹהָא שְׁלִיטָא עֲלָאָה (דְּאִיָּהוּ) עַל עֲלָמָא, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (דְּבָרִים ד') כִּי יִי אֱלֹהֵיךָ אֲשׁ אוֹכְלָה הוּא, פְּקוּדָא קְדָמָאָה בְּכָלְל. בְּפֻרְט: בְּגִין דְּכַתִּיב, ה' אֱלֹהֵיךָ הוּא פְּרֻט, וְדָא כְּלָל וּפְרֻט, פְּקוּדָא קְדָמָאָה, דְּאַצְטְרִיד לְמַנְדַּע כְּרִישָׁא וּבְסוּפָא, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא. (ע"כ רַעִיא מַהִימָנָא).

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בֶּן אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֵל מֹשֶׁה מְקוֹצֵר רוּחַ. (שְׁמוֹת ו') מָאִי מְקוֹצֵר רוּחַ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּלָא הוּוּ נְפִישִׁי, וְלָא הוּוּ לְקִיטֵי רוּחָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מְקוֹצֵר רוּחַ: דְּעַד לָא נָפַק

יִזְבְּלָא, לְמִיָּהֵב לֹון נְפִישׁוֹ. וְרוּחַ בְּתַרְאָה, עַד לֹא שְׁלֵטָא לְמַעְבַּד נִימוּסֵי, וּבְדִין תְּהוּ עָאקוּ דְרוּחָא.
מָאן אִיהוּ רוּחַ בְּתַרְאָה דְקַאמְרוֹ. (נ"א דְעַד לֹא יָהֵב לִיהּ יִזְבְּלָא בְּרַכָּה עַל הָאֵי רוּחָא לְאַתְקַיְמָא נְפִישׁ תַּתְמָא וְלֹא שְׁלֵטָא
הָאֵי רוּחַ עַל נְפִישׁ אֱלָא כִּד אַתְבְּרָא מִיִּזְבְּלָא כְּדִין יְהֵא רוּחָא וּמָאן אִיהוּ רוּחַ, דָּא יַעֲקֹב, דְכַתִּיב וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב וְגוֹ.)

תָּא חֲזִי, כְּתִיב (שְׁמוֹת ו') הִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְאִיךְ יִשְׁמַעֲנִי פְּרַעַה וְאֲנִי עָרַל שְׁפֹתַיִם, מֵאִי
וְאֲנִי עָרַל שְׁפֹתַיִם. וְהָא בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב (שְׁמוֹת ד') לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי וְגוֹ' כִּי כָבֵד פָּה וּכְבֵד
לְשׁוֹן אָנֹכִי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָוָה אוֹתִיב לִיהּ, (שְׁמוֹת ד') מִי שָׁם פָּה לְאָדָם וְגוֹ', וְהוּא אָמַר (שְׁמוֹת
ד') וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם פִּיהּ, סִלְקָא דְעַתְּמָךְ דְלֹא תְהוּ כּוֹן, וְהִשְׁתָּא אָמַר וְאֲנִי עָרַל שְׁפֹתַיִם, אִי הָכִי, אֵן
הוּא מְלָה דְאַבְטָח לִיהּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּקַדְמִיתָא.

אֱלָא רָזָא אִיהוּ, מְשָׁה קָלָא, וְדַבּוּר דְאִיהוּ מְלָה דִילִיָּהּ, תְּהוּ בְּגִלּוּתָא, וְהוּהוּ אִיהוּ אָטִים לְפְרִשָׁא
מְלִין, וּבְגִין דָּא אָמַר, וְאִיךְ יִשְׁמַעֲנִי פְּרַעַה, בְּעוֹד דְמְלָה דִילִי אִיהִי בְּגִלּוּתָא דִילִיָּהּ, דְהָא לִית לִי
מְלָה. הָא אָנָּא קָלָא מְלָה גְרַע, דְאִיהִי בְּגִלּוּתָא, וְעַל דָּא, שְׁתַּמְּךָ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְרוֹן בְּתַדִּיָּהּ.

תָּא חֲזִי, כִּל זְמַנָּא דְדַבּוּר תְּהוּ בְּגִלּוּתָא, קָלָא אֶסְתַּלַּק מִנִּיהּ, וּמְלָה תְּהוּ אָטִים בְּלֹא קוּל, כִּד אָתָּא
מְשָׁה, אָתָּא קוּל. וּמְשָׁה תְּהוּ קוּל בְּלֹא מְלָה, בְּגִין דְהָוָה בְּגִלּוּתָא, וְכִל זְמַנָּא דְדַבּוּר תְּהוּ בְּגִלּוּתָא,
מְשָׁה אָזִיל קָלָא בְּלֹא דְבוּר, וְהָכִי אָזִיל עַד דְקָרִיבוּ לְטוּרָא דְסִינֵי, וְאַתְיְהִיבַת אוּרִיָּתָא, וּבְהָהוּא
זְמַנָּא, אַתְחַבֵּר קָלָא בְּדַבּוּר, וּבְדִין מְלָה מְלִיל, תְּדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת כ') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. וּבְדִין, מְשָׁה אֶשְׁתַּכַּח שְׁלִים בְּמְלָה כְּדָקָא יְאוּת, קוּל וְדַבּוּר כְּתָדָא בְּשְׁלִימוֹ.

וְעַל דָּא מְשָׁה אַתְרַעִים, דְמְלָה גְרַע מִנִּיהּ, בַּר הַהוּא זְמַנָּא דְמְלִילַת לְאַתְרַעֲמָא עֲלוּי, בְּזְמַנָּא
דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ו') וַיִּמָּאז בְּאִתִּי אֵל פְּרַעַה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ, מִיַּד (שְׁמוֹת ו') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵל מְשָׁה. תָּא
חֲזִי דְהָכִי הוּא דְשָׂרָא מְלָה לְמַלְלָא וּפְסַק לָהּ, בְּגִין דְעַד לֹא מְטָא זְמַנָּא דְכְּתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים וְגוֹ'.
וּפְסַק וְאֶשְׁלִים קָלָא, תְּדָא הוּא דְכְּתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲנִי ה'. בְּגִין דְדַבּוּר תְּהוּ בְּגִלּוּתָא, וְלֹא מְטָא
זְמַנָּא לְמַלְלָא. (וְתָא חֲזִי)

בְּגִינֵי כַּהֲ, מְשָׁה לֹא תְהוּ שְׁלִים מְלָה בְּקַדְמִיתָא, (דְהָכִי אַתְחַזוּ) דְאִיהוּ קוּל, וְאַתִּי בְּגִין דְבוּר, לְאַפְקָא
לִיהּ מִן גְּלוּתָא. בִּין דְנַפְק מִן גְּלוּתָא, וְאַתְחַבֵּרוּ קוּל וְדַבּוּר כְּתָדָא בְּטוּרָא דְסִינֵי, אֶשְׁתַּלִּים מְשָׁה
וְאַתְסִי, וְאַשְׁתַּכַּח כְּדִין קוּל וְדַבּוּר כְּתָדָא בְּשְׁלִימוֹ.

תָּא חֲזִי, כִּל יוֹמִין דְהָוָה מְשָׁה בְּמַצְרַיִם, דְבַעַא לְאַפְקָא מְלָה מִן גְּלוּתָא, לֹא מְלִיל מְלָה, דְאִיהוּ
דְבוּר. בִּין דְנַפִּיק מִן גְּלוּתָא, וְאַתְחַבֵּר קוּל בְּדַבּוּר, הַהוּא מְלָה דְאִיהוּ דְבוּר, אֲנַהֲיג וְדַבֵּר לֹון
לְיִשְׂרָאֵל, אַבְּל לֹא מְלִיל, עַד דְקָרִיבוּ לְטוּרָא דְסִינֵי, וּפְתַח בְּאוּרִיָּתָא, דְהָכִי אַתְחַזוּ. וְאִי תִימָא,
(שְׁמוֹת י"ג) כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן יִנְחָם הָעָם, לֹא כְּתִיב כִּי דַבֵּר, אֱלָא כִי אָמַר, דְאִיהוּ רַעוּתָא דְלַבָּא
בְּחִשָּׁאֵי, וְהָא אוּקִימָנָא.

(דף כ"ז ע"א). וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵל מְשָׁה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲנִי ה'. ר' יְהוּדָה פְּתַח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה') קַמְתִּי אֲנִי
לְפַתּוּחַ לְדוּדֵי וְדוּדֵי חֲמֵק עֶבֶר וְגוֹ'. קַמְתִּי אֲנִי לְפַתּוּחַ לְדוּדֵי, דָּא קָלָא. תָּא חֲזִי, כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל

כַּד אֵיהִי בְּגִלְתָּא, קָלָא אֶסְתַּלַּק מִיְנָה, וּמְלָה אֲשַׁתְּכֵךְ מִיְנָה, כַּמָּה דְאֵת אָמַר (תהלים ל"ט) נְאֻלְמַתִּי דוּמְיָה. וְאִי אֶתְעַר מְלִתָּא, מַה כְּתִיב, וְדוּדֵי חֲמֵק עָבַר, דְּהָא קָלָא אֶסְתַּלַּק מִיְנָה, וּפְסָקָא מְלָה. (כַּמָּה דְאֵת אָמַר) וְעַל דָּא וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, שְׂרִיאַת לְמַלְלָא, וּפְסָק וְשַׁתִּיק. לְבַתָּר אֲשָׁלִים קָלָא וְאָמַר וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אֲנִי ה'.

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יַעֲחֵק וְאֶל יַעֲקֹב, בְּיַעֲקֹב תּוֹסַפֶּת וְא"ו, דְּאֵיהִו שְׁלִימוֹ דְאַבְהֹן, כַּמָּה דְאֵת אָמַר, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יַעֲחֵק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, בְּיַעֲקֹב תּוֹסַפֶּת וְא"ו. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אִי הֲבֵי, הָא כְּתִיב (בראשית כ"ח) אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וְאֱלֹהֵי יַעֲחֵק, הָא בְּיַעֲחֵק תּוֹסַפֶּת וְא"ו.

אָמַר לִיהִי, שְׁפִיר הָוָה, בְּגִין דְיַעֲקֹב הָוָה קָיִים, וְאֶכְלִיל לִיהִי לְיַעֲקֹב בְּיַעֲחֵק, (דְּהוּה מִית) דְּאֵתְחַשְׁבוּ עֵינֵי, וְהָוָה כַּמַּת, דְּהָא בְּעוֹד דְּבַר נָשׁ אֵיהִו קָיִים בְּהָא עֲלָמָא, לָא אֲדַפְרַר עֲלֵי שְׁמָא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא אֶכְלִיל לִיהִי בְּיַעֲחֵק. הַשְׁתָּא דְמִית יַעֲקֹב, אַתָּא מְלָה בְּאַתְרֵיהִי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יַעֲחֵק וְאֶל יַעֲקֹב, בְּתוֹסַפֶּת ו'.

בְּאֵל שְׂדֵי: אֶתְחַזֵּינָא לְהוּ, מַגּוֹ אֶסְפָּקְלָרְיָא דְלָא נְהָרָא. וְלָא אֶתְחַזֵּינָא מַגּוֹ אֶסְפָּקְלָרְיָא דְנְהָרָא. וְאִי תִימָא דְהָא אֲשַׁתְּמַשּׁוּ בְּנוֹקְבָא בְּלַחֲוֹד וְלָא יְתִיר. תָּא חֲזִי, דְלָא אֶתְפָּרְשׁוּן לְעֵלְמִין, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְגַם הַקִּימוֹתֵי אֶת בְּרִיתֵי אֲתָם, דְּהָא בְּרִית אֶתְחַבְרַר עִמָּה.

מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵית לִיהִי לְבַר נָשׁ לְמִילָה, דְּהָא אֵיהִו קְאָמַר דְלָא פְרִישׁ לִזְוֹן, דְכְּתִיב בְּאֵל שְׂדֵי, וְכְּתִיב וְגַם הַקִּימוֹתֵי אֶת בְּרִיתֵי אֲתָם, בְּגִין לְקִימָא קִיּוּמָא בְּיַחְוָדָא חַד, וְגַם הַקִּימוֹתֵי אֶת בְּרִיתֵי אֲתָם וְגו'. הָא אֶתְמַר, מָאן דְיַפִּי לְבְרִית, יָרִית לְאַרְעָא.

רַבִּי חֵינָא וְרַבִּי יוֹסֵי, הוּוּ שְׂכִיחֵי יוּמָא חַד קָמִיהִ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (איוב י"ט) גִּוְרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חֲמָה עֹנֹת חֶרֶב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדֵי. שְׂדֵינִי כְּתִיב. גִּוְרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב, מָאן חֶרֶב. דָּא (ויקרא כ"ו) חֶרֶב נֹקְמַת נָקַם בְּרִית, דְּהָא הָא חֶרֶב קָאִים לְאֶסְתַּפְלָא מָאן דְמַשְׁקַר בְּבְרִית, דְכָל מָאן דְמַשְׁקַר בְּבְרִית, נֹקְמָא דְנִקְמִין מֵיְנֵה, הָא חֶרֶב הוּא.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איוב י"ט) כִּי חֲמָה עֹנֹת חֶרֶב. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְמָאן דְמַשְׁקַר בְּבְרִית, פְּרִישׁ תִּיאֻבָּתָא, וְלָא נְטִיל מָאן דְנְטִיל, וְלָא יְהִיב לְאַתְרֵיהִי, דְּהָא לָא אֶתְעַר לְגַפִּיהִי אֶתְרֵיהִי. וְכָל מָאן דְנְטִיר לִיהִי לְהָאֵי בְרִית, אֵיהִו גְּרִים לְאַתְעַרָא לְהָאֵי בְרִית לְאַתְרֵיהִי. וְאַתְפָּרְכָּאן עֲלָאִין וְתַתְּאִין.

מָאן אֶתְעַר הָאֵי בְרִית לְאַתְרֵיהִי. כַּד אֲשַׁתְּכַחוּ זַפְאִין בְּעֲלָמָא. מִנָּא לָן, מַהֲכָא, דְכְּתִיב, (שמות ו') וְגַם הַקִּימוֹתֵי אֶת בְּרִיתֵי אֲתָם לְתַת לְהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם. מָאִי מְגוּרֵיהֶם. כַּמָּה דְאֵת אָמַר גִּוְרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב. בְּגִין דְאֵיהִו אֶתְרָה, דְאַשְׁדֵי מְגוּר בְּעֲלָמָא, וְעַל דָּא גִוְרוּ לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב.

אֲשַׁר גְּרוּ בְּהִי, מִיּוּמָא דְאַתְקָרִיבוּ לְגַפִּי קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא, דְחִילוּ בְּהִי דְחִילוּ, וְדְחִילוּ (נ"א וְדְחִילוּ דְחִילוּ) עֲלָאָה בְּהִי לְמִיטְר פְּקוּדוּי. הָאִי בְּהָאֵי לָא יִשְׁדֵי (נ"א דְהָא אִי לָא יִשְׁדֵי) דְחִילוּ עַל רִישֵׁיהִי דְבַר נָשׁ, לָא דְחִיל לִיהִי לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְעֵלְמִין בְּשַׁאֲר פְּקוּדוּי.

תָּא חֲזִי, בְּאַתְּעֻרְתָּא דְלִתְמָא, כּד אַתְּעֻרוּ יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְצִוּוּחוּ לְקַבְּלִיהּ, מַה
כְּתִיב, וְאַזְכּוֹר אֶת בְּרִיתִי, דְהָא בְּבְרִית הוּי זְכוֹר. וְכִדִּין אַתְּעֻר תִּיאֻבְתָּא, לְאַתְקִשְׁרָא כְּלָא בְּקִשׁוּרָא
חַד. פִּינּוּ דְהָאֵי בְּרִית אַתְּעֻר, הָא קִשׁוּרָא דְכְּלָא אַתְּעֻר. וְאַזְכּוֹר אֶת בְּרִיתִי, לְאַזְהִיבֵנָא לִיהּ בְּאַתְרֵיהּ.
וְעַל דָּא, לְכֵן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה'.

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וַיַּעֲזֹב אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵל פְּרַעֲהַ מֶלֶךְ מִצְרַיִם. (שמות ו') ר' יוסי אָמַר,
אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַבְּרָא לֹאן בְּנַחַת בְּדָקָא חֲזִי, (דף כ"ז ע"ב) וְאֵל פְּרַעֲהַ: לְאַנְהֵגָא בֵּיהּ יָקָר, וְאַוּקְמוּהָ.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אָמַאי סְמִידָה הָכָא (שמות ו') אֵלֶּה רְאִשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם. אֵלֶּה, אָמַר לִיהּ קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְּבָרוּ לֹאן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנַחַת, דְּאַף עַל גַּב דְּאַיִנוּן יְתִבֵּי בְּפִילְחָנָא קִשְׁיָא, מְלָכִין בְּנֵי מְלָכִין
אַיִנוּן. וּבְגִין כַּד, כְּתִיב, אֵלֶּה רְאִשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם אֵלִין דְּאַתְּ חָמִי, רִישֵׁי בֵּית אֲבָהֵן אֵינּוּן.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, דְּכַלְהוּ לָא שְׁקֵרוּ נִימוּסֵיהוֹן, וְלָא אַתְּעֻרְבוּ בְּעַמָּא אַחְרָא אֵלִין אֵינּוּן דְּקִיִּימוּ
בְּדוּכְתֵייהוּ קִדְשָׁא, וְלָא שְׁקֵרוּ לְאַתְעֻרְבָא בְּהוּ בְּמִצְרַאֵי. אָמַר רַבִּי אַחָא, בְּגִין לְאַיִתְתָּא לְמֹשֶׁה
וְלְאַהֲרֹן, דְּאַיִנוּן אַתְחִזּוּן לְאַפְקָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וְלִמְלָלָא לְפְרַעֲהַ, וְלִרְדָּאָה לִיהּ בְּחוּטְרָא, בְּגִין
דְּכָכַל רִישֵׁיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, לָא אֲשַׁתְּכַח פְּנוּתֵיהוּ.

תָּא חֲזִי, (שמות ו') וְאַלְעָזֵר בֶּן אֶהֱרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאל לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת פִּינְחָס אֵלֶּה
רְאִשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם. וְכִי אֵלֶּה רְאִשֵׁי, וְהָא הוּא בְּלַחֲזוּדֵי הוּא. אֵלֶּה, בְּגִין דְּפִינְחָס קָיָים כְּמַה אֵלֶּפִין
וּרְבוּן מִיִּשְׂרָאֵל, וְהוּא קָיָים לְרִישֵׁי אֲבָהֵן, (לִיּוֹאֵי) כְּתִיב בֵּיהּ אֵלֶּה.

תּוּ, וַתֵּלֶד לוֹ אֶת פִּינְחָס אֵלֶּה רְאִשֵׁי, אוּבְדָא דְרִישֵׁי דְלִיּוֹאֵי אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ, וּמַה דְּאַיִנוּן גְּרַעוּ
וְאַתְקֻדּוּ, הוּא אֲשֵׁלִים, וְרוּחַ כְּהוּנָתָא דִּילְהוֹן, וְשִׁרְיָא בֵּיהּ טְסֻטּוּקָא דְתַרְוּוּיָהּ. אוּבְדָא דְרִישֵׁי
דְלִיּוֹאֵי אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ, וּמַאן נִינְהוּ. נָדָב וַאֲבִיהוּא. אֵינּוּן פְּרִישׁוּ אֶת קִיָּמָא מְאַתְרֵיהּ, וְהוּא אֶתָּא
וְחֵבֵר לֹאן. בְּגִין כַּד, אַתְיֵיהִיב לִיהּ יְרוּתָא, וְרוּחָא דְתַרְוּוּיָהּ. וְאַדְפֵּר הָכָא עַל מַה דְּלִהּ לְבָתָּר.

וְאֵי תִימָא, אָמַאי אֲדַפֵּר הָכָא פִּינְחָס. אֵלֶּה חֲמָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַהֲרֹן, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר
וְאַזְכּוֹר אֶת בְּרִיתִי, דְּזִמְיִנִין תַּרְיִן בְּנוּהֵי דְאַהֲרֹן לְאַפְנָמָא לִיהּ לְהָאֵי בְּרִית, וְהַשְׁתָּא דְקָא מְשַׁדֵּר
לִיהּ לְמִצְרַיִם, בְּעָא לְאַעֲבָרָא לִיהּ לְאַהֲרֹן, דְּלָא לְמִיחָד בְּשַׁלְיְחוּתָא דָּא. פִּינּוּ דְחֲמָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְקָאִים פִּינְחָס וְקָיָים לִיהּ לְהָאֵי בְּרִית בְּאַתְרֵיהּ, וְאַתְקִין עֲקִימָא דִּילְהוֹן, מִיַּד הוּא אַהֲרֹן
וּמֹשֶׁה. אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הַשְׁתָּא הוּא אַהֲרֹן, אֵיִהוּ אַהֲרֹן דְּקִדְמֵיתָא.

הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר ה' לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו'. (שמות ו') הוּא
אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה. הֵם אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה מִיבְעֵי לִיהּ. אֵלֶּה, לְאַכְלָלָא דָּא בְּדָא, רוּחָא בְּמִיָּא. הוּא מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן: לְאַכְלָלָא מִיָּא בְּרוּחָא, וְעַל דָּא כְּתִיב הוּא, וְלֹא הֵם.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא, הוּוּ שְׂכִיחֵי לִילְיָא חַד בְּבִי אוּשְׁפִיזֵיהוּ בְּלוּדָה, קָמוּ לְאַשְׁתַּדְלָא בְּאוּרִיָּתָא.
פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (דברים ד') וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבּוֹת אֵל לְבָבְךָ פִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים. הָאֵי קָרָא

הָכִי מִיבְעֵי לִיהֵ. וְיַדְעַת הַיּוֹם כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ. (אֵלָא זָכָאָה הוּא מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל
בְּאוֹרֵיתָא) תּוֹ, (תָּא חֲזִי) וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ מִיבְעֵי לִיהֵ.

אֵלָא, אָמַר מִשָּׁה, אִי אַתָּ בְּעֵי לְמִיקָם עַל דָּא, וְלִמְנַדַּע כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים, וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ
וּכְדִין תִּנְדַּע לִיהֵ. לְבָבְךָ: יַעַר טוֹב וְיַעַר רָע, דְּאִתְפְּלִיל דָּא בְּדָא, וְאִיהוּ חַד, כְּדִין תִּשְׁפַּח כִּי ה' הוּא
הָאֱלֹהִים, דְּהָא אִתְפְּלִיל דָּא בְּדָא, וְאִיהוּ חַד. וְעַל דָּא וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ, לְמַנְדַּע מַלְּחָ.

תּוֹ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, חֲזִיבִין, עֲבָדִין פְּגִימוּתָא לְעֵילָא, מָאִי פְּגִימוּתָא. דְּשָׂמְאָלָא לָא אִתְפְּלִיל
בִּימִינָא. דְּיַעַר רָע לָא אִתְפְּלִיל בְּיַעַר טוֹב, בְּגִין חוֹבֵייהוּ דְכְּנֵי נָשָׂא. וּפְגִימוּ לָא עֲבָדִי, אֵלָא לֹון
מִמֶּש, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל"ב) נִשְׁחַת לֹו לָא בְּנֵי מוֹמָם. כְּפִיכּוֹל עֲבָדִי וְלָא עֲבָדִי: דְּלָא
יִתְמַשֵּׁד עַלְיֵיהוּ בְּרַפָּאן דְּלְעֵילָא, כְּמָה דְּאִתָּ אָמַר (דְּבָרִים י"א) וְעַצֵּר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר. וְלָא
עֲבָדִי: דְּהָא שְׂמִיָּא נְטִילִי לֹון לְגַרְמִייהוּ בְּרַפָּאן מַה דְּאִצְטְרִי. וְלָא נְטִילִי לְאִמְשָׁכָא לְתַתָּא וְדָאִי
מוֹמָם דְּאִינוּן חֲזִיבִין אִיהוּ.

תּוֹ, לֹו בּוֹ, דְּלָא אִתְפְּלִיל יְמִינָא בְּשָׂמְאָלָא, בְּגִין דְּלָא יִתְמַשְׁכוּן בְּרַפָּאן לְתַתָּא. לָא בְּאֵלְרִי, דְּהָא
לָא נְטִילִי לְאִתְמַשְׁכָּא לְתַתָּא. מָאן גָּרִים דָּא. בְּגִין דְּחֲזִיבִין מִפְּרִישֵׁין יַעַר רָע מִיַּעַר טוֹב, וּמִתְדַבְּקִין
בְּיַעַר רָע.

תָּא חֲזִי יְהוּדָה אֲתִי (ד' ט"ז ע"א) מְסַטְרָא דְשָׂמְאָלָא, וְאִתְדַבֵּק בִּימִינָא, בְּגִין לְנַצְחָא עַמִּין, וְלְתַבְרָא
חִילִיהוּן. דָּאִי לָא אִתְדַבֵּק בִּימִינָא, לָא יִתְבַר חִילִיהוּן. וְאִי תִימָא אִמָּאִי בִּימִינָא. וְהָא שְׂמְאָלָא
אִתְעַר דִּינִין בְּעֵלְמָא.

אֵלָא רְזָא דָּא, בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִן לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, לָא דִן לְהוּ אֵלָא מְסַטְרָא דְשָׂמְאָלָא,
בְּגִין דִּיהָא דְחִי לֹון בְּשָׂמְאָלָא, וּמְקַרְב בִּימִינָא. אֲבָל לְשַׁעַר עַמִּין, דְּחִי לֹון בִּימִינָא, וּמְקַרְב לֹון
בְּשָׂמְאָלָא. וְסִימְנִיךָ גַר צֶדֶק, דְּחִי לֹון בִּימִינָא, כְּמָה דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ט"ו) יְמִינֶךָ ה' נֶאֱדָרִי בְּכַח יְמִינֶךָ
ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב. מְקַרְב לֹון בְּשָׂמְאָלָא כְּמָה דְאִמְרוּן.

בְּגִינֵי כְּהֵ, יְהוּדָה דְאִיהוּ מְסַטְר שְׂמְאָלָא, אִתְדַבֵּק בִּימִינָא, וּמְטַלְנוּי לִימִינָא. וְאִינוּן דְעַמִּיָּה אִתְחַבְּרוּ
כְּלָהוּ לִימִינָא. יִשְׁשַׁכֵּר דְלְעֵי בְּאוֹרֵיתָא, דְאִיהִי יְמִינָא, דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל"ג) מִימִינוֹ אִישׁ דָּת לָמוּ.
זְבוּלוֹן דְאִיהוּ תְמִיךָ אוֹרֵיתָא יְמִינָא, כְּמָה דְאִתָּ אָמַר שׁוֹק הַיְמִין. וְעַל דָּא יְהוּדָה אִתְקַשֵּׁר מְסַטְרָא
דָּא וְדָא. צַפּוֹן בְּמִיָּם, שְׂמְאָלָא בִּימִינָא.

רְאוּבוֹן דְחֻטָּא לְגַבֵּי אַבּוּי, שְׂרָא בִּימִינָא, וְאִתְקַשֵּׁר בְּשָׂמְאָלָא, וְאִתְדַבֵּק בִּיהֵ. וְעַל דָּא, אִינוּן
דְאִשְׁתַּכְּחוּ עַמִּיָּה, אִינוּן שְׂמְאָלָא. שְׂמַעוֹן דְאִיהוּ שְׂמְאָלָא מְסַטְרָא דְשׁוֹר, דְכְּתִיב, (יחזקאל א') וּפְנֵי
שׁוֹר מַהֲשָׂמְאֵל. גַּד שׁוֹקָא שְׂמְאָלָא, כְּתִיב (בראשית מ"ט) גַּד גְּדוּד יִגְדְּנוּ וְהוּא יִגְדֵּךָ עֶקֶב. הַבָּא,
אִתְדַבֵּק דְרוּם בְּאִשָּׁא, יְמִינָא בְּשָׂמְאָלָא.

כתוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

ועל דא הא דאמרן והשבות אל לבבך, לאכללא לון פחדא, שמאלא בימינא. פדין תדע (דברים ד')
פי ה' הוא האלהים. אמר רבי אבא ודאי הכי הוא, והשתא ידיעא, הוא אהרן ומשה, הוא משה
ואהרן, רוחא במינא, ומינא ברוחא, למיהוי חד. ועל דא פתיב הוא.

רבי אבא פתח ואמר, (דברים ו') ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. פהאי
גוונא הבא אתרמיז יחודא קדישא, ואזהרה הוא לבר נש, ליחדא שמא קדישא כדקא יאות,
ברחימו עלאה. בכל לבבך: דא ימינא ושמאלא (נ"א קדישא) דאקרי יצר טוב ויצר רע. ובכל נפשך:
דא נפש דוד, דאתיחיבת בינייהו. ובכל מאדך לאכללא לון לעילא באתר דלית ביה שעורא.
הבא הוא יחודא שלים למרחם ליה לקודשא בריה הוא פדקא יאות.

תו, ובכל מאדך: דא יעקב, דאיהו אחיד לכל סטרין, וכלא הוא יחודא שלים פדקא יאות, בגיני
כה, הוא אהרן ומשה הוא משה ואהרן, בלא הוא חד בלא פרוודא.

פי ידבר אליכם פרעה לאמר. (שמות ד') רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים קי"ט) מה אהבתי תורתך כל
היום היא שיקחתי. ובתיב, (תהלים קי"ט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה. תא חזי,
דוד איהו מלפא דישראל, ואצטריף למידן עמא, לדברא לון לישראל, ברעיא דמדבר עאניה
דלא יסטון מאורקא דקשוט. הא בלילה פתיב, חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה.
ואיהו אתעסק באורייתא ובתושבחו דקודשא בריה הוא, עד דאתי צפרא.

ואיהו אתער צפרא, פמה דכתיב, (תהלים נ"ז) עזרה כבודי עזרה הנבל וכנור אעירה שחר. פד אתי
יממא, אמר האי קרא, מה אהבתי תורתך כל היום היא שיקחתי. מאי כל היום היא שיקחתי. אלא,
מפאן אזליפנא, דכל מאן דישתדל באורייתא, לאשלמא דינא על ברייה, פאילו קיים אורייתא
כלא. בגין כה, כל היום היא שיקחתי.

תא חזי, ביומא אשתדל באורייתא, לאשלמא דינין. בליליא, אשתדל בשירין ותושבחו, עד
דאתי יממא. מאי טעמא. כל יומא אתעסק לאשלמא דינין, בגין לאכללא שמאלא בימינא.
בליליא, בגין לאכללא דרגא דליליא ביממא.

ותא חזי, ביומי דדוד מלפא, הוה מקרב כל אינון (תהלים ק"ד) חיתו שדי, לגבי ימא. פיון דאתא
שלמה, נפק ימא ואתמלי, ואשקי להו. הי מנייהו אתשקין בקדמיתא. הא אוקמוה. אלן תנינייא
ברבין עלאין, דכתיב בהו, (בראשית א') ומלאו את המים בימים.

אמר רבי (דף כ"ז ע"ב) אלעזר בסטרא ימינא עלאה, נפקין תליסר מבויעין עלאין, נהרין עמיקין,
אלין סלקין, ואלין נחתין, עייל כל חד בחבריה. חד אפיק רישיה, ואעיל ליה בתרין גופין, חד
גופא דנהרא נטיל מימין לעילא, אפריש לתתא אלה יאורין, נפקין לארבע סטרין.

מאינון נהרין מבויעין תליסר, מתפרשן תליסר יאורין, עאלין ונטלי מיא, ארבע מאה ותשעין
ותשעה יאורין ופלגא, מסטרא דא. וארבע מאה ותשעין ותשעה יאורין ופלגא, מסטרא דא

בְּשִׁמְאֵלָא. אִשְׁתָּאָר פִּלְגָא מִכָּאן, וּפְלָגָא מִכָּאן, וְאִתְעָבִיד חַד. דָּא אָעִיל בֵּין אֵינּוֹן יְאוּרִין, וְאִתְעָבִיד חוּיָא.

רִישָׁא: סוּמְקָא כּוּרְדָּא. קְשָׁקְשׁוּי: תְּקִיפִין כְּפִרְזֵלָא. גְּדִפּוּי: גְּדִפּוּי שְׁטָאן וְאִתְפְּרָשׁוּן לְכָל אֵינּוֹן יְאוּרִין. כַּד סְלִיק זְנַבְיָה, (נ"א לְנַבְיָה). מְחִי וּבְטִישׁ לְשָׂאָר נּוּנִין, לִית מָאן דִּיקוּם קְמִיָּה.

פּוּמְיָה: מְלַהֲטָא אִשָּׂא. כַּד נָטִיל בְּכָל אֵינּוֹן יְאוּרִין, מְזַדְעֵזְעֵן שְׂאָר תְּנִינְיָא, וְעָרְקִין וְעָאֲלִין בְּיַמָּא. חַד לְשַׁבְעִין שְׁנִין רְבִיז לְסִטְרָא דָּא. וְחַד לְשַׁבְעִין שְׁנִין רְבִיז לְסִטְרָא דָּא. אֶלְפָּה יְאוּרִין חֲסֵר חַד אִתְמַלְיִין מְנִיָּה. דָּא תְּנִינָא, רְבִיז בֵּין אֵינּוֹן יְאוּרִין.

כַּד נָטִיל נֶפֶק חַד פְּסוּתָא דְאִשָּׂא בְּקִלְפִין, בְּלַחוּ קְיִימִין וְזַעֲפִין בְּזַעֲפּוּי, (נ"א וְזַקִּפִין בְּעַנְפוּי) מִתְעָרְבִין אֵינּוֹן יְאוּרִין לְעִין (נ"א הָעִין) תְּכֵלָא אוּבְכָמָא. וְגִלְגְּלִין נְטִלִין לְאַרְבַּע סִטְרֵי דְעֵלְמָא. זְקִיף זְנַבְיָה, מְחִי לְעִילָא, מְחִי לְתַתָּא, כְּלָא עָרְקִין מִקְמִיָּה.

עַד דְלִסְטֵר צַפּוֹן, קָם חַד שְׁלַהֲבָא דְאִשָּׂא, וּכְרוּזָא קְרִי, אֲזַדְקֵפוּ סְבִתִין אִתְבְּדְרוּ לְאַרְבַּע זְוִיִן, דָּא אִתְעָר מָאן דְשׁוּי קְדָלָא, עַל אֲנַפּוּי דְתְּנִינָא, כְּמָה דְאִתְמַר, (יחזקאל כ"ט) וְנָתַתִּי חַחִים בְּלַחְיֵיךָ וְגו'. כַּדִּין בְּלַחוּ אִתְבְּדְרוּ. וְנִקְטִין לִיָּה לְתְּנִינָא, וְנִקְבִי אֲנַפּוּי בְּסִטְרַ עֲלֵעוּי, וְעָאֲלִין לִיָּה לְנוֹקְבָא דְתַתְּהוּמָא רְבָא, עַד דְאִתְבַּר חִילִיָּה, כַּדִּין אִתְבְּדְרוּ לִיָּה לְנַהֲרוּי. (נ"א לְנַהֲרוּי).

חַד לְשַׁבְעִין שְׁנִין עָבְדִין לִיָּה כַּדִּין, בְּגִין דְלָא יִטְשִׁישׁ אֲתֵרִין דְרִקִיעִין וְסִמְכִיָּהוּ. וְעֲלִיָּהוּ כְלָא אוּדוֹן, וּמְבָרְכָאן וְאִמְרִין, (תהלים צ"ה) בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעָה נִבְרָכָה לְפָנֵי ה' עוֹשֵׁנוּ.

תְּנִינְיָא עָאֲלִין (ס"א עֲלִיִין) לְעִילָא קְיִימִין אֵינּוֹן דְמִתְבְּרָכָאן, כְּמָה דְאִתְ אָמַר (בראשית א') וַיְבָרֵךְ אוֹתָם אֱלֹהִים. אֲלִין שְׁלִטִין עַל כָּל שְׂאָר נּוּנִין, דְכְּתִיב וּמִלְאוּ אֶת הַמַּיִם בַּיַּמִּים. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים ק"ד) מַה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּל־מַה בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ.

תוספתא

אֲשָׁבּוּל הַכּוּפָר הַזֶּה לִי. (שיר השירים א') אֲשָׁבּוּל: דָּא אִימָא עֲלָאָה. מַה אֲשָׁבּוּל מִתְקַשֵּׁט בְּכַמָּה עֲלִין בְּכַמָּה זְמוּרוֹת לְיִשְׂרָאֵל דְאֲבָלִין לִיָּה, הָכִי שְׂכִינְתָא עֲלָאָה, מִתְקַשֵּׁטת בְּכַמָּה קְשׁוּמִין דְשְׂמִנָּה כְלִים, מְכַמָּה קְרַבְנִין, מְכַמָּה מִינֵי תְּכִישִׁיטִין דְכַפְרָה לְבִנְיָה, וְאִיָּהי קָמַת בְּהוֹן קְמִי מְלַפָּא, וּמִיד (בראשית ט') וַרְאִיתִיךָ לְזָבוֹר בְּרִית עוֹלָם. וְיַהֲבִיב (ס"א לוֹן שְׂאֲלַתִין דְלַחוּן) לָן שְׂאֲלַתִין דִּילָהּ, בְּאֲלִין בְּרַפָּאן דְתְּקִינּוּ רַבְּנָן בְּצִלּוֹתָא, לְמִשְׁאֵל קְמִי מְלַפָּא.

כְּתִיב וְזָמְנָא, כָּל דִּינִין דְשְׂכִינְתָא תַתָּאָה, דְאִיָּהי הוּה"י אֲדוּנִי, מִתְהַפְּכֵן לְרַחֲמֵי, כְּגוּוֹנָא דָּא יְהו"ה, לְקַיִים (ישעיה א') אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים כְּשָׁלֹשׁ יָלְבִינוּ, יְהו"ה. אִם יִהְיוּ כְּתוֹלְעֵי. הוּה"י. כְּעָמֵר יִהְיוּ, יְהו"ה. כְּכָל דִּינִין דָּא (נ"א כָּל דִּינִין דְדָא) מִתְלַבְּנִין מִשְׂכִּינְתָא עֲלָאָה.

וְאִיָּהי שְׂכִינְתָא הוּה"י, (בראשית ג') לַהֲטֵ תַחֲרַב הַמִּתְהַפְּכֵת לְשִׁמּוֹר אֶת דְרָךְ עֵץ הַחַיִּים. וְאוּקְמוּהָ רַבְּנָן, דְמַהֲפָכָא זְמַנִין רַחֲמֵי, זְמַנִין דִּינָא. פְּעָמִים אֲנָשִׁים, פְּעָמִים נָשִׁים. זְמַנִין דִּינָא, כְּגוּוֹנָא דָּא

הוה"י. זְמַנֵּי רַחֲמֵי כְּגוֹנָא דָּא יְהוּ"ה. דְּהָא אִיהוּ מְסַטְרָא דְאִלְנָא דְחַיִּי, כֹּל דִּינִין מִתְהַפְּכִין לְרַחֲמֵי. וּמְסַטְרָא דְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, כֹּל רַחֲמֵי מִתְהַפְּכִין לְדִינָא, לְמִידָן כְּהוּ לְאִינוּן דְּעַבְרֵי עַל פְּתִיגְמֵי אֲוִרֵי תָא.

וְעֵץ דָּא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, דְּאִיהוּ בִּינָה, כֹּל שְׂמֵתָן דִּינָא מִתְהַפְּכִין בְּהַ (לְדִינָא) רַחֲמֵי, וּבְגִין דָּא אֲוִקְמוּהָ רַבְּנָן, לֹא כְּהָעוֹלָם הַזֶּה הָעוֹלָם הַבָּא. וּבְגִין דָּא, בִּינָה, אִיהִי לְהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפְּכַת, הַמִּתְהַפְּכַת מִדִּינָא לְרַחֲמֵי לְצַדִּיקִים, לְמִיָּהב לֹון אֲנָרָא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי. מְלַכּוֹת, לְהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפְּכַת, מִרַחֲמֵי לְדִינָא, לְמִידָן בְּהַ לְרִשִּׁיעֵינָא (דף כ"ח ע"א) בְּעֵלְמָא דִּין.

אָבֵל מְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, דְּאִיהוּ כְּגוֹנָא דְמִטְּהָ, זְמַנֵּי דְמִתְהַפְּכִין הַנְּשִׁים לְשִׁדּוֹת, אֲנָשִׁים לְשִׁדִּים. וּבְגִין דָּא, (בראשית כ"ט) וַיִּגְדַּע יַעֲקֹב לְרַחֵל. וּבְגִין דָּא, אֲוִקְמוּהָ רַבְּנָן, דְּלִית לִיהָ לְבַר נֶשׁ לְשִׁמְשָׁא עִם אֶתְתִּיהָ, עַד דְּמְסַפֵּר עִמָּהּ, שְׂמָא נִתְחַלְפָה לוֹ בְּשִׁידָה. בְּגִין דְּלִהַט בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, מִתְהַפְּכַת מִטּוֹב לְרַע, וְאִי תִימָא דְמִכְשָׁפֵי פְרַעָה, דְּכִתִּיב וַיַּעֲשׂוּ בֵּן הַחֲרָטוּמִּים בְּלִטְיָהֶם. הוּוּ מִתְהַפְּכִין אִינוּן מִטּוֹת דְּלִהוּן לְנַחֲשִׁין. וּמְסַטְרָא דְאֵלִין הַפּוֹכֵן יְכַלִּין לְאֶתְהַפְּכָא. (ע"כ תוספתא).

וְאִמְרַת אֵל אֶהְרֹן קַח אֶת מִטְּהָ. (שמות ד') מָאִי טַעֲמָא מִטְּה אֶהְרֹן, וְלֹא מִטְּה מִשָּׁה. אֵלָא, הַהוּא דְמִשָּׁה אִיהוּ קְדִישָׁא יְתִירָה, דְּאֶתְגַּלְיָהּ בְּגִנְתָּא עֲלָאָה בְּשִׂמָּא קְדִישָׁא, וְלֹא בְּעֵי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְסַאבָּא לִיהָ בְּאִינוּן חוֹטְרִין דְּחַרְשִׁיא. וְלֹא עוֹד, אֵלָא לְאִכְפִּיא לֹון לְכָל אִינוּן דְּאֶתְיִין מְסַטְרָא דְשְׂמָאָלָא, בְּגִין דְּאֶהְרֹן אֶתָּא מִימִנָּא, וְשְׂמָאָלָא אֶתְכַפִּיא בִּימִנָּא.

רַבִּי חֲזִיא שְׂאִיל לְרַבִּי יוֹסִי, הָא גַּלִּי קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִינוּן תְּרִשִׁין יַעֲבֹדוּן תְּנִינֵיא, מָאִי גְבוּרְתָּא אִיהוּ לְמַעֲבַד קָמִי פְרַעָה תְּנִינֵיא. אָמַר לִיהָ, בְּגִין דְּמִתְמַן הוּא שִׁירוּתָא לְאֶלְקָאָה, וּמִשִׁירוּתָא דְתְּנִינָא שְׂאִרֵי שׁוּלְטָנְיָה, (נ"א לְשׁוּלְטָנְיָה וּמִשִׁירוּתָא דְשׁוּלְטָנְיָה שְׂרִי לְאֶלְקָאָה) כְּדִין, חֲדוּ כּוּלְהוּ תְּרִשִׁין, דְּהָא רִישׁ חֲכָמְתָא דְנַחֲשׁ דִּילְהוּן הָכִי הוּוּ. מִיָּד אֶתְתַּדַּר הַהוּא תְּנִינָא דְאֶהְרֹן לְאֶעָא יְבִישָׁא, וּבִלְע לֹון.

וְעַל דָּא תּוּוּהוּ, וַיִּדְעוּ דְשׁוּלְטָנָא עֲלָאָה אִית בְּאַרְעָא, דְּאִינוּן חֲשִׁיבוּ, דְּהָא לְתַתָּא (נ"א לְעֵילָא), פֵּר מְנִיָּהוּ לָא אִית שְׁלִטָּנָא לְמַעֲבַד מִיָּדִי, כְּדִין, וַיִּבְלַע מִטְּה אֶהְרֹן, מִטְּה אֶהְרֹן דִּי יִקָּא, דְּאֶתְתַּדַּר לְאֶעָא וּבִלְע לֹון.

וְעַל דָּא עֲבַד אֶהְרֹן תְּרִין אֶתִין, חַד לְעֵילָא, וְחַד לְתַתָּא. חַד לְעֵילָא, תְּנִינָא עֲלָאָה דְשְׁלִטָּא עַל אִינוּן דְּלִהוּן. חַד לְתַתָּא, דְשְׁלִיט אֶעָא עַל תְּנִינָא דִילְהוּן. וּפְרַעָה חֲפִים הָוּה מִכָּל תְּרִשִׁין, וְאֶסְתַּכַּל דְשְׁלִטָּנָא עֲלָאָה שְׁלִיט עַל אֶרְעָא, שְׁלִיט לְעֵילָא שְׁלִיט לְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי תִימָא, תְּרִשִׁיא כָּל מַה דְּעַבְדִּין לָאוּ אִיהוּ אֵלָא בְּחִיזוּ דְעֵינָא, דְּהָכִי אֶתְחִיזוּ, וְלֹא יְתִירָה, קָא מְשַׁמַּע לָן וַיְהִי דִי יִקָּא, דְּכִתִּיב וַיְהִי לְתַנִּינִים. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֶפְּלִיזוּ אִינוּן תְּנִינֵיא דִילְהוּן אֶהְרֹן לְמַהוּי אֶעִין, וְאֶעָא דְאֶהְרֹן בִּלְע לֹון.

פְּתִיב, (יחזקאל כ"ט) הִנְנִי עֲלֶיךָ פְּרָעָה מִלְּךָ מֵצָרִים הַתְּנִים הַגְּדוֹל הַרֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאֹרָיו. מִתְּמַן שְׂרוּתָא לְתַתָּא בְּשׁוֹלְטָנָא דִּילְהוֹן. אֲבָל חֲכָמָתָא דִּילְהוֹן, לְתַתָּא מִכְּלָהוּ דְרַגְיָן אִיהוּ. (אינון)

תָּא חֲזִי, חֲכָמָתָא דִּילְהוֹן בְּדַרְגִין תַּתְּאִין, לְאֲכַפְיָין לֹון לְאֵלִין דְרַגְיָן בְּדַרְגִין עֲלֵאִין, רִישֵׁי שׁוֹלְטָנֹותְהוֹן וְעַקְרָא דִּילְהוֹן, לְתַתָּא מִהֵהוּא תַנְיָנָא, וּמִשְׁתַּלְשֵׁל בְּתַנְיָנָא, דְהָא מִתְּמַן נָטִיל חֵילָא דְרַגְא עֲלָאָה דִּילְהוֹן. מִשְׁמַע דְכְּתִיב, (שמות י"א) אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִיבִים.

רַבִּי חֵיָא, הָוָה יְתִיב יוֹמָא חָדָא, אֲבָבָא דְתַרְעָא דְאוּשָׁא. חָמָא לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר חָד קִטְפִירָא טָאסָא גַבִּיָה, אָמַר לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר מִשְׁמַע, דְאֶפִּילוּ בְּאוּרְחָךְ כִּלְא תַאֲיִבִין לְמַהְךָ אֲבַתְרָךְ. אַהֲדָר רִישָׁא וְחָמָא לִיה. אָמַר, וְדָאִי שְׁלִיחוּתָא אִית גַּבִּיָה. דְהָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכִלְא עֶבֶד שְׁלִיחוּתִיהָ, וְכַמְהָ שְׁלִיחִין אִית לִיה לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְלָא תִימָא מְלִין דְאִית בְּהוּ רֹחָא בְּלַחֲדֵיָהוּ, אֶלָּא אֶפִּילוּ אִינוּן מְלִין דְלִית בְּהוּ רֹחָא.

פְּתַח וְאָמַר, (חבקוק ב') כִּי אֲבָן מִקִּיר תִּזְעַק וּכְפִים מַעֲיָן יַעֲנֶנָּה. כַּמְהָ אִית לִיה לְבַר נֶשׁ לְאִזְדַּהֲרָא מִחֻבּוּבֵי, דְלָא יַחְטָא קָמִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאִי יִמָּא מָאן יִסְחִיד בִּיה. הָא אֲבָנֵי בִיתִיה וְאֶעִי בִיתִיה יִסְחִידוּ בִּיה. וְלִזְמַנִּין דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֶבֶד בְּהוּ שְׁלִיחוּתָא. תָּא חֲזִי חוּטְרָא דְאַהֲרֹן, דְאִיהוּ אָעָא יְבִישָׁא, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא שִׁירוּתָא דְנַסִּין עֶבֶד בִּיה, וְתַרִּי שְׁלִיחוּתִי בִּיה אֲתַעֲבִידוּ. חָד דְאִיהוּ אָעָא יְבִישָׁא וּבִלַּע לְאִינוּן תַנְיָנִיא דִּילְהוֹן. וְחָד דְהָא לְשַׁעֲתָא אֲתַתְּדָר בְּרוּחָא וְאֲתַעֲבִיד בְּרִיָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, תַּפַּח (דף כ"ח ע"ב) רֹחֵיהוֹן, דְאִינוּן דְאֲמַרִּין, דְלָא זְמִין קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַחֲרֵיא מִתְּיָא, וְהִיךְ יַתְעֲבִיד מִנְיָהוּ בְרִיָה חֲדָתָא. יִתְנוּ וְיַחֲמוּן אִינוּן טַפְשָׁאִין תִּיבִיא, רַחֲקִין מְאוּרֵיָתָא, רַחֲקִין מִנְיָה, בִּידִיה דְאַהֲרֹן הָוָה חוּטְרָא, אָעָא יְבִישָׁא, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְפִנּוּם שַׁעֲתָא אַהֲדָר לִיה בְּרִיָה, מִשְׁנֵיא בְּרוּחָא וְגוּפָא. אִינוּן גּוּפִין, דְהוּוּ בְּהוּ רֹחִין וְנִשְׁמָתִין קִדְשִׁין, וְנִטְרוּ פְקוּדֵי אוּרֵיָתָא, וְאֲשַׁתְּדָלוּ בְּאוּרֵיָתָא יְמָמָא וְלֵילֵי, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא טָמִיר לֹון בְּעַפְרָא, לְבַתָּר, בְּזַמְנָא דִּיחֲדֵי עֲלָמָא, עַל אַחַת כַּמְהָ וְכַמְהָ דִיעֲבַד לְהוּ בְרִיָה חֲדָתָא.

אָמַר רַבִּי חֵיָא, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְהוּא גּוּפָא דְהָוָה, יְקוּם. מִשְׁמַע דְכְּתִיב, (ישעיה כ"ו) יַחֲיוּ מִתִּיהָ, וְלֹא כְּתִיב יִבְרָא, מִשְׁמַע דְבְרִיָין אִינוּן אֲבָל יַחֲיוּ. דְהָא גְרָמָא חָד, יִשְׁתַּאֲר מִן גּוּפָא תַחוּת אַרְעָא, וְהוּא לֹא אֲתַרְקַב וְלֹא אֲתַבְּלֵי בְּעַפְרָא לְעֲלָמִין, וּבְהֵהוּא זְמַנָּא, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יִרְכֵךְ לִיה, וְיַעֲבִיד לִיה כַּחֲמִירָא בְּעִיסָה, וְיִסְתַּלַּק וְיִתְפַּשֵּׁט לְאַרְבַּע זְוִיִין וּמִנְיָה יִשְׁתַּכְּלַל גּוּפָא וְכָל שְׁיִפּוּי. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יַהֲיִב בִּיה רֹחָא לְבַתָּר. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר חָדִי הוּא. וְתָא חֲזִי, הַהוּא גְרָמָא כַּמְהָ אֲתַרְכֵב. בְּטָל. דְכְּתִיב, (ישעיה כ"ו) כִּי טַל אֹרֹת טַלְחָהּ וְגו'.

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה אֲמֹר אֵל אַהֲרֹן קַח מִטָּה וּנְטִיחָה יָדְךָ עַל מִימֵי מֵצָרִים עַל נַהֲרוֹתֶם עַל יְאֹרֵיהֶם וְעַל אֲגַמֵּיהֶם וְעַל כָּל מְקוֹה מִימֵיהֶם וַיְהִי דָם וְגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאִי קָרָא אִית לְאִסְתַּכְּלָא בִּיה, וְהִיךְ יְכִיל לְמַהְךָ לְכָל הַנִּי אַתְרֵי. (ולא עוד אֶלָּא) וְתוּ, דְהָא כְּתִיב וַיִּמְלֵא שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵי

הפּוֹת ה' אֶת הַיָּאוֹר. אֶת הַיָּאוֹר כְּתִיב, וְאֶת אֲמַרְתָּ עַל מִימֵי מַצְרַיִם עַל נַהֲרוֹתָם עַל יְאוּרֵיהֶם וְעַל אֲנַמֵּיהֶם.

אֲלָא, מִימֵי מַצְרַיִם נִלּוּם הָוָה. וּמִתַּמָּן אֲתַמְלִיץ כָּל אֵינֹן שְׂאֵר אֲנַמֵּין וַיְאוּרִין וּמִבּוּעֵין וְכָל מִימֵין דִּילְהוֹן. וְעַל דָּא, אַהֲרִן לֹא נָטָה לְמַחְאָה אֲלָא לְנִלּוּם בְּלַחֲדוּדֵי. וְתָא חֲזִי דְהָכִי הוּא, דְכְּתִיב וְלֹא יִכְלוּ מַצְרַיִם לְשִׁתּוֹת מִיָּם מִן הַיָּאוֹר.

אָמַר רַבִּי אַבְא, תָּא חֲזִי, מִיִּין תַּתְּאִין מִתְּפָרְשָׁן לְכַמְּה סְטָרִין, (נ"א וּמִיִּין עֲלָיָא עֲאכ"ו וְגו') (עֲלָאִין דְּהָא) וּמִיִּין עֲלָאִין מִתְּכַנְשֵׁי בְּבִי כְּנִישׁוֹ מֵיָא, דְכְּתִיב, (בְּרֵאשִׁית א') וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד. וּכְתִיב וּלְמַקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. וְתָא חֲזִי, הַהוּא רְקִיעָא דְאִית בֵּיה שְׁמַשָּׁא וְסִיְהָרָא כּוּכְבֵּיָא וּמַזְלֵי, דָּא אִיהוּ בִי כְּנִישׁוֹת מֵיָא רַבָּא, דְּהוּא נְטִיל כָּל מִיִּין, וְאַשְׁקֵי לְאַרְעָא, דְּהִיא עֲלָמָא תַתְּאָה, פִּינּוֹ, דְנִטְלֵי מֵיָא בְּדַר לֹזן, וּפְלִיג לֹזן לְכָל עֵיבַר, וּמִתַּמָּן אֲתַשְׁקִין כְּלָא.

וּבְזַמְנָא דְדִינָא שְׂרָיָא, עֲלָמָא תַתְּאָה לֹא יִנְקָא מִן הַהוּא רְקִיעָא, וַיִּנְקָא מִסְטָר שְׁמַאֲלָא, וּכְדִין אֲקָרִי (ישעיה ל"ד) חָרֵב לֵה' מְלֵאָה דָם. וְוִי לְאֵינֹן דִּינְקִין כְּדִין מִינְהָ, וְאַתְשְׁקִין מִינְהָ, דְכִתְהוּא זְמַנָּא יַמָּא יִנְקָא מִתְּרִין סְטָרִין, הָוָה אֲתַפְּלַג לְתַרִין חוּלְקִין, חוּר וְסוּמְקָא. וּכְדִין שְׂדֵי לִיאָרָא חוּלְקָא דְמַצְרַיִם, וְאַלְקֵי לְעִילָא וְאַלְקֵי לְתַתְּאָה. וְעַל דָּא שְׁתָּאֵן יִשְׂרָאֵל מֵיָא. וּמַצְרַיִם דְּמָא.

אִי תִימָא בְּגִין גִּיעוּלָא הָוָה וְלֹא יִתִּיר. תָּא חֲזִי, שְׁתָּאֵן דְּמָא וְעָאֵל לְמַעֲיָהוּ, וְאַסְתַּלַּק וּבְקַע, עַד דְּהוּוּ מְזַבְּנִין לֹזן יִשְׂרָאֵל מֵיָא בְּמִזְמַנָּא, וּכְדִין שְׁתָּאֵן מֵיָא בְּגִינֵי כְּדִי שִׁירוּתָא לְאַלְקָאָה לֹזן הָוָה דְּמָא.

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח הָאִי קָרָא, (תהלים קמ"ה) אַרְוַמְמָה אֱלֹהֵי הַמַּלְאָךְ וְאַבְרָכָה שְׁמָה לְעוֹלָם וָעֶד. תָּא חֲזִי, הָוָה לְקַבִּיל דְּרַגְא דִּילֵיהָ קְאָמַר, דְכְּתִיב אֱלֹהֵי דִידִי בְּגִין דְּבָעָא לְסַלְקָא שְׁבַחֵיהָ, וְלֹאֲעֲלָא לֵיהָ לְנַהֲרָא עֲלָאָה, לְאַתְעַרְבָא דָּא בְּדָא, לְמַהוּי כְּלָא חַד. בְּגִינֵי כְּדִי, אַרְוַמְמָה אֱלֹהֵי הַמַּלְאָךְ וְגו'.

דְּתַנְיָנָן, כָּל יוֹמוֹי דְדָוִד, אֲשַׁתְּדַּל לְאַתְקֵנָא כּוּרְסֵיהָ, וְלֹאֲנַהֲרָא אֲנַפְּהָא, בְּגִין דִּינֵין עֲלֵיהָ וְאַיְתְּנַהֲרִיר תְּדִיר נַהֲרָא תַתְּאָה (דף כ"ט ע"א) בְּנַהֲרָא עֲלָאָה, לְמַהוּי כְּלָא חַד. וְכַד אֲתָא שְׁלֵמָה, אֲשַׁבַּח עֲלָמָא שְׁלֵיִם, וְסִיְהָרָא דְאַתְמַלְיָא, וְלֹא אֲעַטְרִיף לְאַטְרָהָא עֲלָה לְאַנְהָרָא. (ע"כ)

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְבָעֵי קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְמִסְבַּ נּוֹקְמִין מַעֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, אֲתַעַר שְׁמַאֲלָא, וְאַתְמַלְיָא סִיְהָרָא מַהֲהוּא סְטָרָא דְמָא. וּכְדִין, נְבָעִין מִבּוּעֵין וּנְחַלִּין דִּלְתַתְּאָה, כָּל אֵינֹן דְּלִסְטָר שְׁמַאֲלָא דְמָא. וְעַל דָּא, הִינָא דִּילְהוֹן דְּמָא.

תָּא חֲזִי, כַּד הָאִי דְמָא אֲתַעַר (נ"א כַּד הִינָא אֲתַעַר עַל עֲלָמָא בְּגִין הַהוּא דְמָא דְקַטְלוּן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא אֲתַעַר) עַל עֲמָא, הַהוּא דְמָא דְקַטְלוּן אִיהוּ דִּיתַעַר עֲלֵיהוּ עֲמָא אַחְרָא וְקַטְלֵי לֹזן. אַבְל (הַשְׁתָּא) בְּמַצְרַיִם, לֹא בָעָא קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא לְאַיְתְּאָה עֲלֵיהוּ עֲמָא אַחְרָא לְאַתְעַרָא עֲלֵיהוּ דְמָא בְּגִין דִּישְׂרָאֵל

הוּוּ בַּיְנֵיהוּ, וְלֹא יִצְטַעְרוּן בְּגִין דְּדִירִין בְּאַרְעָא דִּילְהוֹן, אֲבָל קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְחָא לֹון בְּדַמָּא,
בְּנִהְרִין דִּלְהוֹן, דִּלְא הוּוּ יִכְלִין לְמַשְׁתֵּי.

וּבְגִין דְּשׁוּלְטָנוּתָא דִּלְהוֹן, שְׁלֵטָא בְּהוּוּא נִהְרָא, פְּקִיד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשׁוּלְטָנוּתָא דִּלְהוֹן
בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דִּילְמִי דְחָלָא דִּלְהוֹן בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין דְּנִילֹוס חַד דְּחָלָא דִּלְהוֹן הָוּה, וְכֵן שְׁאָר
דְּחָלִין דִּלְהוֹן נִבְעִין דְּמָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב וְהָיָה דָם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבְאֲבָנִים.

רַבִּי חֵיָא קָם לִילָא חַד לְמַלְעֵי בְּאוּרִייתָא, וְהָוּה עֲמִיה ר' יוֹסִי זֹוטָא, דְּהָוּה רַבָּא. פְּתַח ר' חֵיָא
וְאָמַר, (קהלת ט) לֵךְ אֲכֹל בְּשִׂמְחָה לְחֶמְדָּךְ וּשְׂתַה בְּלֵב טוֹב יִנְהַךְ פִּי כְּבָר רַצְחָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ.
מָאִי קָא חָמָא שְׁלַמָּה דְאָמַר הָאִי קָרָא.

אֲלָא שְׁלַמָּה כָּל מְלוֹי בְּחֶכְמָה הוּוּ, וְהָאִי דְאָמַר לֵךְ אֲכֹל בְּשִׂמְחָה לְחֶמְדָּךְ, בְּשִׁעְתָּא דְכָר נִשְׁ אֲזִיל
בְּאוּרְחֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְקַרֵב לֵיהּ לְגַבִּיהּ, וְיַהִיב לֵיהּ שְׁלוּחַ וְנִיחָא, כְּדִין
נִהְמָא וְחֶמְרָא דְאֲכִיל וְשְׁתִי, בְּחִדְוָה דְלַבָּא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעֵי בְּעוּבְדוּי.

אָמַר לֵיהּ הָוּוּא רַבָּא, אִי דְכִי, הָא אָמַרְתָּ דְכָל מְלוֹי דְשְׁלַמָּה בְּחֶכְמָתָא הוּוּ, אֵן הוּא חֶכְמָתָא
הָכָא. אָמַר לֵיהּ בְּרִי תְבַשֵּׁל בְּשׁוּלְחָךְ, וְתַחֲמֵי הָאִי קָרָא. אָמַר לֵיהּ עַד לָא בְּשִׁילְנָא יְדַעְנָא. אָמַר
לֵיהּ מִנָּא לָךְ.

אָמַר לֵיהּ קָלָא חַד שְׁמַעְנָא מֵאַבָּא, דְּהָוּה אָמַר בְּהָאִי קָרָא, דְשְׁלַמָּה קָא אֲזַחַר לֵיהּ לְבַר נִשְׁ,
לְאַעְטְרָא לָהּ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה, דְּאִיהוּ סְטָרָא דִּימִינָא, וְאִיהוּ נִהְמָא, דִּיתַעְטַר בְּחִדְוָה.
וּלְבַתָּה, דִּיתַעְטַר בְּחֶמְרָא, דְּאִיהוּ שְׁמָא לָא, בְּגִין דְּתַשְׁתַּכַּח בְּמַהִימְנוּתָא דְכָלָא, חִדְוּוּתָא שְׁלִימָתָא,
בְּימִינָא וְשְׁמָא לָא, וְכַד תַּהֲוֵי בֵין תְּרוּוּיָהּ כְּדִין כָּל בְּרַפְּאָן שְׁרָאן בְּעָלְמָא. וְכָל דָּא, כַּד אֲתַרְעֵי
קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוּבְדִיהוֹן דְּבְנֵי נִשְׂא, הָדָא הוּא דְכָתִיב פִּי כְּבָר רַצְחָה הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיךָ.
אָתָּא ר' חֵיָא וּנְשַׁקִּיהּ, אָמַר, חֵיָךְ בְּרִי הָאִי מְלָה שְׁבַקְנָא בְּגִינְךָ, וְהַשְׁתָּא יְדַעְנָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּעֵי לְאַעְטְרָא לָךְ בְּאוּרִייתָא.

תַּו פְּתַח ר' חֵיָא וְאָמַר, אָמַר אֵל אַהֲרֹן קַח מִטָּה וּנְטֵה יָדְךָ עַל מִימֵי מִצְרַיִם. מָאִי טַעְמָא אַהֲרֹן
וְלֹא מִשְׁה. אֲלָא, אָמַר קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַהֲרֹן מִיִּין קְיָימִין בְּדוּכְתִיָּה, וְשְׁמָא לָא בְּעֵי לְנַגְדָּא מִיִּין
מִתַּמָּן, אַהֲרֹן דְאִתִּי מַהֲהוּא סְטָרָא יִתַּעַר לֵיהּ, וְכַד שְׁמָא לָא נְקִיט לֹון, אִינּוּן יִתְהַדְרוּן דְּמָא.

תָּא חֲזִי תַתְּאָה דְכָל דְרַגִּין מְחָא בְּקַדְמִיתָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִתַּתְּאָה שְׁרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
וְיָדָא דִּילֵיהּ, מְחָא בְּכָל אַעְבָּעָא וְאַעְבָּעָא. וְכַד מְטָא לְדְרַגָּא עֲלָאָה דְכָל דְרַגִּין, עָבַד אִיהוּ דִּילֵיהּ,
וְעָבַר בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם, וְקַטַּל פְּלָא. וּבְגִינֵי כַךְ קַטַּל פֵּל בּוּכְרִין בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם, בְּגִין דְּאִיהוּ
דְרַגָּא עֲלָאָה וּבּוּכְרָא דְכָלָא.

וְתָא חֲזִי, פְּרַעְיָה הָוּה שׁוּלְטָנִיָּה בְּמִיָּא, (כ"א בְּקַדְמִיתָא וּמִתַּתְּאָה שְׁרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכַד מְטָא לְדְרַגָּא עֲלָאָה דִּילְהוֹן
דְּאִיהוּ בּוּכְרָא דְכָל דְרַגִּין דִּילְהוֹן קַטַּל פֵּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּגִין הָוּוּא דְרַגָּא עֲלָאָה וּבּוּכְרָא דְכּוּלָּא וְתָא חֲזִי פְּרַעְיָה הָוּה
בּוּכְרָא וְשׁוּלְטָנִיָּה בְּמִיָּא) דְכָתִיב, (יחזקאל כ"ט) הַתַּנִּים הַגְּדֹל הַרוֹבֵץ בְּתוֹךְ יְאוּרִיו, בְּגִין כִּךְ אֲתַתְּפֵךְ נִתְרִיָּה

בְּדָמָא בְּקַדְמִיתָא. לְבַתָּר צְפַרְדְּעִים דְּמִשְׁמַטֵּי לֹון בְּקַלִּין טְסִירִין מְקַרְקְרִין בְּגוּ מַעֲיִיהוּ, (נ"א מְקַרְקְרִין בְּגוּ יְאֹרָא) וְנִפְקֵי מִגּוּ יְאֹרָא, וְסִלְקֵי בְּיַבְשָׁתָא וְרֵאמִין קְלִין בְּכָל סְטְרִין, עַד דְּאִינוּן נִפְלִין כְּמַתִּין בְּגוּ בֵּיתָא.

וְרֵזָא דְּמַלְחָה, כָּל אִינוּן עֲשֵׂר אַתִּין דְּעֵבַד קְדִישָׁא בְּרִידָה הוּא, פְּלִהוּ הוּוּ מִגּוּ יְדָא תְּקִיפָא, וְהָהוּא יְדָא אַתְתַּקַּף עַל אִינוּן דְּרַגִּין (דף כ"ט ע"ב) פּוֹלְהוּ שְׁלֹטְנוּתָא דְּלַהוּן, בְּגִין לְבַלְבְּלָא דְּעַתִּייהוּ, וְלֹא הוּוּ יְדַעֵי לְמַעְבַּד מִיְדֵי. תָּא חֲזִי, כָּל אִינוּן דְּרַגִּין דְּלַהוּן, פִּינוּן דְּנִפְקֵי לְמַעְבַּד מִיְדֵי, דְּאַתְחִזִּי לְכֹלָא לֹא יִכְלִין (לְבַתָּר) לְמַעְבַּד מִיְדֵי. אִימְתִי כֹד (נ"א בְּגִין הָהוּא) יְדָא תְּקִיפָא (ס"א שְׂרִיא) דְּשְׂרִיא עֲלֵייהוּ. (דְּכְתִיב), (שְׁמוֹת ז') וְשְׂרִץ הַיָּאֹר צְפַרְדְּעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתָהּ.

רְבִי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (ירמיה ל"א) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ וְגו'. תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ בְּכַמְהָ אַתְרֵי. וְהָאִי קָרָא קְשִׁיא, רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ, בְּנַהָא דְּרַחֵל יוֹסֵר וּבְנִימִין הוּוּ וְלֹא יִתִּיר, וְלֹאָה (פּוֹלְהוּ) שִׁית שְׁבַטִין הוּוּ דִּילָהּ, אֲמַאי בְּכַת רַחֵל וְלֹא לֹאָה.

אֲלֹא חֲכִי אָמְרוּ כְּתִיב, (בראשית כ"ט) וְעֵינֵי יֹאָה רְבוֹת. אֲמַאי רְבוֹת. בְּגִין דְּכָל יוֹמָא נִפְקַת לְפַרְשַׁת אַרְחִין, וְשָׂאֵלֶת עַל עֲשׂוֹ, וְהוּוּ אֲמַרִין לָהּ עוֹבְדוֹי דְּהָהוּא רְשָׁע, וְדַחִילֶת לְמַנְפַּל בְּגוּ עַדְבֵיהּ, וְהוֹת בְּכַת כָּל יוֹמָא, עַד דְּאַתְרַכְּבוּ עֵינְהָ.

וְקוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא אָמַר, אַנְתָּ בְּכַת בְּגִין הָהוּא צְדִיקָא, דְּלֹא תַהֲוֵי בְּעַדְבֵיהּ דְּהָהוּא רְשָׁע. חֲזִי, אַחְתָּהּ תְּקוּם בְּפַרְשַׁת אַרְחִין, וְתַבְּכֵי עַל גְּלוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, וְאַתָּה תְּקוּם לְגוּ וְלֹא תַבְּכֵי עֲלֵייהוּ וְרַחֵל אִיהִי בְּכַת עַל גְּלוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

אֲבַל הָאִי קָרָא, אִיהוּ עַל מַה דְּאֲמַרְן. אֲבַל רֵזָא דְּמַלְחָה, דְּרַחֵל וְלֹאָה תְּרֵי עֲלִמִין נִינְהוּ. חַד עֲלִמָּא דְּאַתְכְּסִיא, וְחַד עֲלִמָּא דְּאַתְגֻּלְיָא. וְעַל דָּא, דָּא אַתְקַבְּרַת וְאַתְחַפִּיאַת לְגוּ בְּמַעְרְתָא וְאַתְכְּסִיאַת. וְדָא קְנִימָא בְּפַרְשַׁת אַרְחִין בְּאַתְגֻּלְיָא. וְכֹלָא כְּגוּוּנָא עֲלֹאָה. וּבְגִין כֹּף לֹא אָעִיל לָהּ יַעֲקֹב בְּמַעְרְתָא, וְלֹא בְּאַתְרֵי אַחְרָא, דְּהָא פְּתִיב (בראשית מ"ח) בְּעוֹד בְּכַרְתָּ אַרְצָא לְבוֹא אֶפְרַתָּה, וְלֹא אָעִיל לָהּ לְמַתָּא. בְּגִין דְּהָהּ יָדַע דְּאַתְרָהּ הָהּ בְּאַתְרָא דְּאַתְגֻּלְיָא.

תָּא חֲזִי, בְּנִפְסַת יִשְׂרָאֵל חֲכִי אַקְרִי, רַחֵל. כְּמַה דְּאַתָּ אָמַר, (ישעיה נ"ב) וּכְרַחֵל לְפָנֵי גּוֹזְזֵיהּ נְאֻלְמָה. אֲמַאי נְאֻלְמָה. דְּכַד שְׁלֹטִין שְׂאֵר עַמּוּן, קָלָא אַתְפַּסֵּק מִינְהּ, וְהִיא אַתְאֻלְמַת.

וְדָא הוּא דְּכְתִיב, קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים. קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע דָּא יְרוּשָׁלַיִם לְעִילָא. רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ, כָּל זְמַנָּא דְּיִשְׂרָאֵל אִינוּן בְּגֻלוּתָא, אִיהִי מְבַכָּה עֲלֵייהוּ דְּאִיהִי אִימָא דְּלַהוּן. מֵאַנְהָ לְהַנְחֵם עַל בְּנֵיהָ. מָאִי טַעְמָא. כִּי אִינוּן. כִּי אִינוּן מִיבְעֵי לִיהּ. אֲלֹא, בְּגִין דְּבַעֲלָהּ דְּאִיהוּ קוֹל, אֲסַתְלַק מִינְהּ, וְלֹא אַתְחַפְּר בְּהַדְּהָ.

וְתָא חֲזִי, לֹאֹ שְׁעַתָּא חָדָא, אִיהִי דְּבְכַת עֲלֵייהוּ דְּיִשְׂרָאֵל, אֲלֹא בְּכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא דְּאִינוּן בְּגֻלוּתָא. וּבְגִינֵי כֹף, קְדִישָׁא בְּרִידָה הוּא גְרַם לֹון קָלָא לְמַצְרָאִי, דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת י"א) וְהִיטָהּ צַעֲקָה גְדוּלָה בְּכָל

אָרִיז מְצָרִים אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה וְגו'. וְזָמִין לֹזן קָלִין אַחֲרָנִין, בְּאֵינֹן עוֹרְדֵעֵנִין, דְּרָמָאן קָלִין
בְּמַעֲיִיהוּ, וְהוּוּ נִפְלִי בְּשׁוֹקֵי כַמְתִּים.

וּתְעַל הַצְּפָרְדַּע, חֲדָא הוּוּ, וְאוֹלִידַת, וְאַתְּמַלְיִית אַרְעָא מִינֵיהוּ. וְהוּוּ כְּלָהוּ מִסְרִין גְּרַמֵּייהוּ לְאִשָּׁא,
דְּכַתִּיב וּבִתְנוּרֵיהָ וּבְמִשְׁאֲרוֹתֶיהָ, וּמֵאִי הוּוּ אָמְרוּ. (תהלים ס"ו) בָּאֵנֹן בְּאִישׁ וּבַמִּים וְתוֹצִיאֵנּוּ לְרוּחָה.
וְאִי תִימָא אִי הָכִי מְאִי אִיכְפַת לְהוּוּ לְמַצְרָאֵי דְעֵאלִין לְאִשָּׁא כָּל אֵינֹן עוֹרְדֵעֵנִין, אֶלָּא כְּלָהוּ
עֵאלִין לְאִשָּׁא וְאוֹלִין בְּתַנּוּרָא וְלֹא מִתִּין. וְאֵינֹן דְּמִתִּין מְאִי קֵא עֲבָדִי. נִהְמָא הָוָה בְּתַנּוּרָא וְעֵאלִין
בְּגוּ נִהְמָא וּמִתְבַקְעִין וּנְפָקֵי מִינֵיהוּ אַחֲרָנִין וְאַשְׁתַּאֲבִין בְּנִהְמָא. אֲתוּ לְמִיכַל מֵינָה הָהוּא פְתָא
אֲתַתְּדָרוּ עוֹרְדֵעֵנִיא בְּמַעֲיִיהוּ וְרַקְדָן וְרָמָאן קָלִין עַד דְּהוּוּ מִתִּים. וְדָא קִשְׁיָא לֹזן מְכַלָּא.

תָּא חֲזִי כְתִיב וְשָׂרִץ הַיָּאֵר צְפַרְדֵּיעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתָהּ וּבַחֲדָר מִשְׁכַּבָּהּ וְעַל מִטָּתָהּ. פְּרַעָה אִיהוּ
אֶלְקִי קַדְמָאָה מְכַלָּהוּ וְיַתִּיר מְכַלָּהוּ. לִיהוּוּ שְׁמִיָּה דִּי אֵלֹהָא מְבָרַךְ מִן עֲלָמָא וְעַד עֲלָמָא דְהוּא
פְּקִיד עוֹבְדִין דְּבָנֵי נְשָׂא בְּכָל מַה דְּעֲבָדִי.

כְּתִיב (בראשית י"ב) וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פְרַעָה וַיַּחֲלָלוּ אוֹתָהּ אֵל פְּרַעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרַעָה. הָאִי
קָרָא לְדָרְשָׁא הוּא דְאֲתָא. תַּלְתַּת פְּרַעָה (דה ל' ע"א) הָכָא. חַד, בְּתַהוּא זְמָנָא. וְחַד, בְּיֻמוֹי דְיוֹסְרָה. וְחַד,
בְּיֻמוֹי דְמִשָּׁה דְאֶלְקִי בְּקוֹלְפוּי. (ס"א הָאִי קָרָא כְּלָא אֲתַקְיִים בְּפְרַעָה קַדְמָאָה אֶבֶל בְּשַׁעֲתָא וְכו') (וְהָאִי קָרָא אֲתַקְיִים).

פְּרַעָה קַדְמָאָה, בְּשַׁעֲתָה דְאֲתַנְסִיבַת שְׁרָה לְגַבִּיהָ, רְמִזוּ לְאוּמָנִין, וְצִיּוּרוֹ הָהוּא דְיוֹקָנָא בְּאַדְרֵיָה,
עַל עֲרִסְיָה בְּכוֹתְלָא, לֹא נַח דְעֵתִיָּה, עַד דְּעֲבָדוּ דְיוֹקָנָא דְשְׁרָה בְּנִסְרוֹ, וְכַד סְלִיק לְעֲרִסְיָה, סְלִיק
לָהּ עֲמִיָּה. כָּל מְלָפָא דְאֲתָא אֲבַתְרֵיָּה, הָוָה חָמִי הָהוּא דְיוֹקָנָא מְצִיָּרָא צִיּוּרָא, וְהוּוּ עֵאלִין קָמִיָּה
בְּדִיחִין, כַּד סְלִיק לְעֲרִסְיָה הָוָה אֲתַתְּנִי בְּתַהוּא צִיּוּר. בְּגִין כַּד, מְלָפָא אֶלְקִי הָכָא יַתִּיר מְכַלָּא. (תָּא
חֲזִי) תֵּינֵנוּ דְכַתִּיב, וּבַחֲדָר מִשְׁכַּבָּהּ וְעַל מִטָּתָהּ. וּלְבַתֵּר, וּבְבֵית עֲבָדֵיהָ וּבְעַמְדָּהּ. וּבְכַלְהוּ לֹא כְתִיב
עַל מִטָּתָם, אֶלָּא לִיָּה בְּלַחֲדֵיָּה.

רַבִּי אַבְרָם פְּתַח, (קהלת א') כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנוּ מְלֵא אֵל מְקוֹם שְׁהַנְּחָלִים
הוֹלְכִים שֵׁם הֵם שְׂבִים לְלֶכֶת. הָאִי קָרָא אֲתַמֵּר, וְאַמְרֵי לִיָּה חֲבַרְיָא. אֶבֶל תָּא חֲזִי, כַּד אֵינֹן נַחֲלִין
עֵאלִין לְגוּ יַמָּא, וְיַמָּא נְקִיט לֹזן, וְשָׂאִיב לֹזן בְּגִיָּה, בְּגִין דְּקַפְּאן מְיָא בְּגוּ יַמָּא, וְתַהוּא גְלִידוּ שָׂאִיב
כָּל מְיָא דְעֵאלִין בִּיָּה, וּלְבַתֵּר נְפָקִין מְיָא בְּתוֹקְפָא דְדָרוּם, וְאַשְׁקִי יַת כָּל חֵינֹת בְּרָא, כְּמָה דְאֲתַ
אָמַר (תהלים ק"ד) יִשְׁקוּ כָּל חֵינֹתוֹ שְׂדֵי.

(וְהוּוּ הַנּוֹכַח הַכָּא) וְתָא חֲזִי, יַמָּא דְקַפְּא שָׂאִיב כָּל מְיָא, וְאַשְׁתְּרֵי בְּתוֹקְפָא דְדָרוּם, כְּמָה דְאֲתַמֵּר, וּבְגִין
כַּד אֵינְנוּ מְלֵא, וְאַתְּמֵר.

וְהָא אֲתַעֲרוּ בֵּיה חֲבַרְיָא. אֵל מְקוֹם שְׁהַנְּחָלִים הוֹלְכִים שֵׁם הֵם שְׂבִים לְלֶכֶת. מְאִי טַעְמָא הֵם
שְׂבִים. בְּגִין דְּתַהוּא נְהָר דְנָגִיד וְנְפִיק מְעַדָן לֹא פְסִיק לְעֲלָמִין, וְהוּא אֲפִיק תְּדִיר מְיָא לְיַמָּא, וְעַל
דָּא, מִיִּין שְׂבִין לְלֶכֶת, וְתַבִּין, וְאוֹלִין וְתַבִּין, וְלֹא פְסִקִין לְעֲלָמִין. וְכַד אִיהוּ תַב לְלֶכֶת, בְּגִין לְמַתְּדָה
לְאַשְׁקָאָה לְכַלָּא, וְאַתִּי רוּחַ צְפוֹן וְקַפִּי מְיָא, וְרוּחָא דְדָרוּם דְאִיְהוּ חֲמִימָא, (ס"א שְׂרֵי) שְׂדֵי לֹזן לְמַתְּדָה

לְכָל סֵטְרָה וְעַל דָּא, הָאֵי יִמָּא יְתִיב בֵּין תְּרֵי סֵטְרֵי אֱלִיָּן, וּבְגִינֵיהוּ קַיִמָּא, וְאַרְבִּין אֲזִלִּין וְנִטְלִין לְכָל סֵטְרָה.

תָּא חֲזִי, כַּד מְלָכָא, אֲתֵי לְעַרְסִיהָ, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְפְּלִיג לִילְיָא, רוּחָא דְצַפּוֹן אֲתַעֵר, דְּאִיהוּ אֲתַעֵר חֲבִיבוּתָא לְגַבֵּי מְטְרוֹנִיתָא, דְּאֵלְמָלָא אֲתַעֵרוּתָא דְצַפּוֹן, לֹא אֲתַחֲבֵר מְלָכָא בְּהַדְּהָ, בְּגִין דְצַפּוֹן שְׂאֵרֵי חֲבִיבוּתָא, כְּמָה דְאַתְמַר, (שיר השירים ב') שְׂמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי וְדָרוֹם חֲבִיב בְּרַחֲמֵי דְכְּתִיב וַיִּמְנֹו תַחֲבִיבֵנִי, בְּדִין כְּמָה בְּדִיחִין מִתַּעֲרִין שִׁירְתָּא, עַד דְּאֲתֵי צַפְרָא, דְכְּתִיב, (איוב ל"ח) בְּרִן יַחַד כּוֹכְבֵי בְקָר וַיִּרְעִי כָל בְּנֵי אֱלֹהִים.

וְכַד אֲתֵי צַפְרָא, כְּלָהוּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי אֲמַרֵי שִׁירְתָּא, וַיִּשְׂרָאֵל כְּגִוּוֹנָא דָּא לְתַתָּא, דְכְּתִיב, (ישעיה ס"ב) הַמְזַכִּירִים אֶת יְיָ אֵל דְּמִי לְכֶם. אֵל דְּמִי לְכֶם לְתַתָּא דִּיִּיקָא. (בְּלִלְהָ).

כַּד אֲתַפְּלִיג לִילְיָא, אֵינֻן דִּתִּיאֻבְתָּא דִּילְהוֹן לְאַדְכָּרָא תְּדִיר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא יְהִי שְׂכִיבו לְלָבָא, וְקַיִמִין לְאַדְכָּרָא לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כַּד סְלִיק צַפְרָא מְקוּדִימִין לְבֵי כְּנִישְׁתָּא, וּמְשַׁבְּחָאן לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֵן בְּתַר פְּלִגּוֹת יוֹמָא. וְכֵן בְּלִילְיָא, כַּד אֲתַחֲשֵׁד וְאֲתַדְּבַק לִילְיָא בְּחִשׁוּכָא, וּבֵת שְׂמֻשָּׂא. עַל אֱלִין פְּתִיב הַמְזַכִּירִים אֶת יְיָ אֵל דְּמִי לְכֶם. וְדָא עֲמָא קוּדְשָׁא דִּישְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא, אֲדַכְּר לִוֵּן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַצְרִים, וְסְלִיק עַל פְּרַעֲהָ, אֱלִין דְּלֹא מְשַׁתְּכֵי יִמָּא וְלִילְיָא, וּמֵאֵן אֵינֻן. עוּרְדֵּעֲנִיא, דְּקַלְהוֹן לֹא מְשַׁתְּכֵי תְּדִיר, בְּגִין דְּאַתְקִיר בְּעֲמָא קוּדְשָׁא, דְּלֹא מְשַׁתְּכֵי יִמָּא וְלִילְיָא, לְשַׁבְּחָא לִיהָ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְלֹא תְּהֵא בַר נֶשׁ בְּמַצְרִים, דִּיכִיל לְמִשְׁתַּעֵי בְּתַדִּי תְּדִיר. וּמְנִייהוּ אֲתַחֲבֵלַת אַרְעָא. וּמְקַלְהוֹן הוּוּ יְנוּקִין וְרַבִּין מִתִּין.

וְאֵי תִימָא הֵיךְ לֹא יִכְלִין לְקַטְלָא לִוֵּן. אֲלָא, אֵי אַרְיִים בַּר נֶשׁ חוּטְרָא, אוּ אַבְנָא, לְקַטְלָא תְּדָא, אֲתַבְּקַעַת, וְנִפְקִין שִׁית מִינְהָ, מַגּוּ מְעָהָ, וְאֲזִלִּי וְטַרְטְשִׁי בְּאַרְעָא, עַד דְּחֲזִי, מִתְּמַנַּע לְמַקְרַב בְּהוּ.

תָּא חֲזִי, כְּמָה נְהָרִין, כְּמָה יְאֻרִין, נִפְקָא מַגּוּ יִמָּא עֲלָאָה, כַּד אֲתַמְשַׁכּוֹן וּמְשַׁתְּרִין מִיָּא, וּמְתַפְּלִגִין (דף ל' ע"ב) כְּמָה נְחָלִין, לְכַמְהָ סֵטְרִין, לְכַמְהָ יְאֻרִין, לְכַמְהָ נְהָרִין. וְחוּלְקָא דְמִמְנָא דְסֵטְרָא דְמַצְרִים אֵינֻן מִיִּין מְרַחֲשֵׁן אֱלִין, דִּילִית לָהּ מִיִּין דְּנִפְקִין מַגּוּ יִמָּא, דְּלֹא מִפְּקֵי נוּנִין לְזִינִין.

מֵאֵן אֵינֻן נוּנִין. אֵינֻן שְׁלִיחִין בְּעֲלָמָא, מְמַנֵּן לְמַעַבְד רַעוּתָא דְמֵאֲרִיהוֹן, מְמַנֵּן בְּרוּחָא דְחֲכָמָתָא. וְעַל דָּא תְּנִינֻן, אֵית מִיִּין מְגַדְלִין חֲפִימִין. וְאֵית מִיִּין מְגַדְלִין טְפִישִׁין. לְפּוּם אֵינֻן נְהָרִין דְּמִתַּחֲלָקִין לְכָל סֵטְרִין.

וְהָכָא נְהָרֵי דְמַצְרָאֵי, מְגַדְלִין מְאֵרֵי דְחֲרָשִׁין, נוּנִין בְּסִיטִין קְפִיטִין בְּעֶשֶׂר דְּרָגִין דְּחֲרָשִׁין, דְכְּתִיב, (דברים י"ח) קוֹסֶם, קֶסְמִים, מְעוֹנֹן, וּמְנַחֵשׁ, וּמְכַשֵּׁף, וְחוּבֵר חֶבֶר, וְשׂוֹאֵל אוֹב, וַיִּדְעוּנִי, וְדוֹרֵשׁ אֵל הַמֵּתִים. הָא עֶשֶׂר זִינִין דְּחֲכָמָתָא דְחֲרָשִׁיא.

וּבַהֲהוּא זְמַנָּא, אוֹשִׁיט קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶנְבְּעָא דִּידֵיהּ, וּבִלְבַל לֹון אֵינֹון נְחֵלִין נְחֵרִין דְּמַצְרָאֵי,
וְאֵתְמַנְעוּ אֵינֹון נוּנֵי דְחֻכְמַתָּא דִּילְהוֹן. חַד אֵתְהַפֵּד לְדַמָּא, וְחַד דְּסֻלְיָקוּ נוּנֵי קַלִּין, (דְּכוּלְהוּ נוּנֵי תַלְמִין)
כָּלֵא תוֹעֲלָתָא, וְלֵא אֵתִי עֲלִיֵהוּ רוּחָא דְאֵינֹון חֻכְמַתָּן.

עָרוּב: כִּי הָאֵי גְוֹנָא, דְּעָרְבָב לֹון זֵינֵי דְחֻכְמַתָּא דִּילְהוֹן, וְלֵא יְכַלִּין לְאֵתְדַבְּקָא, וְלֵא עוּד, אֶלָּא אֶפִּילוּ
דְהֵינֵי דְאֵשְׁתַּכְחוּ בְּאַרְעָא, מְחַפְּלִין לֹון בְּאַרְעָא, וּמְחַפְּלִין אוּרְחֵיהוּ. עָרוּב, מְאִי עָרוּב. עָרְבוּבָא.
כְּמָה דְאֵת אָמַר (ויקרא י"ט) וּבְגֵד כְּלָאִים. עָרוּבוּבִין: (ויקרא י"ט) שְׂדֵךְ לֹא תִזְרַע כְּלָאִים: זֵינֵין סְגִיאִין
בְּאַרְמוֹת יָדָא.

תָּא חֲזִי, כְּמָה חֵילִין אֵתְעָרוּ לְעִילָא כְּחַד, וּבִלְבַל לֹון קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּחַד, כְּגִין לְבִלְבַלָּא
חֵילֵיהוּ תְּקִיפָא לְעִילָא. וְכֹל אֵינֹון גְּבוּרָן דְּעַבְדֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַצְרִים, בִּידָא חֲדָא הָוָה,
דְּאָרִים יְדִיהּ עֲלִיֵהוּ, לְעִילָא וְתַתָּא, וּמִתְמָן אֵתְאֲבִידַת חֻכְמַתָּא דְּמַצְרִים, דְּכַתִּיב, (ישעיה כ"ט)
וְאֶבְרָה חֻכְמַת חֻכְמֵי וּבִינַת נְבוּנֵי תִסְתַּתֵּר.

וְתָא חֲזִי, כְּתִיב, (ישעיה י"ט) וְסִכְסַכְתִּי מַצְרִים בְּמַצְרִים. מַצְרִים לְעִילָא, בְּמַצְרִים לְתַתָּא. כְּגִין דְּאֵינֹון
חֵילִין לְעִילָא, מְמַנֵּן עַל חֵילִין דְּלְתַתָּא, וְאֵתְעָרוּבוּ כְּלָהוּ. אֵתְעָרוּבוּ לְעִילָא, דְּלֵא הוּוּ מַצְרָאֵי יְכַלִּי
לְאֵתְקַשְׂרָא בְּחַרְשֵׁיהוּ, בְּאֵינֹון הוּכְתֵי דְהוּוּ מִתְקַשְׂרֵי בְּקַדְמֵיתָא, דְּהָא אֵתְבִלְבְּלוּ. וְעַל דָּא אֵייתִי
עֲלִיֵהוּ עָרוּב, חֵיוֹן דְּהוּוּ מִתְעָרְבֵי דָא בְּדָא.

כְּנִים, דְּסֻלְקָא עַפְרָא דְאַרְעָא. וְתָא חֲזִי, כָּל אֵיבָא דְאֵתְלִידַת בְּאַרְעָא, מִחֵילָא דְלְעִילָא מְמַנָּא
דְּאֵזְדַרַע עֲלָה אֵיהוּ, וְכֹלָא הָוָה כְּגְוֹנָא דְלְעִילָא.

וְתָא חֲזִי, שְׁבַעָה רְקִיעֵין עַבְדֵי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּגְוֹנָא דָּא שְׁבַעָה אַרְעָאן. וְאֵינֹון תְּחוּמִין
דְּמִתְפָּרְשֵׁן בְּדוּכְתֵיהוּ. שְׁבַעָה רְקִיעֵין לְעִילָא, שְׁבַעָה תְּחוּמֵי אַרְעָא לְעִילָא, כְּהָאֵי גְוֹנָא לְתַתָּא
מִתְפָּרְשֵׁן דְרִגִין, שְׁבַעָה רְקִיעֵין, וְשְׁבַעָה תְּחוּמֵי אַרְעָא. וְהָא אוּקְמוּהוּ תְּבַרְיָא, בְּשְׁבַעָה אַרְעֵין
כְּסוּפְטָא דָּא עַל דָּא.

וְאֵינֹון שְׁבַעָה תְּחוּמֵי אַרְעָא לְעִילָא, כָּל חַד וְחַד (מִתְפָּרְשָׁן לְשְׁבַעֵין מִמֶּנּוּ) מִתְפָּרְשֵׁן לְעִשְׂרָה, וְאֵינֹון
מִתְפָּלְגָאן לְשְׁבַעֵין מִמֶּנּוּ, דְּמִמֶּנּוּ עַל שְׁבַעֵין עֲמִין. וְהָוָה אַרְעָא, תְּחוּמָא דְכָל עֲמָא וְעֲמָא, סַחְרָא
לְאַרְעָא קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל. כְּמָה דְאֵת אָמַר (שיר השירים ג') הִנֵּה מִטָּתוֹ נִשְׁלַשְׁלָמָה נְשִׁים גְבוּרִים
סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל וְעִשְׂרָה כְּגְוִיֵיהוּ טְמִירִין, וְאֵינֹון שְׁבַעֵין דְּסַחְרֵן אַרְעָא קַדִּישָׁא. וְדָא הוּא
לְעִילָא, כְּגְוֹנָא דָּא לְתַתָּא.

וְתָא חֲזִי, תְּחוּמָא דְחוּלְקָא דְמַצְרָאֵי, בְּתַהוּא זְמַנָּא, אוֹשִׁיט קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶנְבְּעָא
דִּילְיָהּ, וְאֵתְלִידוּ טְפִסִירִין בְּתַהוּא תְּחוּמָא, וְאֵתְיַבְשׁוּ כָּל אֵינֹון תְּחוּמִין דְּרַכִּיכוּ מִיָּא. וְכֹל יְרוּקָא
דְּמִיִין דְּנִבְעֵין, כְּדִין לְתַתָּא, אֵתְחַזִּיאוּ קַלְמִין מַעַפְרָא דְאַרְעָא.

וְהָא אֵתְמַר דְּאֵחֵרֵן הָוָה מְחִי. אֲבָל כְּגִין דָּא אֵחֵרֵן הָוָה מְחִי, לְאֵחֵזָא דִּימִינָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
תְּבַר לְשִׁנְאִין, כְּמָה דְאֵת אָמַר, (שמות ט"ו) יְמִינָה יִי תִרְעֵץ אוֹיֵב. כְּגְוֹנָא דָּא, זְמִין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

לְאִיִּתְּאָה עַל קַרְתָּא דְרוּמֵי רַבְתָּא, דְכַתִּיב, (ישעיה ל"ד) וְנִהְפְּכוּ נְחֻלֵיהָ לְזֹפֶת וְעִפְרָה לְגַפְרִית. וְעַל דָּא, כָּל עַפְרָה דְאֶרְצָא הָיָה כְנִים בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חִיָּיא, הָווּ אֲזִילֵי בְּאֹרְחָא. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, תְּבַרְכֵינָא כּוּד אֵינּוֹן בְּאֹרְחָא, (דף ל"א ע"א) בְּעֵינֵי לְמַחֲדָּה בְּלִבָּא חַד. וְאִי אֵיִעְרַעוּ, אוֹ אֲזִילֵי בְּגוּוּיָהוּ חִיִּיבֵי עֲלֵמָא, אוֹ בְּנֵי נַשְׂא דְלֵאוֹ אֵינּוֹן מְהִיכְלָא דְמִלְפָּא, בְּעוּ לְאַתְפְּרֵשָׁא מִנֵּיהוּ. מִנָּא לָן. מִפְּלֵב, דְכַתִּיב, (במדבר י"ד) וְעַבְדֵי כָּלֵב עָקֹב הִיָּתָה רוּחַ אַחֲרֵת עִמוֹ וַיִּמְלֵא אַחֲרָי. מָאִי רוּחַ אַחֲרֵת. דְאַתְפְּרֵשׁ מֵאֵינּוֹן מְאֲלָלִין, דְכַתִּיב, (במדבר י"ד) וַיַּעֲלוּ בְּנֵיב וַיִּבְנֵא עַד חֶבְרוֹן. דְאַתְפְּרֵשׁ מֵאֵינּוֹן מְאֲלָלִין וְאַתָּא אִיהוּ בְּלַחֲדוּי לְחֶבְרוֹן, לְאַשְׁתַּטְחָא עַל קַבְרֵי אַבְהוֹן.

וְחֶבְרוֹן, אֶתְיָהִיב לֵיהּ חוּלְקֵי אַחְסָנָא לְאַתְתַּקְפָּא בֵּיהּ, כְּמָה דְאַתָּא אָמַר, (דברים א') וְלֹא אֶתֵּן אֶת הָאֶרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ בָּהּ. אֲמַאי יְהִיבוּ לֵיהּ חֶבְרוֹן. אִי בְּגִין דְאַשְׁתַּטְחַ בְּקַבְרֵי אַבְהוֹן לְאַשְׁתַּזְבָּא מִהֵוּא עֵיטָא דִּילְהוֹן דְאַשְׁתַּזִּיב לָא.

אָלָא, רְזָא דְמַלְכָּה שְׂמַעְנָא. כְּגוֹנָא דָּא כְּתִיב, (שמואל ב', ב') וַיִּשְׁאַל דָּוִד בְּיָי' לֵאמֹר הֲאֵעֲלֶה בְּאַחַת עָרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר יְי' אֵלָיו עֲלֶה וַיֹּאמֶר דָּוִד אָנֹכָה אֵעֲלֶה וַיֹּאמֶר חֶבְרוֹנָה. הֲכָא אִית לְאַסְתַּפְּלָא, בֵּינָן דְהָא מִית שְׂאוּל, וְדוּד בְּיוֹמֵי דְשְׂאוּל אֶתְמַשָּׁח לְקַבְלָא מְלָכוּ. בֵּינָן דְמִית שְׂאוּל אֲמַאי לָא אֲמַלִּיכוּ לֵיהּ לְדוּד, וְלָא קַבִּיל מְלָכוּ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַתָּא לְחֶבְרוֹן, וּמְלָכוּ קַבִּיל עַל יְהוּדָה בְּלַחֲדוּי שְׁבַע שָׁנִים, וְאַתְעַקֵּב תַּמָּן כָּל הַיָּי שְׁבַע שָׁנִים. וְלִבְתַּר דְּמִית אִישׁ בּוֹשֶׁת, קַבִּיל מְלָכוּ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלַיִם.

אָלָא, כְּלָא הוּא רְזָא קַמֵּי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תָּא חֲזֵי, מְלָכוּתָא קַדִּישָׁא לָא קַבִּיל מְלָכוּ שְׂלִימָתָא, עַד דְאַתְחַבֵּר בְּאַבְהוֹן. וְכּוּד אֶתְחַבֵּר בְּהוּ, אֶתְבְּנֵי בְּבִנְיָנָא שְׂלִימוֹ, מְעֲלָמָא עֲלָאָה, וְעֲלָמָא עֲלָאָה אַקְרִי שְׁבַע שָׁנִים, בְּגִין דְכַלְהוּ בֵּיהּ.

וְסִימְנִיד (מלכים א', ו') וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע שָׁנִים, דָּא עֲלָמָא עֲלָאָה. וְלָא כְּתִיב וַיִּבְנֶהוּ בְּשֶׁבַע שָׁנִים. כְּמָה דְאַתָּא אָמַר, (שמות ל"א) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. מָאֵן שֵׁשֶׁת יָמִים, דָּא אַבְרָהָם. דְכַתִּיב, (בראשית ב') אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, בְּאַבְרָהָם. וְאַבְרָהָם שֵׁשֶׁת יָמִים אַקְרִי. וּבְגִין (נ"א וביה) דְאִיהוּ שֵׁשֶׁת יָמִים, אֶתְבְּנֵי עֲלָמָא. בְּהוּא (נ"א בהאי) גְּוֹנָא וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע שָׁנִים.

וְתָא חֲזֵי, דָּוִד בְּעָא לְאַתְבְּנָאָה בְּמְלָכוּ שְׂלִימָתָא לְתַתָּא, כְּגוֹנָא דְלַעֲיָלָא, וְלָא אֶתְבְּנֵי עַד דְאַתָּא וְאַתְחַבֵּר בְּאַבְהוֹן. וְקֵאִים שְׁבַע שָׁנִים לְאַתְבְּנָאָה בְּגוּוּיָהוּ. לְבְתַר שְׁבַע שָׁנִים, אֶתְבְּנֵי בְּכָלָא, אֶתְמַשְׁכָּא מְלָכוּתֵיהּ דִּי לָא תַעֲדֵי לְעֲלָמִין. וְאִי לָאו דְאַתְעַבַּד בְּחֶבְרוֹן לְאַתְחַבֵּרָא בְּדוּכְתֵיהּ, לָא אֶתְבְּנֵי מְלָכוּתֵיהּ לְאַתְמַשְׁכָּא כְּדָקָא יְאוּת. בְּהֵאִי גְּוֹנָא כָּלֵב, אֶתְנַהֵיר בֵּיהּ רוּחָא דְחֶכְמָתָא, וְאַתָּא לְחֶבְרוֹן, לְאַתְחַבֵּרָא בְּאַבְהוֹן, וְלְדוּכְתֵיהּ אֲזִיל, וְלְבְתַר, דוּכְתֵיהּ הוּא, וַיִּרִית לֵיהּ.

רבי ייסא ורבי חזקיה, הוו אזלי מקפונטקיא ללוד, ונתנה עמהון חד יודאי במקטול דקטפירא דחמרא. עד דהוו אזלי, אמר רבי ייסא לרבי חזקיה, אפתח פומך, ואימא חד מלה, מאינזן מלי מעלייתא דאורייתא, דאת אמרת בכל יומא, קמי בוצינא קדישא.

פתח ואמר, (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. דרכיה דרכי נעם, אלין אורחין דאורייתא, ומאן דאזיל באורחי דאורייתא, קדשא בריה הוא, אשרי עליה נעימותא דשכינתא, דלא תעדי מניה לעלמין. וכל נתיבותיה שלום, דכל שבילין דאורייתא, פולחון שלם ליה לעילא, שלם ליה לתתא. שלם ליה בעלמא דין, שלם ליה בעלמא דאתי.

אמר ההוא יודאי, איסתרא בקיסטרא, בהאי קרא אשתכח. אמר ליה מניין לך. אמר ליה, מאבא שמענא, ואוליפנא הכא בהאי קרא מלה טבא.

פתח ואמר, האי קרא בתרין גוונין איהו, ובתרין סטרין. קרי ביה דרכים, וקרי ביה נתיבות. קרי ביה נועם, וקרי ביה שלום. מאן דרכים. ומאן נתיבות. מאן נעם. ומאן שלום.

אלא, דרכיה דרכי נעם, היינו דכתיב, (ישעיה מ"ג) תנותן ביים דרה. דהא כל אתר דאקרי באורייתא דרה, הוא אורחא פתיחא לכלא. בהאי אורחא דהוא פתיח לכל פר נש. כה דרכיה, אלין דרכים דאינזן פתיחן מאבקהו, דכראו בימא (דף ל"א ע"ב) רבא, ועאלין בגויה. ואינזן אורחין מתפתחין לכל עיבר, ולכל סטרי עלמא.

והאי נעם, הוא נעימו דנפיק מעלמא דאתי, (נ"א ומעלמא דאתי נהרין כל בוצינזן) ונהיר לכל בוצינזן, ומתפרשין (נ"א נהרין) לכל עיבר, וזהו טיבו, ונהורא דעלמא דאתי, דינגזן אבהו, אקרי נעם. דבר אחר, עלמא דאתי, אקרי נעם. וכד אתער עלמא דאתי, כל טיבו, וכל חידו, וכל נהורין, וכל חירו דעלמא אתער. ובגיני כה, אקרי נעם.

ועל דא תנינזן, תיבין דגיהנמ, בשעתא דעאל שבתא, פלהו ניחין, ואית להו (ס"א חירו) חידו, וניחא בשבתא. פיון דנפיק שבתא, אית לן לאתערא חידו עלאה עלנא, דנשתזיב מההוא עונשא דחיביא, דאתדנו מההיא שעתא ולהלאה. ואית לן לאתערא ולמא, (תהלים צ) ויהי נעם יי אלהינו עלינו. דא הוא נעם עלאה, (חירו) חידו דכלא. ועל דא, דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום.

מאן נתיבותיה. אלין אינזן נתיבות ושבילין, דנפקי מלעילא, וכלהו נקיט לזן ברית יחידאי, דאיהו אקרי שלום, שלמא דביתא, ועאל לזן למא רבא, פד איהו בתוקפיה. וכדין יהיב ליה שלם. דהא הוא דכתיב וכל נתיבותיה שלום. (ע"ב). אתו רבי ייסא ור' חזקיה, ונשקו ליה, אמרו ומה כל הני מלין עלאין טמירין גבה, ולא ידענא. אזלו. פד מטו חד פי חקל, חמו בעירי דבי חקל מתין, אמרו ודאי דבר דבעירי אית באתר דא.

אמר ההוא יודאי, הא דאמרייתו דקודשא בריה הוא קטל במצרים, כל אינזן עאני, כל אינזן בעירי. תלת מותני הוו בבעירי. חד, דבר וחד, אינזן דקטיל ברה. וחד, אינזן פוכרי דבעירי.

וְמָה הָיָה מוֹתָנָא דִּילְהוֹן. אֵלָּא, הָא, כְּתִיב בְּקַדְמִיתָא, (שמות ט') הִנֵּה יָד יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנֶהָ אֲשֶׁר
בַּשָּׂדֶה, אֲמַאי בְּכִלְהוּ לֹא כְּתִיב יָד יְיָ. אֵלָּא, הִכָּא (נ"א לֹא כְּתִיב יָד אֱלֹהִים אֵלָּא יָד יְיָ) (ס"א אֵל יָד ה') אִיְהוּ
יָדָא בְּחַמְשָׁה אַצְבָּעָאן. דִּהָא בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, אַצְבָּע אֱלֹהִים הִיא. וְהִכָּא כְּלְהוּ חֲמִשׁ אַצְבָּעָאן,
וְכָל אַצְבָּעָא וְאַצְבָּעָא, קָטַל זִינָא חֲדָא. וְחַמְשָׁה זִינִין הוּן, דְּכְתִיב, בְּסוּסִים, בְּחַמּוּרִים, בְּגַמְלִים,
בַּבֶּקֶר, וּבַצֹּאן. הָא חַמְשָׁה זִינִין, לְחַמְשָׁה אַצְבָּעָאן, דְּאֶקְרוּן יָד. בְּגִינֵי כֵּה, הִנֵּה יָד יְיָ הוֹיָה וְגו' דְּבֵר
כְּבֵד מְאֹד. דִּהוּן מֵתִים מְגַרְמִייהוּ, וְאַשְׁתַּכְּחוּ מֵתִים.

בְּתַר דְּלֹא אֶהְדְּרוּ מִצְרָאֵי, אֵינּוּן אֲתוּן מִמֶּשׁ, אֶהְדְּרוּ וְקָטְלוּ כָּל אֵינּוּן דְּאַשְׁתַּאֲרוּ. וְדָבָר, אֶהְדְּרוּ
בְּרָה. מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֵלָּא דָּא בְּנִיחוּתָא, וְדָא בְּתַקִּיפּוּ דְרוּגְזָא. וְתַרִּין אֵלִין, הוּן בְּאַתְרַת חַה,
בְּחַמֵּשׁ אַצְבָּעָאן.

תָּא חֲזִי, דְּבֵר אֲתוּן דִּהוּן בְּנִיחוּתָא, מוֹתָנָא בְּנִיחָא, דִּהוּן מֵתִין מְגַרְמִייהוּ. בְּרָה, דְּאַתְהֶדְרוּ אֲתוּן
בְּתַקוּף רוּגְזָא, וְקָטַל פְּלָא. יְתַבּוּ בְּהֵהוּא חֶקֶל, חֲמוּ עֲאֵנִי דְאַתְיִין לְאַתְרַת חַה, וּמֵתִין תַּמּוּן, קָם הֵהוּא
יְוֵדָאֵי לְגַבֵּי הֵהוּא אֶתְרַת, וְחֲמָא תַרִּין קְטִפִירִי, דְּמִלְיִין אַקוּסְטְרָא.

פְּתַח וְאָמַר, כְּתִיב (בראשית י"ב) וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל וְאַבְרָכָהּ וְאֶגְדְּלָהּ שְׂמָהּ וְהָיָה בְרָכָה, הָאֵי מְלָה
דְּרַבֵּי אֶלְעָזָר, דְּאָמַר, וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל, לְקַבֵּל לָהּ לָהּ. וְאַבְרָכָהּ, לְקַבֵּל מֵאַרְעָה. וְאֶגְדְּלָהּ שְׂמָהּ,
לְקַבֵּל וּמְמוֹלְדָתָהּ. וְהָיָה בְרָכָה, לְקַבֵּל וּמִפִּית אַבִּיהָ. וְדָא לְקַבֵּל דָּא.

רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר, רְזָא דְחֲכַמְתָּא הִכָּא. וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל, לְקַבֵּל סֵטֶר יְמִינָא. וְאַבְרָכָהּ, לְקַבֵּל סֵטֶר
שְׂמָאלָא. וְאֶגְדְּלָהּ שְׂמָהּ, לְקַבֵּל סֵטֶר אֲמִצְעִיתָא. וְהָיָה בְרָכָה, לְקַבֵּל סֵטֶר אֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל. וְכִלְיָא
רְזָא דְרַתִּיכָא קְדִישָׁא.

תָּא חֲזִי, בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא, אֲתַעַר לְעִילָא. וְעַד לֹא יִתַּעַר לְתַתָּא, לֹא יִתַּעַר לְעִילָא, לְאַשְׁרָאָה
עָלִיָּה. מַה כְּתִיב בְּאַבְרָהָם, (בראשית י"א) וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאֹר כְּשָׂדִים. וַיֵּצְאוּ אֹתָם, וַיֵּצְאוּ אֹתוֹ מִיְבֵעֵי
לֵיָהּ. דִּהָא כְּתִיב וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת אַבְרָם בְּנֹו (וְאֵת לוֹט בְּן הָרִן) וְגו'. מַהוּ וַיֵּצְאוּ אֹתָם. אֵלָּא, תֶּרַח וְלוֹט
נִפְקוּ עִם אַבְרָהָם וְשָׂרָה, דְּכִינּוּן דְּאַשְׁתִּזִּיב אַבְרָהָם מִן נֹרָא, אֶתְהֶדְרוּ תֶּרַח לְמַעַבְדֵּי רַעוּתִיָּהּ. וּבְגִין
(דף ל"ב ע"א) כֵּה, וַיֵּצְאוּ אֹתָם. בֵּינּוּן דְּאֵינּוּן אֲתַעַרוּ בְּקַדְמִיתָא, אָמַר לֵיָהּ קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לָהּ לָהּ.

רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר, לָהּ לָהּ. לְתַקוּנָהּ לְגַרְמָהּ. מֵאַרְעָה, מֵהֵהוּא סֵטְרָא דִּישׁוּבָא דְאַתְתְּקִיל, דְּאַתְיִלִּידַת
בֵּיָהּ. וּמְמוֹלְדָתָהּ, מֵהֵהוּא תּוֹלְדָה דִּילָהּ. וּמִפִּית אַבִּיהָ, דְּאַתְתְּ אֲשַׁנַּח בְּשָׂרָשָׁא דְלְהוֹן. אֵל הָאָרְצִין
אֲשֶׁר אֲרָאָהּ. תַּמּוּן אֲתַגְלִי לָהּ, מַה דְּאַתְתְּ בְּעִי, הֵהוּא חִילָא דְמִמְנָא עָלָהּ, דְּאִיְהוּ עֲמִיק וְסִתִּים. מִיָּהּ,
וַיִּלָּךְ אַבְרָם בְּאֲשֶׁר דְּבֵר אֵלִיו יְיָ. וְאֵנּוּן קָא בְּעִינּוּן לְמַחָהּ מֵהִכָּא לְמַנְדַּע רְזָא דְחֲכַמְתָּא (חסר).

(פְּתַח רַבֵּי אַבְא וְאָמַר (צפניה ג) כִּי אִזְ אֶהְפֹּז אֵל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקֹרָא כְּלָם בְּשֵׁם יְיָ לְעַבְדוֹ שְׂכָם אֶחָד. וּכְתִיב (זכריה י"ד)
וְהָיָה יְיָ לְמִלְחָה וְגו' בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד).

רבי יוסי ורבי חניא הוו אזלי באורחא. אמר רבי יוסי לרבי חניא, אמאי את שתיק, הא אורחא לא אתתקון, אלא במלי דאורייתא. אתנגיד רבי חניא, ובכה, פתח ואמר, (בראשית י"א) ותהי שרי עקרה אין לה ולד ווי על דא, ווי על ההוא זמנא דאולידת הגר לישמעאל.

אמר ליה רבי יוסי, אמאי. והא אולידת לבתה, והוה לה ברא גזעא קדישא. אמר ליה, את חמי ואנא חמינא, והכי שמענא מפומי דרבי שמעון מלה, ובכינא (ס"א אמר ליה מאי היא אמר ליה ווי וכו') ווי על ההוא זמנא, דבגין דשרה אתעכבת, כתיב, (בראשית ט"ז) ותאמר שרי אל אברהם וגו' פא נא אל שפחתי וגו'. ועל דא, קיימא שעתיא להגה, למירת לשרה גבירתה, והוה לה ברא מאברהם. ואברהם אמר, (בראשית י"ז) לו ישמעאל יחיה לפני, ואף על גב דקודשא בריה הוא הוה מבשר ליה על יצחק, אתדבק אברהם בישמעאל, עד דקודשא בריה הוא אתיב ליה, (בראשית י"ז) ולישמעאל שמעתי וגו'. לבתר אתגזר, ועאל בקיימא קדישא, עד לא יפיק יצחק לעלמא.

ותא חזי, ארבע מאה שנין, קיימא ההוא זמנא דבני ישמעאל, ובגזע קמי קדשא בריה הוא, אמר ליה, מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמה. אמר ליה אין. אמר ליה והא ישמעאל דאתגזר, (ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין) אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק. אמר ליה, דא אתגזר כדקא יאות ובתיקונא, ודא לאו הכי. ולא עוד, אלא דאלין מתדבקין בי כדקא יאות, לתמניא יומין ואלין רחיקין מגי עד כמה ימים. אמר ליה, ועם כל דא, פיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה.

ווי על ההוא זמנא, דאתיליד ישמעאל בעלמא, ואתגזר. מה עבד קדשא בריה הוא, ארחיק להו לבני ישמעאל, מדבקותא דלעילא, ויהב להו חולקא לתתא בארעא קדישא, בגין ההוא גזירו דבהון.

וזמיניו בני ישמעאל, למשלט בארעא קדישא, פד איהי ריקניא מכלא, זמנא סגי, כמה דגזירו דלהון בריקניא בלא שלימו. ואינון יעכבון להון לבני ישראל לאתבא לדוכתייהו, עד דאשתלים ההוא זכותא דבני ישמעאל.

וזמיניו בני ישמעאל, לאתערא קרבין תקיפין בעלמא, ולא תפנשא בני אדום עליהו, ויתערון קרבא בהו, חד על זמא, וחד על יבשתא וחד סמוך לירושלים, וישלטון אלין באלין, וארעא קדישא לא יתמסר לבני אדום.

בההוא זמנא, יתער עמא חד מסיפי עלמא, על רומי חניבא, ויגח בה קרבא תלת ירחין, ויתכנשון תמן עממיא, ויפלון בידיהו, עד דיתכנשון כל בני אדום עלה, מפל סיפי עלמא. וכדון יתער קדשא בריה הוא עליהו, הדא הוא דכתיב, (ישעיה ל"ד) פי זבח ליי' בבצרה וגו'. ולבתר דא מה כתיב, לאחוז בכנפות הארץ וגו' וישיעי לבני ישמעאל מינה, ויתבר כל חילין דלעילא ולא ישתאר חילא לעילא על עמא דעלמא, אלא חילא דישראל בלחודוי. הדא הוא דכתיב, (תהלים קכ"א) יי' עלה על יד זמינה.

בְּגִין דְּשָׂמָא קְדִישָׁא בִּימִינָא, וְאוֹרֵייתָא בִּימִינָא, וְעַל דָּא בִּימִינָא תְּלִיא כְּלָא וְתַנִּינֵן, דְּבַעֵי לְזַקְפָּא
יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא, כְּמָה דְּאוּקְמוּתָא. דְּכְתִיב, (דברים ל"ג) מִימִינוֹ אֵשׁ דִּת לָמוֹ. וּבְזִמְנָא דְּאֵתִי, (תהלים
ס') הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֵנְנִי. וּבְהַהוּא זִמְנָא כְּתִיב, (צפניה ג') כִּי אֲזַ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּרָה לְקִרְא
כָּלֶם בְּשֵׁם יְיָ לְעַבְדוֹ שְׂכֵם אֶחָד. וּכְתִיב, (זכריה י"ד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. בְּרוּךְ יְיָ
לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: (דף ל"ב ע"ב).

פְּרִשְׁת בֵּא

וַיֹּאמֶר יְיָ אֵל מֹשֶׁה בֵּא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבֹו וְגוֹ'. (שמות י') רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר,
(תהלים פ"ט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה יְיָ בְּאוֹר פְּנֵיךָ יַחֲלֹכוּ. כְּמָה אֶעֱטְרִיכוּ בְּנֵי נְשָׂא, לְמַהֲרָה
בְּאַרְחֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִמְטַר פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, בְּגִין דִּיזְכֹּן בְּהָ לְעֵלְמָא דְּאֵתִי, וְלִשְׂזַבָּא
לִזְן מְפַל קְטְרוּגִין דְּלְעִילָא וְתַתָּא. בְּגִין, דְּהָא כְּמָה דְּאֶשְׁתַּכְּחוּ מְקַטְרִגִין בְּעֵלְמָא לְתַתָּא, הֲכִי נְמִי
אֶשְׁתַּכְּחוּ מְקַטְרִגִין לְעִילָא דְּקַיִמִי עֲלִייהוּ דְּבְנֵי נְשָׂא.

אֵינֵן דְּעַבְדִּין פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, וְאֲזִלִּי בְּאוֹרַח מִישַׁר, בְּדַחֲלָא דְּמֵאֲרִיחֵן, כְּמָה אֵינֵן סִינִיגוּרִין
דְּקַיִמִין עֲלִייהוּ לְעִילָא, כְּמָה דְּאֵתִי אָמַר (איוב ל"ג) אִם יֵשׁ עָלָיו מְלֶאכֶה מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלְהֵ וְגוֹ'.
וּכְתִיב וַיִּחַנְּנוּ וַיֹּאמֶר פְּדַעְהוּ מִרְדֵּת שַׁחַת מְצֵאֲתִי כִפֹּר. בְּגִין בְּהָ, זְכָאָה אִיהוּ מָאן דְּנָטִיר פְּקוּדֵי
אוֹרֵייתָא.

אָמַר לִיה רַבִּי חֲזִיא, אִי הֲכִי, אִמְאִי אֶעֱטְרִיךְ הָכָא מְלֶאכֶה דְּלִיחֵי סִינִיגוּרָא עֲלִיהָ דְּבַר נֶשׁ וְהָא
כְּתִיב (משלי ג') כִּי יְיָ יְהִיֶה בְּכִסְלֶךָ וְשִׁמְרֵךְ רִגְלֶךָ מִלְּכָדָה, וּכְתִיב (תהלים קכ"א) יְיָ יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע. דְּהָא
חֲמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל מַה דְּבַר נֶשׁ עָבִיד בְּעֵלְמָא, הֵן טַב הֵן בִּישׁ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר, (ירמיה כ"ג)
אִם יִסְתַּר אִישׁ בְּמַסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם יְיָ.

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, כְּלָא הֲכִי הוּא וְדָאִי. אֲבָל הָא כְּתִיב, (איוב ב') וְנָע אֶל עַצְמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ. וּכְתִיב,
(איוב ב') וַתְּסִיתֵנִי בּוֹ לְבַלְעוּ חַנָּם. לְאַחֲזָאָה דְּהָא רְשׁוֹ אֶתְמַסְרֵ לְסַטְרָא אַחֲרָא לְקַטְרָנָא, (וְרְשׁוֹ אֶתְמַסְרֵ)
עַל מְלִין דְּעֵלְמָא, (לְמָאן דְּלֹא אֶעֱטְרִיךָ) וְלֹאֶתְמַסְרָא בִּידוּי. וְכָל אֵלִין אַרְחִין טְמוּרִין קָמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְלִית אֲנִת פְּדָאִי לְמַהֲרָה אֲבַתְרִייהוּ, בְּגִין דְּאֵינֵן נְמוּסִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְנֵי נְשָׂא לֹא
אֵינֵן רְשָׁאִין לְדַקְדָּקָא אֲבַתְרִייהוּ, כִּר אֵינֵן זְכָאִי קְשׁוּט דִּינְדַעִין רְזִי אוֹרֵייתָא, וְאֲזִלִּין בְּאַרְחָא
דְּחַכְמָתָא לְמַנְדַּע אֵינֵן מְלִין סְתִימִין דְּאוֹרֵייתָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (איוב א') וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְעַבֵּב עַל יְיָ וַיָּבֹאוּ גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם.
וַיְהִי הַיּוֹם: דָּא רֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאִים לְמִידָן עֵלְמָא. כְּגוֹנוּנָא דָּא, (מלכים ב', ד') וַיְהִי
הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה. הַהוּא יוֹמָא יוֹם טוֹב דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַזֹּה.

וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים, אֵלִין רַבְרַבִּין מְמַנֵּן שְׁלִיחֵן בְּעֵלְמָא, לְאַשְׁגַּחָא בְּעוֹבְדִין דְּבְנֵי נְשָׂא. לְהִתְעַבֵּב
עַל ה': כְּמָה דְּאֵתִי אָמַר, (מלכים א', כ"ב) וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים עָלָיו מִימִינוֹ וּמִשְׂמָאלוֹ. אֲבָל

לְהַתְיַצֵּב עַל ה' בְּהַאי קָרָא אֲשֶׁפְתָנָא רְחִימוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל. בְּגִין, דְהָנִי שְׁלִיחֵן, דְאִינוּן מְמַנְן לְאַשְׁגָּחָא עַל עוֹבְדֵין דְבְנֵי נְשָׂא, אֲזֵלִין וְשֹׁאטִין וְנִטְלִין אִינוּן עוֹבְדֵין בְּלָהוּ, וּבִיזְמָא דְקָאֵי דִינָא לְמִיָּקָם, לְמִידָן עֲלָמָא, אֲתַעְבִּידוּ קְטִיגוֹרִין לְמִיָּקָם עֲלֵיהוּ דְבְנֵי נְשָׂא. וְתָא חֲזִי, מְפָל עֲמִין דְעֲלָמָא, לָא קִיַּמִּין לְאַשְׁגָּחָא בְּעוֹבְדֵיהוֹן, בְּר בִּישְׂרָאֵל בְּלַחֲדֵיהוּ, בְּגִין דְאֵלִין בְּגִין לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

וְכַד לָא אֲשַׁתְּכַחוּ עוֹבְדֵין דְיִשְׂרָאֵל בְּדָקָא יְאוּת, בְּבִיבּוֹל אִינוּן מְמַנְן שְׁלִיחֵן, כַּד בְּעָאן לְקִיַּמָּא עַל אִינוּן עוֹבְדֵין דְיִשְׂרָאֵל, עַל ה' וְדָאֵי קִיַּמִּין, דְהָא כַּד יִשְׂרָאֵל עוֹבְדֵין עוֹבְדֵין דְלֵא כְשָׂרֵן, בְּבִיבּוֹל מְתִישִׁין חִילָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְכַד עוֹבְדֵין עוֹבְדֵין דְכְשָׂרֵן, יַהֲבִין תּוֹקְפָא וְחִילָא לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים ס"ח) תִּנְנוּ עֵץ לְאֱלֹהִים. בְּמָה. בְּעוֹבְדֵין דְכְשָׂרֵן. וְעַל דָּא, בְּהַהוּא יוֹמָא, בְּלָהוּ רְבִרְבָן מְמַנְן אֲתַפְנָשׁוּ עַל ה'. עַל ה' וְדָאֵי, דְהָא כִּיּוֹן דְעַל יִשְׂרָאֵל אֲתַפְנָשׁוּ, עֲלֵיהּ אֲתַפְנָשׁוּ.

וְיָבֵא גַם הַשְּׁטָן בְּתוֹכָם, גַּם, לְאַסְגָּחָה עֲלֵיהוּ, דְכְּלָהוּ אֲתֵיין לְמַהְיֵי קְטִיגוֹרִין עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל, (ד"ד ל"ג ע"א) וְדָא אֲתוֹסְרָה עֲלֵיהוּ, בְּגִין דְאִיהוּ דִילְטוֹרָא רְבִרְבָא מְכֻלָּהוּ, קְטִיגוֹרָא מְכֻלָּהוּ, כִּיּוֹן דְחָמָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְכְּלָהוּ אֲתֵיין לְקְטִירָנָא. מִיָּד וַיֹּאמֶר יי' אֶל הַשְּׁטָן מֵאִן תְּבֵא. וְכִי לֹא הָיָה יָדַע קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מֵאִן הָיָה אֲתֵי. אֵלָּא לְאַיְתָאָה עוֹבְדָא לְרַעוּתֵיהּ.

וַיֹּאמֶר יי' אֶל הַשְּׁטָן וְגו' וַיַּעַן הַשְּׁטָן אֶת יי' וַיֹּאמֶר מִשׁוּט בְּאַרְצֵי. מִכָּאן אֲזֵלִיפְנָא, דְיִשׁוּבָא דְאַרְעָא אֲתַמְסֵר לְסִטְרֵין אַחֲרָנִין, בְּר אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדָהָא. כִּיּוֹן דְאָמַר מִשׁוּט בְּאַרְצֵי, אֲשַׁגְּחָה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְבָעֵי לְמַהְיֵי דְלְטוֹרָא עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל. מִיָּד, (איוב א') וַיֹּאמֶר יי' אֶל הַשְּׁטָן הַשְּׁמֵת לְפָה עַל עַבְדֵי אִיּוֹב כִּי אֵין כְּמוֹהוּ בְּאַרְצֵי.

חָמָא שְׁעֵתָא לְמִיָּהֵב לִיהּ חוּלְקָא, בְּמָה דִיִּתְעַסֵּק, וַיִּתְפָּרֵשׁ מִנִּיְהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וְהָא אֲוִקְמוּהּ, לְרַעֲיָא דְבָעָא לְמַעַפְר עֲאֲנִיָּה בְּחַד נַהֲרָא וְכו', מִיָּד אֲתַעַסֵּק בִּיהּ הַהוּא שְׁטָן, וְלֹא קְטִירָג עֲלֵיהוּ דְיִשְׂרָאֵל. וַיַּעַן הַשְּׁטָן אֶת יי' וַיֹּאמֶר הַחֲנָם יָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים. לָאו תְּוֹוְהָא לְעַבְדָּא דְמֵאֲרִיָּה עֲבִיד לִיהּ כָּל רַעוּתֵיהּ, דִּיהָא דְחִיל לִיהּ, אַעֲדֵי אֲשַׁחֲוִתָהּ מִנִּיָּה, וְתַחֲמֵי אֵי דְחִיל לָהּ וְאִם לָאו.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְעֶאקוּ, כַּד אֲתִיָּהֵב חוּלְקָא חָדָא לְהָאֵי סִטְר לְאַתְעַסְקָא בִּיהּ, אֲתַפְרִישׁ לְבִתְר מְכֻלָּא. בְּגוֹנָא דָּא שְׁעִיר בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ. שְׁעִיר בִּיזְמָא דְכַפּוּרִי. בְּגִין דְאַתְעַסֵּק בִּיהּ, וְשָׁבִיק לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּמַלְכֵיהוֹן, וְהָבֵא, מְטָא זְמָנָא לְמִיָּטֵל חוּלְקָא דָּא, מְפָל זְרַעָא דְאַבְרָהָם, בְּסִטְרָא אַחֲרָא. בְּמָה דְאֵתָּא אָמַר, (בראשית כ"ב) הִנֵּה יִלְדָה מִלְּפָה גַם הִיא וְגו' אֶת עוֹיָן בְּכוֹרוֹ וְגו'.

וְתָא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר מִשׁוּט בְּאַרְצֵי, בְּעָא מִנִּיָּה, לְמַעַבַד דִּינָא בְּיִשְׂרָאֵל, דְהָא דִינָא הָיָה לִיהּ עַל אַבְרָהָם, לְמַתְבַּע מְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. בְּגִין, דְלֹא אֲתַעְבִּיד דִּינָא בִּיִצְחָק, כַּד אֲתַקְרִיב עַל גְּבִי מְדַבְּחָא, דְהָא לָא הָיָה לִיהּ לְאַחֲלָפָא קְרַבְנָא דְאִזְמִין עַל מְדַבְּחָא, בְּאַחֲרָא, (וכן בכל סִטְרָא דְלִיָּה) בְּמָה דְאֵתָּא אָמַר, (ויקרא כ"ז) לֹא יַחֲלִיפְנֹו. וְהָבֵא קָאִים יִצְחָק עַל גְּבִי מְדַבְּחָא, וְלֹא אֲשַׁתְּלִים מִנִּיָּה קְרַבְנָא,

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בניהו שמואלי שליט"א

וְלֹא אֶתְעַבֵּד בֵּיהּ דִּינָא, וּבְעָא דָּא מַעַם קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּבְעָא דִּינִיהּ דִּיּוֹסֵף לְכַמָּה דְּרִין.
וְכָל מַה דְּבְעָא, בְּאוֹרַח דִּינָא בְּעָא.

וּמַה הוּא זְמַנָּא דְּאִשְׁתַּיִב יַעֲחֵק, וְאֶתְחַלַּף קַרְבְּנִיהּ, זְמַין לִיהּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְהַהוּא מְקַטְרָנָא,
הַאי לְחַוְלָקִיָּה, כְּמָה דְּאֶתְ אִמֵּר הִנֵּה יִלְדָּה מְלַכָּה גַם הִיא וְגו' אֶת עוֹיָן בְּכוֹרוֹ. וְהָכָא, מְטָא לְמִיטְל
חַוְלָקִיָּה עָלֶיהָ, מִפְּל זְרַעִיהּ דְּאֶבְרָהָם, וְלֹא יִקְרַב בְּסִטְרָא אַחְרָא.

וְכֹלָא בְּדִינָא אֲתָא. (ס"א לְגַבִּיהּ) כְּמָה דְּאִיהוּ דֵּן, הָכִי אֲתַדְּו. בְּגִין דְּאִיִּב מְקַרְיָבִי עֵיטָא דְּפַרְעָה הָוָה,
וְכַד קָם פַּרְעָה עָלֶיהוּ דִּישְׂרָאֵל, בְּעָא לְקַטְלָא לֹזַן. אֲמַר לִיהּ לָא, אֲלָא טוֹל מְמוֹנְהוֹן וּשְׁלוֹט עַל
גּוֹפִיָּהוֹן, בְּפּוֹלְחָנָא קִשְׂיָא, וְלֹא תִקְטוֹל לֹזַן. אֲמַר לִיהּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, חֲיִיךָ, בְּהַהוּא דִּינָא מִמֶּשׁ,
תְּהֵא דְּאִין, מַה כְּתִיב, (איוב ב') אֹלָם שְׁלַח נָא יָדְךָ וּנְעֵ אֶל עַצְמוֹ וְאֵל בְּשָׂרוֹ וְגו'. כְּמָה דְּאִיהוּ דֵּן,
בֵּיהּ אֲתַדְּו. וְאֵף עַל גַּב דְּבַכָּל שְׂאֵר הָוָה דְּחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, אִךְ אֶת נַפְשׁוֹ שָׁמֹר. וְאֶתְיַהֵב לִיהּ רִשׁוֹ, לְמַשְׁלַט עַל בְּשָׂרָא, בְּגִין רְזָא דְּכְתִיב,
(בראשית ו') קִין כָּל בְּשָׂר בָּא לִפְנֵי וְאוֹקְמוּהָ, בָּא לִפְנֵי וְדָא אִיהוּ קִין כָּל בְּשָׂר, וְלֹא רוּחָא.
וְאִיתְמַר, דְּאִיהוּ קִין דְּאֶתִי מְסִטְרָא דְּחֻשְׁדָּה, כְּמָה דְּאֶתְ אִמֵּר, (איוב כ"ח) קִין שָׁם לְחֻשְׁדָּה וּלְכָל תַּכְלִית
הוּא חוֹקֵר. וּלְכָל בְּשָׂרָא, בְּגִין דְּאִית קִין אַחְרָא, וְאֶקְרִי (דניאל י"ב) קִין תַּיְמִין, וְדָא אִיהוּ קִין אַחְרָא,
מְסִטְרָא דְּשִׁמְאֵלָא, דְּאִיהוּ חֻשְׁדָּה. וְעַל דָּא אֶתְיַהֵב לִיהּ רִשׁוֹ בְּעַצְמוֹ וּבְשָׂרוֹ.

וְתַסִּיתְנִי בּוֹ לְבַלְעוּ. אִי הָכִי, לָאוּ בְּדִינָא הָוָה, אֲלָא בְּמִימַר הַהוּא מְקַטְרָנָא, דְּאֶסִּית לִיהּ, וְאֶסְטִי
לִיהּ. אֲלָא, כְּמָה דְּבִינָא הָוָה, וְהָכִי אֲמַר לוֹ אֶלִּיהוּא, (איוב ל"ד) כִּי פִעַל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ וּכְאֶרַח אִישׁ
יִמְצִיאָנּוּ. וְהָכִי הָוָה כְּמָה דְּאֶתְמַר, כְּמָה דְּאִיהוּ גְזַר, הָכִי אֶתְגְּזַר עָלֶיהָ.

וְהָאִי דְּאִמֵּר וְתַסִּיתְנִי בּוֹ לְבַלְעוּ חַנָּם, וְתַסִּיתְנִי לְבַלְעוּ לָא כְּתִיב, אֲלָא וְתַסִּיתְנִי בּוֹ, בֵּיהּ קִימָא
בְּדַעְתִּיהּ, דְּאִיהוּ חֲשִׁיב דְּהָא תַסִּיתְנִי, כְּמָה דְּאֶתְ אִמֵּר (איוב י') וְעַל עֲצַת רְשָׁעִים הוֹפְעֶתָ. (אמר איוב
אֶתְפִּתִּית עַל מִימַר דְּהַהוּא מְקַטְרָנָא) כְּגוֹנוֹנָא דָּא, (תהלים ע"ה) וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיהֶם וּבְלִשׁוֹנָם יִכְזָּבוּ לוֹ. וַיִּפְתּוּהוּ
וַיִּכְזָּבוּ לוֹ. לָא כְּתִיב, אֲלָא וַיִּפְתּוּהוּ בְּפִיהֶם. בְּפִיהֶם קִימָא מְלָה דָּא דְּהָא אֶתְפִּתָּה. (דף ל"ג ע"ב).

אֲמַר רַבִּי אַבְבָּא, כְּמָה הוּא שְׁפִיר, אֲבָל הָכִי אֲוִלִּיפְנָא, דְּתַנּוּ, סְלִיק וְאֶסְטִין. וְכִי אִיהוּ יָכִיל לְאַסְטָנָא,
אִין. דְּהָא אִיהוּ מְלָךְ זְקַן וְכֶסֶל, דְּכְתִיב, (קהלת ד') טוֹב יֶלֶד מְסִכֵּן וְחָכֵם מְמַלְךְ זְקַן וְכֶסֶל. וְעַל דָּא,
יָכִיל לְאַסְטָנָא לְבַר נָשׁ. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ מְהִימֵן עַל עוֹבְדוֹי דְּבְנֵי נָשָׂא.

תָּא חֲזִי, הָאִי בְּדִינָא דִּיחִידָא, אֲבָל בְּדִינָא דְּעָלְמָא, כְּתִיב, (בראשית י"א) וַיֵּרֶד יִי' לְרְאוֹת. (בראשית י"ח)
אֶרְדָּה נָא וְאֶרְאֶה. דְּלָא אֶתְיַהֵב מְהִימְנוּתָא אֲלָא בִּידֵיהּ בְּלַחוּדוֹי, דְּהָא לָא בְּעָא לְאוּבְדָא עָלְמָא,
עַל מִימַר דְּהַהוּא מְקַטְרָנָא, דְּתִיאֻבְתִּיהּ אִיהוּ תְדִיר לְשִׁיעָאָה. מְנַלְן דְּכְתִיב, (איוב כ"ח) קִין שָׁם
לְחֻשְׁדָּה וּלְכָל תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר. לְשִׁיעָאָה כְּלָא, הוּא חוֹקֵר. וְדָא אִיהוּ קִין כָּל בְּשָׂר בָּא לִפְנֵי, וְדָאִי
בְּגִין לְשִׁיעָאָה.

וְתָא חֲזִי, וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַעַב עַל יִי'. כְּמָה דְאַתְמַר. וְהָהוּא יוֹמָא, כְּיַיְמִין תְּרִין סְטָרִין, לְקַבְּלָא בְּנֵי עֲלָמָא. כֹּל אֵינֹן דְּאַתְיִין כְּמִי קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתִיבְתָא וּבְעוֹבְדֵין טְבִין, אֵינֹן וְכִין לְמַחֲוֵי כְּתִיבִין לְגַפְיָה דְהָהוּא סְטָרָא דְאִיהוּ חַיִּים, וְאַפִּיק תּוֹצְאוֹת חַיִּים. וּמֵאן דְּאִיהוּ מִסְטָרִיה, אַכְתִּיב לְחַיִּים. וְכֹל אֵינֹן דְּאַתְיִין בְּעוֹבְדֵין בִּישׁוּן, אֵינֹן כְּתִיבִין לְהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא דְאִיהוּ מוֹתָא, וְאַקְרִי מוֹת, וּבִיה שְׂרָיָא מוֹתָא.

וּבְהָהוּא יוֹמָא, כְּיַיְמִין אֲלִין תְּרִין סְטָרִין: חַיִּים, וּמוֹת. אִית מָאן דְּאַכְתִּיב לְסְטָרָא דְחַיִּים. וְאִית מָאן דְּאַכְתִּיב לְסְטָרָא דְמוֹת. וְלִזְמַנֵּין דְּעֲלָמָא שְׂרָיָא בְּאַמְצָעִיתָא, אִי כְּיַיְמָא חַד זַכָּאָה בְּעֲלָמָא, דְאַכְרַע עֲלֵייהוּ, כְּיַיְמִין וְאַכְתִּיבוּ לְחַיִּים. וְאִי חַד חֲיִיבָא אַכְרַע עֲלָמָא, כְּיַיְמִין וְאַכְתִּיבוּ לְמוֹתָה. וְהָהוּא זְמַנָּא, עֲלָמָא הָוָה קָיִים בְּאַמְצָעִיתָא, וְהָהוּא מְקַטְרָנָא בְּעָא לְאַסְטָאָה. מִיַּד מַה כְּתִיב, הַשְׁמַת לִפְנֵי עַבְדֵי אֵיזֹב כִּי אֵין כְּמוֹהוּ בְּאַרְצֵי וְגו'. כִּינֹן דְּאַשְׁתַּמוּדַע אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי, מִיַּד אַתְקִיף בִּיה מְקַטְרָנָא. וְעַל דָּא תְּנִינֹן, דְלָא אַעְטְרִיף לִיה לְבַר נֶשׁ לְאַתְפְּרָשָׁא מִכְּלָלָא דְסַגִּיאִין, כְּגִין דְּלָא יִתְרָשִׁים אִיהוּ בְּלַחֲדוּדֵי, וְלָא יְקַטְרָנֹן עֲלֵיהּ לְעֵילָא.

דְּכְתִיב, בְּשׁוֹנְנִמִּית, (מלכים ב', ד') וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי יוֹשֶׁבֶת. לָא בְּעֵינָא לְאַפְקָא גְרָמִי מִכְּלָלָא דְסַגִּיאִין, בְּתוֹךְ עַמִּי יְתִיבְנָא, עַד יוֹמָא דָּא, וּבְתוֹךְ עַמִּי, בְּכָלְלָא חֲדָא אַשְׁתַּמוּדַע לְעֵילָא. וְהָכָא אֵיזֹב, כִּינֹן דְּאַשְׁתַּמוּדַע לְעֵילָא וְאַתְרָשִׁים, מִיַּד אַתְקִיף בִּיה מְקַטְרָנָא, וְאַמַּר הַחֲנָם יִרָא אֵיזֹב אֱלֹהִים, כֹּל מַה דְּדַחִיל לָךְ וְאַתְתַּקַּר, לָאו לְמַגְנָא עֲבִיד, הֲלָא אַתָּה שְׂכַתָּ בְּעַדוּ וּבְעַד וְגו'. אַבְל טוֹל כֹּל הָאִי טְבָא דְאַנְתָּ עֲבִיד לִיה, וּמִיַּד אִם לָא עַל פְּנֵיהּ יְבָרְכֵהּ. יִשְׁבּוּק לָךְ, וַיִּתְדַבֵּק בְּסְטָרָא אַחְרָא, דְהָא הַשְׁתָּא בְּפַתְרָהּ אִיהוּ אַכִּיל, סְלִיק פַּתְרָהּ מִגְּיָה, וְנַחֲזִי מִמָּאן אִיהוּ, וּבְכָאן סְטָרָא יִתְדַבֵּק.

מִיַּד, וַיֹּאמֶר יִי אֵל הַשָּׁמַיִם הִנֵּה כָל אֲשֶׁר לוֹ בְּיַדְךָ. לְאַחֲזָאָה, דְּדַחִילוּ דְאֵיזֹב לְגַפְיָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָוָה לְנִטְרָא עוֹתְרִיָּה. וּמַהְכָּא אוֹלִיפְנָא, דְכֹל אֵינֹן דְּדַחִילִין לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל עוֹתְרִיָּהוּ, אוֹ עַל בְּנֵייהוּ, לָאו אִיהוּ דְחִילוּ כְּדָקָא יָאוּת. וְעַל דָּא קְטָרַג הָהוּא מְקַטְרָנָא וְאַמַּר, הַחֲנָם יִרָא אֵיזֹב אֱלֹהִים הֲלָא אַתָּה שְׂכַתָּ בְּעַדוּ וְגו'. מַעֲשֵׂה יָדָיו בְּרַכְתָּ. וְעַל דָּא אִיהוּ דְחִיל לָךְ וְאַתְיָיְהִיב לִיה רְשׁוֹ לְקַטְרָנָא בִּיה, וְלְאַחֲזָאָה, דְלָא פִּלַּח אֵיזֹב לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרַחֲמֵינוּ.

דְּכִינֹן דְּאַתְנַסִּי, נִפְק מְאוּרְחָא, וְלָא קָאִים בְּקִיּוּמִיה, מַה פְּתִיב, כְּכֹל זֹאת לָא חֲטָא אֵיזֹב בְּשַׁפְתָּיו. לָא חֲטָא בְּשַׁפְתָּיו אַבְל בְּרַעוּתִיה חֲטָא, וְלִבְתַּר חֲטָא כְּכֹלָא.

וְאִי תִימָא דְלָא אַתְנַסִּי בְּר נֶשׁ, הָא כְּתִיב (תהלים י"א) ה' צַדִּיק יִבְחֹן וְגו'. וּבְגִין כְּדָא אַתְנַסִּי אֵיזֹב. וְאַף עַל גַּב דְּלָא קָאִים בְּקִיּוּמִיה כְּדָקָא יָאוּת, לָא נִפְק מִתְּחֹת רְשׁוּתָא דְמָרִיָּה לְאַתְדַּבְּקָא בְּסְטָרָא אַחְרָא.

וּכְמָה הָוָה הָהוּא נְסוּתָא דִּילִיה. תְּרִיסַר יְרַחֵי, שׁוֹלְטָנוּתָא דְהָהוּא סְטָרָא אַחְרָא. כְּמָה דְתְּנִינֹן, דִּינָא דְחֲיִיבָא בְּגִיהָנָם תְּרִיסַר יְרַחֵי, וּבְגִין דְּלָא אַתְדַּבֵּק בְּסְטָרָא אַחְרָא פְּתִיב, (איוב מ"ב) וַיִּי בְּרַךְ אֶת